

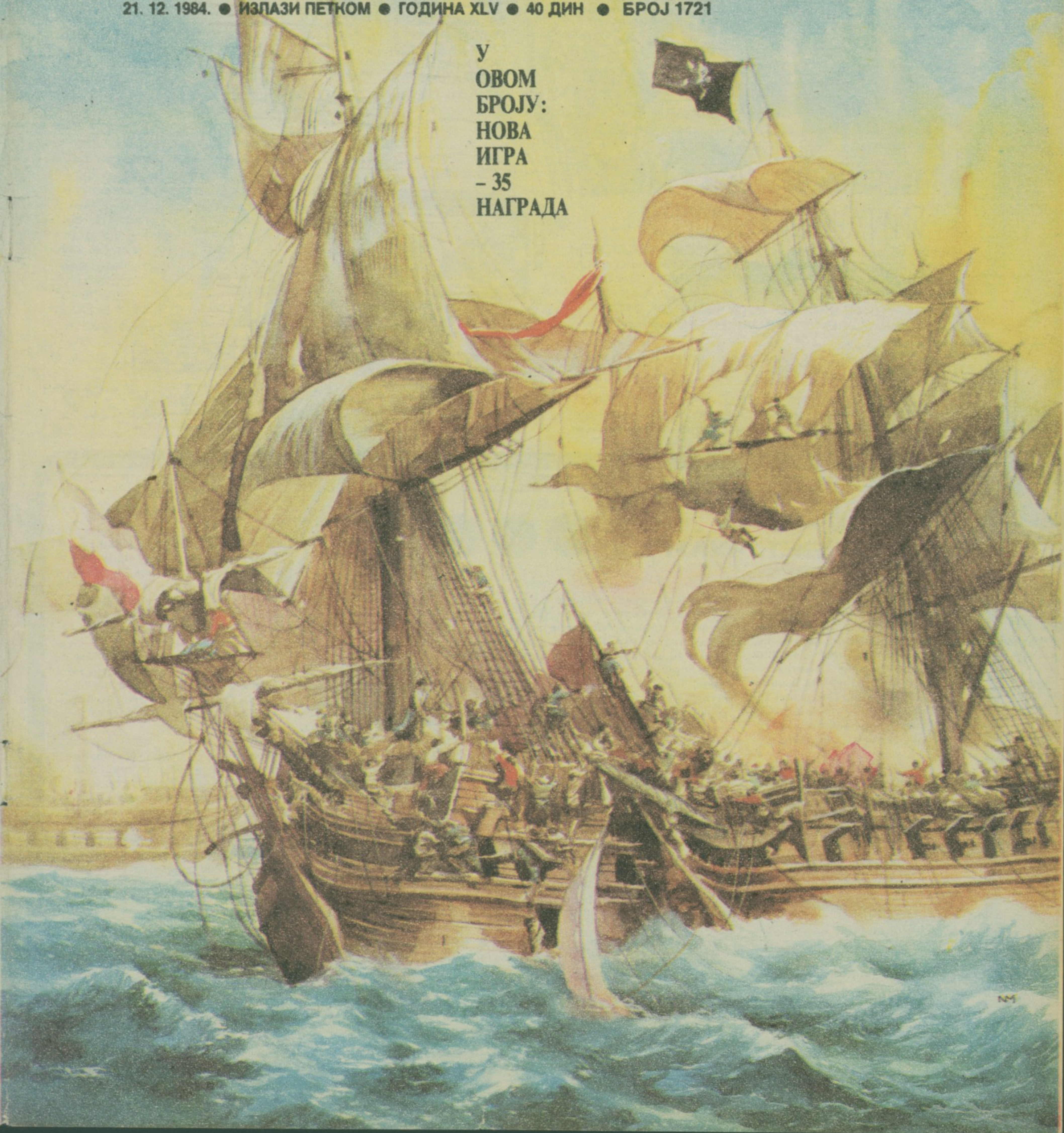
ПОСРЕДНИК

ЗАБАВНИК

21. 12. 1984. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLV • 40 ДИН • БРОЈ 1721

У
ОВОМ
БРОЈУ:
НОВА
ИГРА
– 35
НАГРАДА

Фирма

Веровали или не!

БРИТАНСКИ ПОМОРЦИ

НАЗДРАВЉАЈУ СВОМ КРАЉУ УВЕК У СЕДЕКЕМ ПОЛОЖАЈУ. ОВУ ПРИВИЛЕГИЈУ СТЕКЛИ СУ ЈОШ У ВРЕМЕ КАДА СУ СВЕ ПРОСТОРИЈЕ НА БРОДУ БИЛЕ ТАКО ТЕСНЕ И НИСКЕ ДА ЧОВЕК У ЊИМА НИЈЕ МОГАО УСПРАВНО ДА СТОЈИ А ДА НЕ УДАРИ ГЛАВОМ У ТАВАНИЦУ.

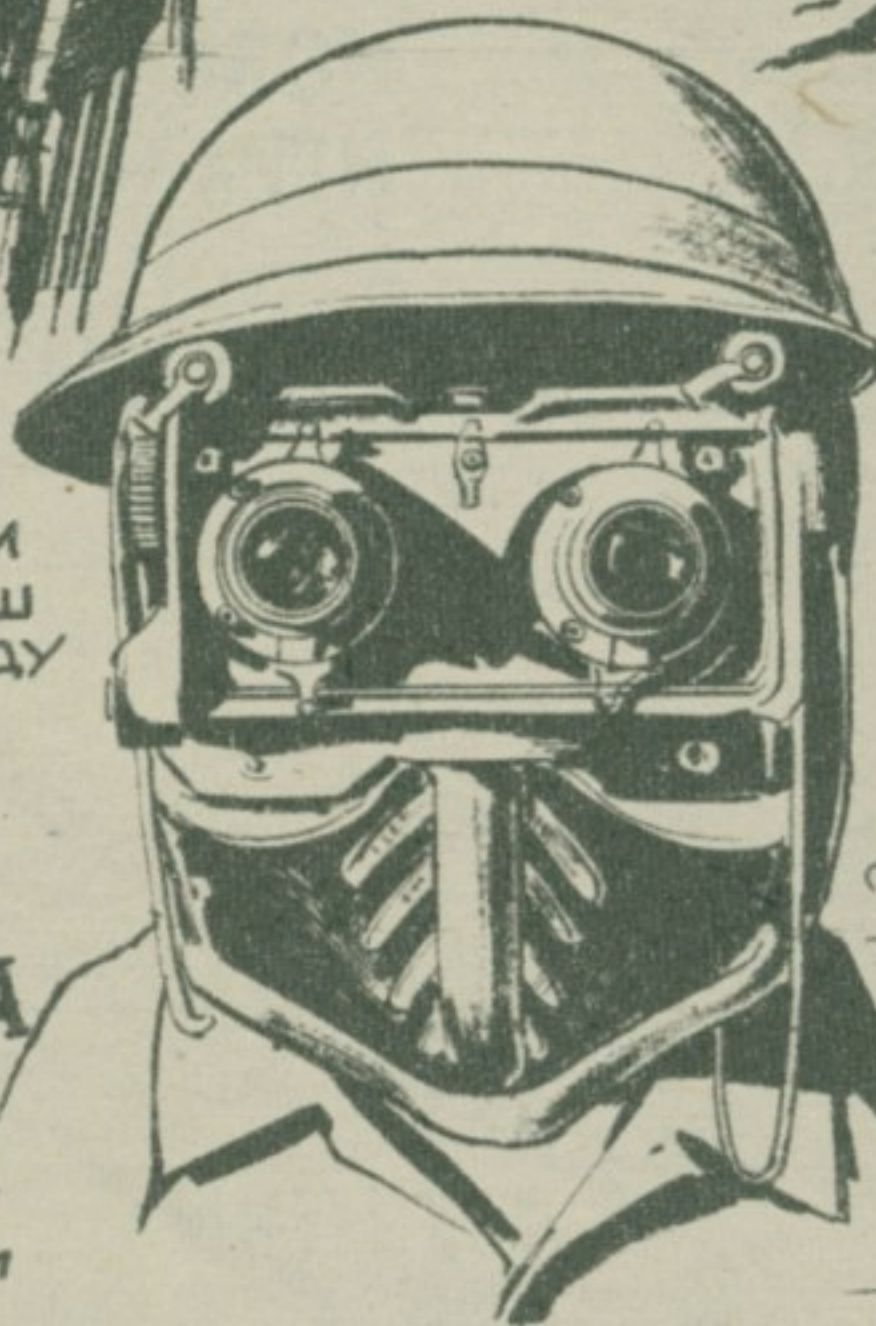

МАЧКА ПО ИМЕНУ ЏИМА

ВЛАСНИШТВО ЛАУРЕ СТРУЦА ИЗ КЕНСИНГТОНА У МЕРИЛЕНДУ ИМА ЈЕДАН СИТНО УКОВЉАНИ БРК.

Транитарци

СЈЕДИЊЕНИХ АМЕ-РИЧКИХ ДРЖАВА ОПРЕМЉЕНИ СУ ПОСЕБНИМ НАОЧАРИМА ЗА НОК КОЈЕ СВЕЛОСТ МЕ-СЕЦА И ЗВЕЗДА ПОЖАЧАВАЈУ НАЈМАЊЕ ХИЉАДУ ПУТА.

КРИВА КУЛА

У ЛА ВЕРМОНДИ-ЈУ (ФРАНЦУСКА) НАГНУТА ЈЕ ЗА 91 ЦЕНТИ-МЕТАР.

ДР ХОРАЦИО ЏЕКСОН

ИЗ БАРЛИНГТОНА, У ДРЖАВИ ВЕР-МОНТ, 1903. ГОДИНЕ ПРЕШАО ЈЕ КОЛИМА САД ОД ОБАЛЕ АТЛАНТИ-КА ДО ОБАЛЕ ТИХОГ ОКЕАНА

ЗА НАГРАДУ ОД САМО 50 ДОЛА-РА. ПУТ ЈЕ ТРА-ЈАО 9 НЕДЕЉА, А КОШТАО ГА ЈЕ 8000 ДОЛА-РА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● мала Индонезанка Емивати Фирадаус нестала је још 1979. године док је беснео ураган, а пронађена је тек не-давно. Готово шест година живела је у џунгли Суматре ме-ђу крволочним зверима и опас-ним гмизавцима. После лекар-ског прегледа стручњаци су би-ли изненађени добрим здрав-ственим стањем девојчице.

● ● ● недавно се на тржишту појавио један нови апарат који успешно отклања умор и главо-бољу. То је заправо нека врста каде у којој се купач брчка у топлој води пуној разних соли за купање. Када је добро затво-рена са свих страна, као нека ве-лика кутија, тако да уморног

купача потпуно изолује од спољних звукова и он се зато опушта у тишини. Многе позна-те личности, као Карајан или Мекиро, на пример, радо ко-ристе ову каду из које, како тврде, после јединочасовног опуштања излазе потпуно од-морни и окрепљени.

● ● ● у једном угледном то-кијском ресторану као специја-литет служе се јунеће шницле које су изузетно мекане, сочне и имају неки нарочит и необичан укус. За овај специјалитет јунад, која ће једног дана завршити на кланици, узгаја се на посебан начин: хране се мекињама, со-јом, пшеницом. Цена једног ки-лограма овакве јунетине прера-чуната у наш новац износи око милион и по старих динара.

● ● ● либијски геолози тврде да се испод песка Сахаре налазе огромне количине воде из којих би у следећих седамдесет годи-на дневно могло да се црпи 4-5 милиона кубних метара. Зато је влада ове земље одлучила да једном јужнокорејском пред-узећу повери изградњу снажних црпи и неке врсте подземне ре-ке која ће протицати цевима у дужини од две хиљаде киломе-тара.

● ● ● највеће укрштене речи штампане су 1979. године у ен-глеском листу „Онсоврлд лед“. Својом величином задивиле су енигмате јер су имале површину од 1,70 m². У њих је водоравно требало уписати 6279 појмова, а усправно 6051.

● ● ● на месту данашњег Крагујевца у 16. веку налазило се насеље Краговинца. У првој половини 17. века турски гео-граф Хаџи Калфа забележио је Крагујевац под именом Кара-ђофа.

● ● ● млекара која се налази у близини италијанског града Бергама дневно преради петна-ест хиљада литара млека корис-тећи искључиво сунчеву енерги-ју.

● ● ● на атлантској обали Француске недавно је дошло до правог помора галебова од неке непознате болести. Неки вете-ринари сматрају да су главни кривци помора олује и ветрови који су неколико месеци готово непрестано дували овим облас-тима. Птице су због тога преморе-не, исцрпљене, па су оболеле од чира у желуцу који је довео до крварења.

НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА

НОВА ИГРА ■ 35 НАГРАДА ПО 3.000 ДИНАРА

НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА
НОВА ИГРА

НАЋИТЕ ПОГРЕШНО СЛОВО

1. Гласање ће сигурно донети доста узбуђења, јер ће свака делегација покушати да прогута свог кандидата.

2. Возачи би морали више да гледају на овој раскрсници.

3. Ту су оловке, хартија, спавалице и све друго што се може наћи у свакој канцеларији.

4. Треба се упитати: да ли је песник у свом волу видео онога ко ће донети спас напаћеној земљи?

5. Награђен је за свој рад на разбијању компјутера.

6. Беба има плаву главу, црвене груди, леђа су јој зелена, а храни се инсектима и семењем.

7. Андрић, једини од наших књижевника није никада подлегао искушењу да буде фризер.

8. Руски цар је тих година био у кавезу са аустријским царем.

9. Цртеж се извлачи тушем или мастилом, а евентуалне грешке могу се покрити цемпером.

10. „Требало је много ракије да се организује једно овакво саветовање“, изјавили су домаћини после завршене седнице.

Једно једино погрешно слово може од реченице да направи смешну или бесмислену тврдњу, као што показују ови примери из разних домаћих и страних новина и књига које је прикупио један дугогодишњи коректор. Можете ли да пронађете то слово? Задатак је врло лак, зар не? Па будите и ви коректори. Тако ћете, уједно, дати право значење овим реченицама, упознати важност коректорског посла у новинама, издавачкој делатности уопште, и добити награде.

Задатак није нарочито тежак. Верујемо да ће многи од вас открити речи у којима је једно слово погрешно због чега је смисао целе реченице „искривљен“.

Ваш задатак је да уочите словне грешке и да, оним редом како иду реченице исправне речи упишете у купон који објављујемо на овој страни. Вашом коректуром реченице ће добити прави смисао.

Између свих тачних одговора биће извучено 35 награда, свака од по 3.000 (300.000 старих) динара.

УПУТСТВО:

У купон треба да упишете исправне речи и то по реду како су реченице објављене – од 1. до 10. Испод тога читко (штампаним словима) упишете своје име, презиме, улицу и број, поштански број и место; залепите на већој страни дописнице и најкасније до 10. јануара 1985. пошаљите на адресу: „Политикин забавник“ Македонска 29, 11001 Београд, поштански фах 124 са знаком „Погрешно слово“.

КУПОН

1. ПРОГУРА
2. ПАЗЕ
3. СПАЈАЛИЦЕ
4. БОЛУ
5. РАЗВИЈАЊУ
6. ЗЕБА
7. ФРАЗЕР
8. САВЕЗУ
9. ТЕМПЕРОМ
10. РАНИЈЕ

Овде упишете своју адресу:

Име и презиме

Улица и број

Поштански број и место

ИСТОРИЈА ПИСАНА БОДЕЖИМА, МЕЦИМА, БОМБАМА

ОПАСНО ЗАНИМАЊЕ - ПРВИ

Само
у последњих
сто
година
убијено је
више од 50
државника

Убиства владара и политичких противника саставни су део историје човечанства још од доба фараона и императора. Па ипак, наш просвећени и просветљени 20. век, столеће научних и техничких открића, али и два светска рата, по броју атентата може да се мери с Римском Империјом и мрачним средњим веком. Само за последњих стотинак година убијено је више од педесет државника, не рачунајући оне који нису били председници, премијери и краљеви.

Руског цара **Александра II** убили су 1881. а исте године извршен је атентат на председника САД **Џејмса Гарфилда**. Пре почетка овог века убијени су председник САД **Абрахам Линколн** и председник Француске Републике **Карно**. Италијански краљ **Умберто I** пао је 1900. а већ следеће године и председник САД **Вилијам Мекинли**.

Године 1913. страдали су председник Мексика **Франсиско Мадеро** и грчки краљ **Џорџ**. Следеће године атентат на аустројског престолонаследника **Франца Фердинанда** 1914. који су у Сарајеву извршили Гаврило Принцип и другови, био је непосредан повод за напад Аустро-Угарске на Србију и избијање првог светског рата. Још два председника Мексика пала су од руку атентатора: **Венустијано Каранца** 1920 и **Алваро Обрегон** 1928. До другог светског рата погинули су у атентату и аустројски канцелар **Енгелберт Долфус** и краљ **Александар I Карађорђевић**.

После рата, када је изгледало да ће свет најзад одахнути и навалити да гради светлу будућност, ређају се све чешћи атентати. Падају, готово сваке године, у народу и омиљени и омражени: индијски борац за мир **Махатма Ганди** 1948, сиријски председник **Хосни Занн** 1949, јордански краљ **Абдул Хусеин** 1951, председник Никарагве **Анастасио Сомоса** 1956, председник Гватемале **Карлос Армас** 1957, ирачки краљ **Фејсал** 1958, премијер Шри Ланке **Соломон Бандаранайке** 1959.

Патрис Лумумба, који је желео да Конго поведе напред, убијен је 1961. исте године кад и диктатор Доминиканске Републике **Рафаел Трухиљо**, који је згртао новац у свој џеп и гурао земљу унатраг, у заосталост и беду.

Рекордна година по броју атентата је 1963. када су платили главом председник Тогоа **Силванус Олимпио**, председник САД **Џон Кенеди** и председник Вијетнама **Нго Дин Дијем**. Премијер Ирана **Али Мансур** страдао је 1965. премијер расистичке Јужне Африке **Хендрик Вервуд** 1966, председник Чилеа **Салвадор Аљенде** и премијер Шпаније **Луис Кареро Бланко** 1973.

После две године затишја опет једна рекордна – 1975. година. Погинули су: шеф државе и владе Мадагаскара **Ричард Рацимандраја**, краљ Саудијске Арабије **Фејсал**, председник Чада **Нгарта Томбалбај** и председник Бангладеша **Муијбур Рахман**.

Председник Нигерије **Муртала Мухамед** страдао је 1976, председник НР Конго Бразавил **Мариен Нгуаби** и председник Јеменске Арапске Републике **Ибрахимал Хамди** 1977, председник Авганистана **Мохамед Дауд** и председник Јеменске Арапске Републике **Амхед ал Гашми** 1978.

Године 1979. и три жртве: председник Авганистана **Нур Мохамед Тарани**, председник Јужне Кореје **Парк Чунг Хеи** и још један председник Авганистана **Хафизулах Амин**.

Године 1980. „само“ једна жртва – председник Либерije **Вилијам Толберт**. Али, 1981. поново три: председник Бангладеша **Зиаур Рахман**, председник Ирана **Бахонар** и председник Египта **Анвар ел Садат**. Председник Либана **Бешир Џеаил** страдао је 1982. На измаку ове године убијена је индијски премијер **Индирга Ганди**.

ЧУВАЈ СЕ МАРТОВСКИХ ИДА!

Римски војсковођа, државник и диктатор Гај Јулије Цезар није веровао у пророчанство које га је упозоравало: Чувај се мартовских ида! (Иде су у римском календару биле сваки петнаести дан у марту, мају, јулу и октобру, а тринаести у свим другим месецима.)

Петнаестог марта 44. године пре наше ере, док је ишао у Сенат, Цезар је поново срео истог пророка и добадио му у пролазу:

– Као што видиш, мартовске иде су дошле!

– Али, нису прошле! – одвратио је овај.

Ово као да није било довољно. Неколико минута пре него што је крочио у хол Сената учитељ логике Грк Артемидорус ћушнуо је Цезару у руке свитак папируса рекавши му да га одмах прочита. Цезар није ни отворио свитак, ушао је у предворје и истог часа напали су га боделима завереници, римски патрицији које су водили Касио и Брут. Цезар се срушио у подножје огромног Помпејевог споменика и издахнуо. Свитак у његовој руци био је упозорење да га у Сенату чекају убице.

јатаганом му одсекао главу коју су однели Милошу.

Кум Вујица је за све то време лежао у истој колиби правећи се да спава.

разним другим силама и интересима.

Завереници су 29. маја 1868. убили Милошевог старијег сина и наследника кнеза **Михаила Обреновића** док се шетао Кошутњакм са својом вереницом и блиском рођаком Катарином Константиновић.

И Милошев унук (од млађег сина Милана) краљ **Александар Обреновић**

Непријатељство између Милошевих и Карађорђевић потпомагнуто

СЕКИРА ЗА КУМА. Када се вођа првог српског устаника Карађорђе Петровић кришом вратио из Русије у домовину да је очисти од Турака, није страховао за свој живот. Српски кнез Милош Обреновић био му је кум, а кумство се у нашем народу поштовало као светиња. И Вујица Вулићевић, који је од Милоша добио наређење да га „среди“, такође му је био кум.

Код колибе у Радовањском лугу, где су се Карађорђе и Вујица „тајно“ састали у ноћи између 12. и 13. јула 1817. Вујичин момак Никола сачекао је да Вожд заспи.

Никола се тихо увукао у колибу, замахнуо на дубоко уснулог Карађорђа тешком секиром, ударио га у врат изнад самог рамена, испустио секиру и истрчао напоље. Карађорђе је покушао да извуче секиру и устане, али је клоуно и срушио се мртав. Никола се касније вратио и

Из Топчидера на коњу: Кнез Михаило Обреновић (споменик на Тргу Републике у Београду)

Снимно: Р. Ајдуковић

ЧОВЕК

пао је као жртва атентата. У ноћи између 28. и 29. маја 1903. официри – завереници провалили су у краљевску спаваћу собу, убили и Александра и његову жену Драгу Машин и, уз поклике: „Нема више тирани!“ избацили лешеве кроз прозор.

Лоза Обреновића се угасила и престо су заузели Карађорђевићи. Карађорђевићев праунук краљ Александар I Карађорђевић погинуо је у Марсеју, у званичној посети Француској, 9. октобра 1934. У њега су, док се возио аутомобилом, пуцали емигранти. Документи о овом атентату су у Француској и Италији и још спадају у „строго поверљива“ и нераспечаћена.

СМРТ У ПОЗОРИШТУ.

Абрахам Линколн, 16. председник Сједињених Америчких Држава, седео је 14. априла 1865. пет дана по завршетку рата између Севера и Југа, саженом у Фордовом позоришту у Вашингтону. Намеравао је да се после представе „Наш амерички рођак“ упозна с члановима ансамбла. Нешто после 10 сати глумац Џон Бут, присталица Јужњака, упао је у њихову ложу и пуцао у председника. Линколн целе ноћи није долазио свести, а следећег дана ујутро је издахнуо. Ожалили су га и пријатељи и политички противници.

Век касније, 22. новембра 1963. око подне, извршен је атентат, први у историји који су снимале телевизијске камере, на најмлађег, 35. председника САД Џона Фицџералда Кенедија док се отвореним колима возио Дили Плазом у тексаском граду Даласу. Председник је умро не долазећи свести. Као атентатор означен је Ли Освалд, али се права истина о овом убиству, његовим извршиоцима и наручиоцима још не зна.

КЛОПКА ЗА ЕМИЛИЈАНА.

Мексички револуционар Емилијано Залата борио се, и пре избијања револуције, да се сељацима да земља. Када сељаци, по доласку на власт „рево-

луционара“ Мадера, с којим се Залата борио, и, затим, Каранце, нису добили ништа, од новог режима су се одбили Залата и Панчо Виља и наставили борбу. Залату је намамио у клопку

атентате спада убиство аустријског престолонаследника Франца Фердинанда, 28. јуна 1914. године у Сарајеву. Атентат је организовала Југословенска национална револуционарна организација „Млада Босна“, а смртоносне хице у Фердинанда је испалио Гаврило Принцип. Сарајевски атентат представљао је непосредни по-

370.000 српских војника, а стрељано је, обешено или умрло у логорима 640.000 цивила. Србија је изгубила 26 одсто свог становништва.

Први светски рат однео је око 20 милиона људских живота.

ДЕЦА ОТКРИЛА АТЕНТАТОРА НА ЛЕЊИНА.

Владимир Иљич Лењин завршио је свој говор на митингу у једној фабрици у Москви речима:

„Ми имамо само један излаз, победу или смрт!“

Тог лета Совјетска Русија била је окружена фронтима а готово три четвртине њене територије заузеле су интервенционистичке трупе и белогардејци.

Лењин је сишао са говорнице и упутио се ка излазу из фабричке хале, опкољен радницима који су желели да га виде, упитају

Атентаторка је бацила свој „браунинг“ и хитро замекла у гужву. Гиљ није могао да пуца пошто је свуда око ње било људи и убрзо се изгубила у метежу.

У фабричком дворишту настала је узбуна. У први мах се чинило да је атентаторка умекла, али убрзо су неки дејчи гласови заграјали:

– Ево је, ево је!

Група деце трчала је за женом. Тако је ухваћена Фани Каплан, чланица контрареволуционарне партије „социјалреволуционара“.

Лењин је био тешко рањен. Лежао је, међутим, само шеснаест дана, трпећи болове, а затим је устао из болесничке постеље и наставио да ради.

Нарушеног здравља – сматра се управо од последица овог атентата – Лењин је умро 29. јануара 1924. Имао је 54 године.

ТРИ ХИЦА У ОЦА ИНДИЈЕ.

Тридесетог јануара 1948. године око 16.30 часова, Гандијеве унучке Абха и Ману повеле су деду према месту у парку Бирле где га је народ очекивао за заједничку молитву. Док се Ганди пео малим степеницама од цигала, неко га је из масе гласно поздравио. Осврнуо се да му отпоздрави склопљеним длановима – знаком мира и пријатељства – кад је из гомиле истрчао млад човек. Ману је покушала да га задржи, али ју је он одгурнуо, потегао револвер и испалио три хица у „оца Индије“. Ганди се срушио склопљених руку успевши само да каже: „Хај Рам!“ (Слава богу).

Натурам Годсе који је убио Гандија, узвикнуо је:

– Не кајем се!

Исте речи поновио је и годину дана касније кад се пео на губилиште.

Увече 30. јануара Гандијев најближи сарадник Џавахарлал Нехру у сузама говори нацији:

– Угасила се велика светлост у нашим срцима и свуда око нас је мрак!

Истрага је утврдила да се иза атентатора крије екстремна хиндуистичка организација „Махасабха“. Човек који је пуних тридесет година водио Индију у борби за ослобођење, све до ослобађања од британске колонијалне власти 1947. већ следеће године пао је од хитаца безумних сународника. Нису могли да му опросте што је у крвавим сукобима, припадника хиндуистичке и муслиманске вере, који су хтели да раздвоје Индију

луковник Гуахардо. У депо подне 10. априла 1919. док је улазио у хасијенду Ђинамека да се састане с Гуахардом, са зидова је запуцала читава чета војника и изрешетала народног идола Емилијана.

САРАЈЕВО, 28. ЈУНА 1914. Међу најпознатије

осл за напад хиљадугодишње аустријске царевине“ на малену Србију. Истовремено, био је то и почетак првог светског рата у којем је Србија, ратујући на страни савезника и чекајући да се они договоре по коју цену да јој помогну, дуго сама крварила. Погинуло је или умрло од рањавања и болести око

понешто, поразговарају с њим. Таман кад је стигао до свог аутомобила одјекнуо је пуцањ! Лењинов шофер Гиљ је са свог седишта угледао жену како циља револвером у Лењина. Пре него што је стигао да извуче револвер чула су се још два хица. Лењин је лежао крај аутомобила обливен крвљу.

надвоје, стално понављао: „Ја, хинду у сваком муслиману гледам свога брата“.

САН И ЈАВА МАРТИНА ЛУТЕРА КИНГА.

Вашингтон, 1963. Црнци марширају за своја права. Колона је дуга осам миља, од Вашингтоновог до Линколновог споменика. У маси црних лица су Џоан Баез, Боб Дилан, Махали Џексон, гласови који певају о пркосу и братству. Пред спомеником Абрахаму Линколну говори вођа покрета против расизма у САД, др Мартин Лутер Кинг. Звучници разносе његове речи: „Сањао сам сан да ће моје четворо мале деце једног дана припадати нацији која их неће ценити по боји коже већ по њиховим карактерима“. Година је то у којој под хицима атентатора пада председник САД Џон Кенеди. Идуће године Мартин Лутер Кинг добија Нобелову награду за мир. После само четири године, 4. априла 1968. у Мемфису, држава Тенеси, бели снајпериста, у шест сати по подне, смртно погађа др Мартина Лутера Кинга. Црнца чији је живот био сан о братству, хармонији свих белих и црних људи.

ОТМИЦА И УБИСТВО.

Пуних 55 дана трајала је драма отетог председника Демокришћанске странке Италије Алда Мора. Почела је 16. марта 1978. нешто пре десет сати ујутро. Мора се управо возио у Парламент на седницу новоформиране владе. Изненада у Улици Марио Фани, испред његовог аутомобила испречила се нека лимузина. Судар је био неизбежан. Готово истог часа у Моров аутомобил ударила су и полицијска кола из пратње с три карабињера. Истовремено их је са свих страна засула митраљеска паљба. Петорица пратилаца Алда Мора су убијена док су непознати нападачи извукли демокришћанског лидера неповређеног, стрпали га у аутомобил који је ту чекао и одјурио.

У Риму је почела највећа, икада спроведена полицијска потрага. Више од 20 хиљада полицајаца даноноћно је претраживало улицу по улицу, без резултата. Припадници терористичке организације „Црвене бригаде“ који су извели овај препад тада нису похватани. Светска јавност била је запањена и огорчена кад је 9. маја у једном црвеном „реноу“ паркираном у самом срцу Рима, између седишта Демокри-

ришћанске странке и Италијанске комунистичке партије, пронађено и изрешетано тело Алда Мора, политичара који се залагао за сарадњу међу свим народима и државама.

НЕВЕРОВАТНО. За време војне параде у Каиру 6. октобра 1981. године испред почасне трибине на којој су седели највиши египатски државници и амбасадори страних земаља зауставило се једно оклопно возило из дефилеа и група војника почела је да пуца у правцу египатског председника Анвара ел Садата. Људи из обезбеђења шефа државе прекасно су узвратили ватру, ни телохранитељи нису реаговали на време и председник је смртно рањен. Умро је истог дана у војној болници. Према изјавама оних који су му били најближи, Садат је, пре него што је пао, успео само да каже: „Невероватно...“

НЕ, НЕ БОЈИМ СЕ! Индира Ганди, једина кћер првог индијског премијера Џавахарлала Нехруа, родила се 19. новембра 1917. године у Алахабаду, држава Утач Прадеш. Стекла је високо образовање, али најдрагоценија искуства – „животни факултет“ – стекла је уз оца који је с Титом и Насером оснивач покрета несврстани.

Ако се у једној реченици може исказати суштина Индириног политичког деловања – онда би то била неуморна борба за јединство и равноправност.

А то је било можда најтеже у њеној сопственој земљи чијих 700 милиона житеља припадају многобројним нацијама, верују у разне богове и говоре на неколико стотина језика и дијалеката!

Припадници индијског народа Сика начинили су пре две године листу значајних људи Индије које су „осудили на смрт“. На том списку била је и Индира. У једном недавном интервјуу казала је, по ко зна који пут: „Не, не бојим се“. На предизборном скупу 30. октобра ове године изјавила је дословце:

– Када бих умрла у служби нације, била бих поносна на то.

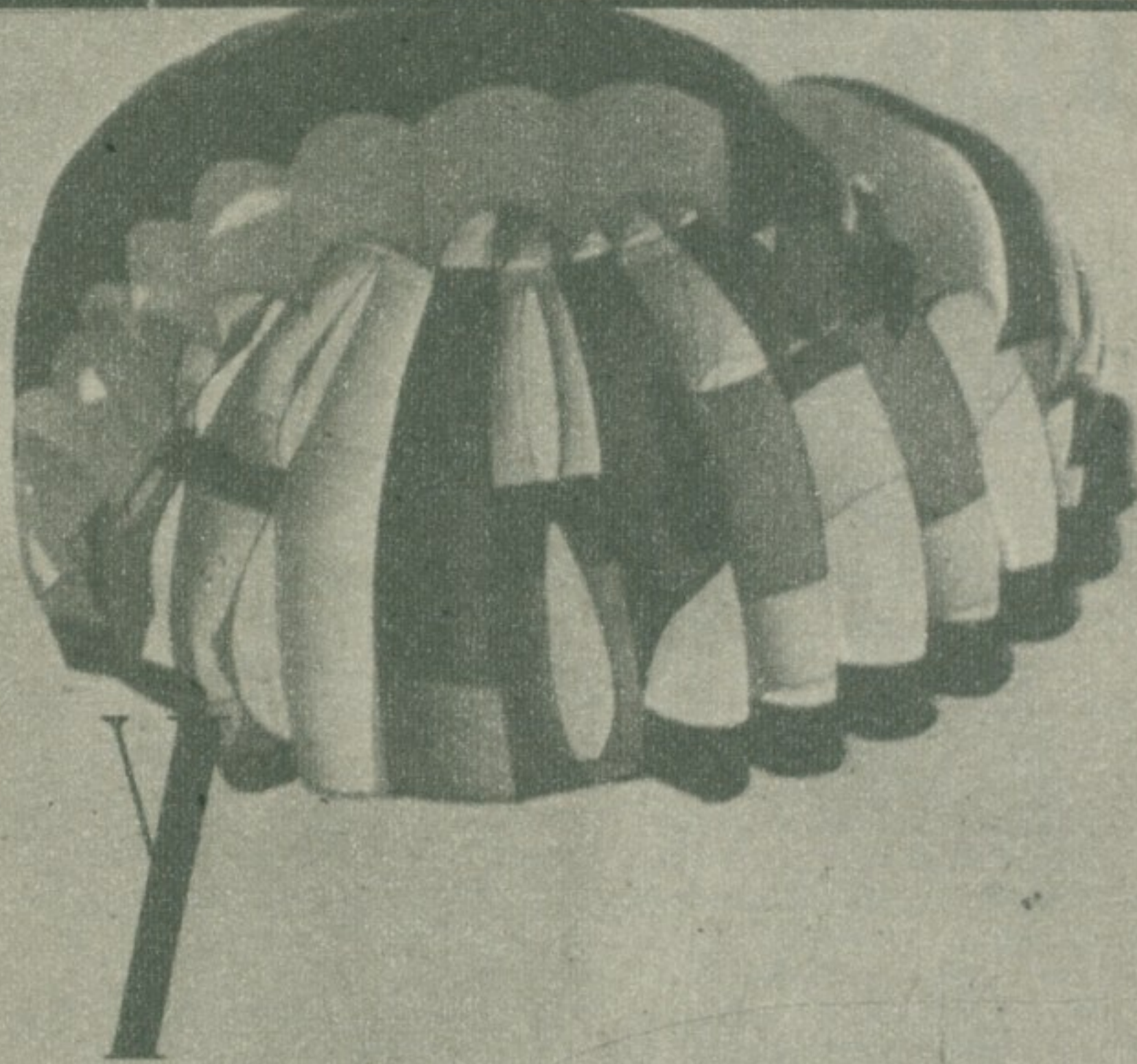
Следећег јутра, кад је изишла из своје собе и упутила се у радни кабинет, била је засута кишом метака. Срушила се погођена са 16 хитаца. На Индиру Ганди су пуцала двојица Сика из њеног личног обезбеђења...

Р. П. З.

ПОЛИТИЧКИ

ЗАБАВНИК

МЕЂУ ПАДОБРАНЦИМА

ВАЗДУХУ
СУ СВИ
ЈЕДНАКИ

Падобранац се спушта просечном брзином од 5 m/sec.

**ПОВОДОМ ДАНА
ЈУГОСЛОВЕНСКЕ
НАРОДНЕ АРМИЈЕ
НАШИ РЕПОРТЕРИ
ПОСЕТИЛИ СУ ПО
МНОГО ЧЕМУ
ЈЕДИНСТВЕНУ
ЈЕДИНИЦУ У
ОРУЖАНИМ СНАГАМА**

Трава полегла поред узлетишта. Од буке авионских мотора тешко је разабрати шта инструктор говори војницима-падобранцима. Летелица ће их за који минут понети на задатак. Због стабилности терет мора равноправно да буде распоређен, да с обе стране седе војници при-

ближне тежине. То је важно у ваздуху.

Горе у ваздуху – још једна провера падобрана и падобранаца. Ништа не сме да се препусти случају. Овде је улог исувише драгоцен – човек. На команду „Припреми се“ падобранци устају са седишта која се аутоматски склапају. Сад су све очи упрте у хоризонтални семафор на репу авиона.

Пали се жута светлост. На репу се отвара рампа, „провалија“, како је зову падобранци. Земља је 1000 метара доле. Код оних који први пут скачу осећа се нелагодност, руке им по ко зна који пут пребирају по падобрану, главном и резервном. Проверавају да ли је пред скок све у реду.

Пали се зелена лампа, инструктор преко слушали-

ца од официра за навођење чује команду „Бацај!“. Људи, као птице, лете, један за другим.

Падобранац-везиста Саша Луковић први пут не осећа чврсто тло под ногама. Гледа штоперицу на грудима. Сад! Искаче. Лети. Повлачи ручицу главног падобрана и купола површине од 80 m² се раскрилила. Неколико минута касније чизмама је ископао поприличан комад оринице. Претурио се неколико пута. Други пут ће боље. Још шест скокова и ученик-падобранац добиће звање (и знање) правог војног падобранца.

Не везујте нам очи!

У падобранској смо јединици, елитној јединици наших оружаних снага. Ов-

**Земаљска обука
је завршена;
сада – у летелицу.**

де нико не стиже по наређењу, капије се отварају само онима који су сами одлучили да буду падобранци. Посебан сој, кажу. И капе су им посебне, и старешинама и војницима. На глави беретка, симбол куполе падобрана.

Ове године прослављају четрдесет година од формирања. У једном селу поред италијанског града Барија, по наредби Врховног команданта, створен је Први падобрански батаљон НОВ и ПОЈ. У његовом саставу били су углавном борци који су овде стигли на лечење и после опоравка укључили се у Центар за обуку савезничких падобранаца. Учитељи су били искусни савезнички падобрански инструктори. Командант Батаљона – поручник Чедомир Вранић, тада је први пут уживо видео падобран. Ништа за то. Кад се први пут скакало само су наши одбили да им везују очи. У Центру за обуку дуго нису веровали да југословенски падобранци скачу први пут.

Многи кад дођу у ову јединицу скоче први пут. То је најтеже. Без обзира што су пре тога прошли напорну земаљску обуку, изводили вежбе понашања у ваздуху, доскока, све могуће поступке у случају да (што је ретко) откаже главни падобран... О том првом, разумљивом страху брину старешине заједно са лекаром. Никога овде не терају да скочи ако га је страх. Кад неког, углавном после првих скокова, ухвати „криза“, ништа, у летелици и, ако треба, на земљи с њим се разговара. Стрпљиво, другарски.

кидно посматрајући шта се догађа у ваздуху, скаменио се: један падобранец је улетео право у куполу оног испод себе.

Даље говори Радосав Јосиповић, човек који је пробио падобран друга испод себе. Бранислава Ковачевића.

– Било је хладно, 15 испод нуле, ми у зимским оделима, крзненим рукавицама. Оне су ми и засметале да на време повучем ручицу главног падобрана и, док сам око тога петљао, нисам приметио да је Ковачевић испод мене отворио куполу и да летим право у њу. Онда је настао пакао. Пет пута смо се преврнули, конопци падобрана су се уплели. Зем-

ља – све ближа. Мислим, готово је. И онда, 60 m изнад земље, Ковачевић отвори резервни падобран. Обојица смо се с њим спустили. Чудо, само смо се угрували...

Јосиповића другови зову Срећко. Не без разлога. Једном му се десило да умало испадне из авиона. Пре тога „избацио“ је групу падобранаца и – сео на отворена врата да се одмори. Била је магла и пилот, да избегне антену на путу, нагло је окренуо летелицу. Срећко, од трзаја, главачке је полетео кроз отвор. Инстинктивно се ухватио за шипку. Ледина је била 300 m испод. Онда је пилот исправио авион и Јосиповић је успео и другом руком да се ухвати за шипку. Једва се вратио у авион. И ударио у плач, незаушављив. Накнадно га је савладао страх. Пилот и механичар који су били у кабини дуго му нису веровали кад је причао шта се догађало неколико метара од њих.

Овакве догађаје у јединици падобранаца сврставају у „војничке згоде и незгоде“. У последњих десет година не памти се ниједан несрећан случај. Кажу, на основу података који се публикују, да су по безбедности далеко изнад светског просека. Јер, овде се ништа не препушта случају.

Стани, ветре!

Правило број један код падобранаца је: правилно спаковати падобран. То се учи дуже од месец дана и то под сталним надзором старешине, у свим фазама паковања. Падобран, опет због безбедности, увек пакују два војника. И спакован се проверава, посебно пре уласка у летелицу. Грешке не сме да буде.

Ни у ваздуху, разуме се. У случају да, рецимо, војник заборави да на време повуче ручицу за отварање главног падобрана, овај се аутоматски отвара. Деси ли се да ни с њим нешто није у реду, ту је резервни. Важно је само, колико је то могуће, владати својим страхом. Падобранци-почетници се, на пример, много више боје ваздуха. Они искуснији – земље, приземљења. Код неправилног доскока може да се повреди нога или скочни зглоб. Посебно ако је терен нераван, а уз то дува и јак ветар.

Кад је већ реч о ветру (кажу, највећем непријатељу падобранаца), ваља рећи да ту и те како важну улогу има метеоролог. Он мери правац и брзину ветра (подаци од пре пола сата сматрају се застарелим) и те податке преноси официру за навођење који, тек ако су услови повољни, даје дозволу за искакање. Наравно, ово важи за мирнодопске услове; тада се избегава да војници скачу ако је брзина ветра већа од 5 m/sec. Што је ветар јачи, теже је приземљење. То је, објашњавају, као искочити из камиона у покрету или оног који стоји. У ратним условима је, разуме се, другачије.

Јединица падобранаца разликује се од других и по томе што обука траје све време служења војног рока. Искаче се и дању и ноћу, на свим (не)могућим теренима. Мора, зато, да се савлада и смучање, алпинизам, пливање, исхрана у природи, диверзантска обука... Није чудо што падобранец мора да поседује изузетне психо-физичке способности. Није лако бити птица.

Петар Милатовић
Снимио: Љ. Патрногић

Још једна провера пре него што ће падобранци поћи на борбени задатак.

Овде су сви једнаки. Скачу, један за другим, и командант и кувар. У овој јединици су сви пре свега падобранци. То правило важи од оснивања. Једно друго, неписано, такође се поштује: командант увек скаче први. Посебно кад то треба извести пред будућим падобранцима. Један такав скок од пре десетак година командант Мрдаковић никада неће заборавити. То се, каже, догађа једном у сто година.

Како добити име Срећко

Први се, како то кажу падобранци, одвојио од летелице и после десетак секунди отворио главни падобран. За њим су полетела још тројица старешина. И таман кад се Мрдаковић приземљио, непре-

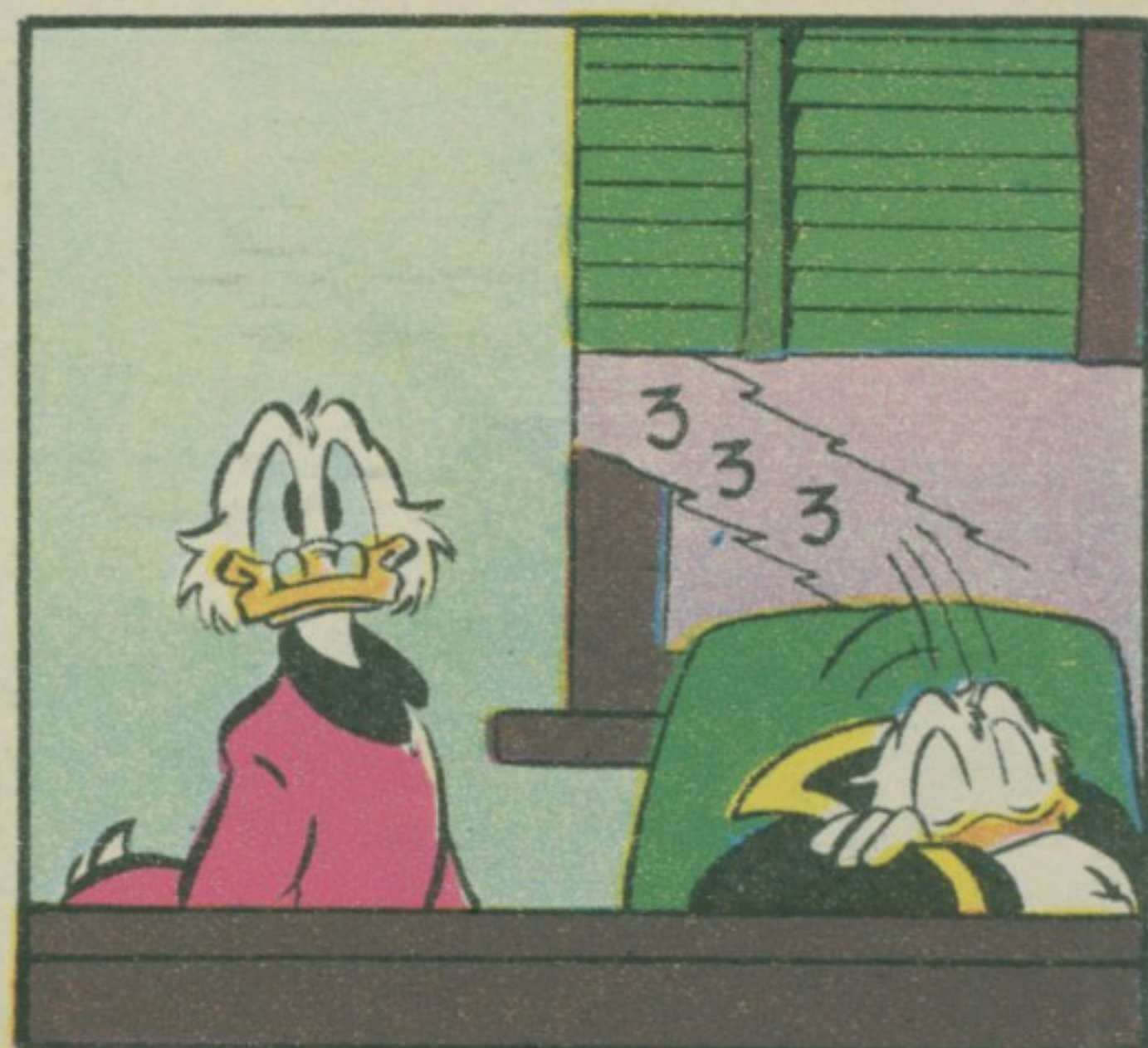

Приземљење је успело, сад треба правилно покупити падобран.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

За
читање
наглас

РОМАН

А. П. ЧЕХОВ

С КОНТРАБАСОМ

Свирач Смичков ишао је из вароши у вилу кнеза Бибулова, где је, поводом просидбе, „имало да буде“ вече с музиком и игранком. На леђима му је лежао огромни контрабас у којој футроли. Ишао је Смичков обалом реке, која је ваљала своје хладне таласе, не тако величанствено, али зато веома поетично.

„Како би било да се окупам?“ помислио је.

Не размишљајући дуго, он скиде одело и загнури тело у хладну воду.

Вече је било дивно. Смичковљева поетична душа поче да се штимује у складу са хармонијом околине природе. Али какво му слатко осећање обузе душу када је, пливајући стотинак метара низ воду, угледао лепу девојку која је седела на стрмој обали и пецала рибу. Он застави дисање и обамре од плиме разноврсних осећања: јавише се успомене из детињства, сета због младости, пробуђена љубав...

Боже, а он је мислио да више и није кадар да воли! Пошто је већ изгубио веру у човечанство (његова страшно вољена жена одбегла је с његовим пријатељем, фаготом Собакином), груди му је испуњавало осећање празнине, и он је постао мизантроп.

„Шта је овај живот?“ често је постављао себи то питање.

„Зашто ми живимо? Живот је мит, сан... Потмуле речи...“

Али, стојећи пред заспалом лепотицом (није тешко било приметити да је спавала), он наједном, и против воље, осети у грудима нешто налик на љубав. Дуго је тако стајао пред њом гутајући је погледом...

„Али доста...“, помислио је и уздахнуо дубоко.

„Збогом, дивна визијо! Мени је већ време да идем на бал код његове светлости...“

И пошто је још једном погледао лепотицу, већ је хтео да заплива назад, кад му у глави сину идеја.

„Треба јој оставити неки спомен од мене!“ помисли.

„Прикачићу јој нешто на удицу. То нека јој буде неочекивани дар од „непознатог“...“

Смичков полако доплива до обале, набра велики букет пољског цвећа и пошто га веза струком лободе, прикачи га за удицу.

Цвеће пође на дно па одвуче за собом и лепи пловак.

Пристојност, закони природе и друштвени положај мог јунака захтевају да се роман заврши управо на овоме месту, али – авај! – пишчева судба је неумитна: услед околности које не зависе од писца, роман се није завршио букетом. Упркос здравом разуму и природи ствари, јадни и безначајни контрабасист имао је да одигра у животу угледне и богате лепотице крупну и важну улогу.

Кад је допливао до обале, Смичков се запрепасти: његовог одела није било! Неко га је украо... Док се он дивно гледајући лепотицу, непознати злочинци дигли су му и однели све осим контрабаса и цилиндра.

– Проклетници! – јакну Смичков. – О, људи, породе отровни! Није ме озлоједило толико то што сам остао без одела (јер је одело – трулеж) колико помисао да ћу сад морати ићи го и прекршити норму друштвеног морала.

Сео је на кутију с контрабасом и почео да тражи излаз из свог ужасног положаја.

„Нећу, ваљда, овако го ићи кнезу Бибулову!“ помислио је. „Тамо ће бити даме! А поред тога, допови су ми заједно с панталонама украли и калафон који се налазио у цепу!“

Размишљао је дуго, мучно –

до бола у слепоочницама.

„Ах!“ досетио се он најзад.

„Недалеко од обале, у шипражју налази се мостић... Док се не смркне, ја ћу остати под њим, а увече ћу се провући по мраку до прве сељачке кодибе...“

Смичков се задржа на тој мисли, стави цилиндар на главу, заметну на леђа контрабас и изнемоглим кораком пође ка шипражју. Онако го, с музичким инструментом на леђима, подсећао је на некаквог древног, митског полубога...

Сад, читаоче, док мој јунак седи под мостом и предаје се тузи, да га оставимо неко време и да се обратимо девојци која је пецала рибу.

Шта је с њом било?

Када се лепотица пробудила и није видела на води пловак, брзо трже прут. Прут се затеже, али удица и пловак не изађоше из воде. Очеvidно, Смичковљев букет цвећа се напио воде, набубрио и отежао. „Или се велика риба ухватила“, помисли девојка, „или се удица за нешто закахчила“.

Пошто је неколико пута трзала прут, девојка закључи да се удица негде закахчила.

„Каква штета!“ помисли „А сад пред вече риба тако добро трза! Шта да радим?“

И не мислећи дуго, ексцентрична девојка збаци са себе лепршаву хаљину па загнури своје дивно тело у воду до самих мраморнобелих

рамена. Није било лако откачити удицу од букета у који се заплео прут, али стрпљење и труд су учинили своје. После једно четврт сата лепотица је, радосна и срећна, излазила из воде, држећи у руци удицу.

Али зла судбина ју је очекивала! Ниткови који су украли Смичковљево одело, дигли су и њену хаљину и оставили јој само теглу с глистама!

„Шта ћу сад да радим?“ заплака девојка. „Зар могу овако гола да идем? Не, никада! Боље је смрт! Сачекаћу док падне мрак! А онда ћу по мраку доћи до тетке-Агафје и послаћу је кући по хаљину... а дотле ће се склонити под мостић“.

Бирајући вишу траву и сагињући се, моја јунакиња потрча у правцу моста. Улазећи под мост, угледа тамо голог човека са фризуrom музиканта и маљавим грудима, врисну и паде у несвест.

И Смичков се уплаши. У почетку му се учини да је девојка – вила.

„А да ово није речна сирена која је дошла да ме занесе и удави?“ помисли он, и та му претпоставка поласка, пошто је одувек био високог мишљења о својој спољашњости. „Ако није сирена, него жена, како онда да објасним ту чудну промену спољашности? И откуд она овде под мостом? И шта се то с њом десило?“

Док је он решавао та питања,

РОМАН С КОНТРАБАСОМ

лепотница је полако долазила к себи.

– Немојте ме убити! – прошапта она. – Ја сам кнегињца Бибулова. Преклињем вас. Добићете много новца! Малочас сам откачивала у води удицу, а некакви лопови су ми украли нову хаљину, ципеле и све!

– Госпођице! – рече Смичков молећивим гласом. – И мени су такође украли одело. Поред тога, са панталонама су ми однели и калафон који је био у цепу.

Сви они што свирају у контрабасе и тропете обично су несналажљиви; али Смичков је био симпатичан изузетак.

– Госпођице! – рече он мало касније – вас, ја видим, збуњује мој изглед, али ви ћете се и сами сложити да ја не могу отићи одавде из истих разлога као и ви. И ево шта сам смислио: како би било да ви уђете и легнете у кутију од мог

под теретом. „Јер за овако свесрдну помоћ коју сам указао кнегињици, Бибулов ће ме сигурно богато наградити“.

– Је ли вам удобно, госпођице? – питао је тоном галантног кавалера који позива даму за кадрил. – Будите љубазни, немојте се снебивати него се осећајте у мојој кутији као у својој кући!

Одједном се Смичкову учини да испред њега иду две људске прилике обавијене тамом. Кад се загледао боље, уверио се да то није оптичка варка: људске прилике су збиља ишле и чак носиле у рукама некакве завежљаје...

„Да ово нису лопови?“ сину му у глави. „Они нешто носе! Вероватно наше одело!“

Смичков спусти кутију крај пута и полете за њима.

– Стој! – повика он. – Стој! Држите их!

Силуете се окренуше, и кад видеше потеру, почеше да

пристао да свирам на оваквом чудовишту... Ух!

Када су стигли у вилу кнеза Бибулова, свирачи оставише кутију на месту одређеном за оркестар, и пођоше у бифе.

У то време у вили су већ палили лустере и свећњаке по зидовима. Младожења, саветник Лакејич, леп и симпатичан чиновник дирекције саобраћаја, стајао је наред сале и с рукама у џеповима разговарао с грофом Школчковом. Причали су о музици.

– Ја сам се, грофе – говорио је Лакејич – у Напуљу познавао с једним виолинистом који је просто чинио чуда. Нећете ми веровати! На контрабасу... на обичном контрабасу! Изводио је такве ђаволске трилере да је то просто страхота! Штраусове валцере је свирао!

– Којешта! То је немогуће... – посумња гроф.

– Уверавам вас! Чак је изводио Листову рапсодију! Становао сам с њим у истој соби, па сам чак, у доколици, научио од њега да и сам на контрабасу свирам. Листову рапсодију.

– Листову рапсодију... Хм!... Ви се шалите...

– Не верујете? – засмеја се Лакејич. – Ја ћу вам одмах доказати! Хајдемо у оркестар!

Младожења и гроф се упутисе према оркестру. Пришли су контрабасу и почели брзо да дреше каише... и – о-страхоте!

Али док читалац, дајући слободу својој машти, слика свршетак музичког спора – да се сад вратимо Смичкову. Јадни музикант, пошто није стигао лопове, вратио се на оно место где је оставио футролу, и није нашао своје драгоцено бreme!... Губећи се у нагађању, он неколико пута прође горе-доле путем, и кад није нашао кутију, закључи да је погрешно пут...

„Па ово је страшно!“ мислио је хватајући се за косу, и сав се охлади. „Она ће се угушити тамо у кутији! Ја сам сад – убица!“

До саме поноћи лутао је Смичков путевима и тражио кутију, и на крају, сав изнемогао, упуту се под онај мостић.

– Потражићу је кад сване – одлучи он.

Тражење у свануће дало је исти резултат, те Смичков одлучи да сачека под мостом још једну ноћ...

– Наћи ћу је! – мрмљао је скидајући цилиндар с главе, и хватајући се за косу. – Макар је годину дана тражио, али ћу је наћи!

Још и данас сељаци, који живе у поменутом крају, причају да се ноћу око мостића виђа некакав човек сав зарастао у длаке и у цилиндру. И понекад се испод мостића чује шкрипа контрабаса.

Илустрације: Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

контрабаса и да се покријете поклопцем? То би ме заклонило од вас...

Кад то рече, Смичков извуче из кутије контрабас. За тренутак му се учини да, уступајући тако кутију, профанише светињу уметности, али та неодлучност није дуго трајала. Лепотница леже у кутију и згрчи се, а он закопча каише и поче да се радује што га је природа обдарила таквом памећу.

– Сад ме, госпођице, више не видите – рече он. – Лезите ту и будите спокојни. Кад падне мрак, ја ћу вас однети у дом ваших родитеља. А по контрабас могу и касније овамо доћи.

Кад се смркло, Смичков натовари на леђа кутију с лепотицом, па се упуту ка вили кнеза Бибулова. План му је био овакав: најпре ће стићи до прве сељачке колибе и наћи какво било одело, а после ће поћи даље...

„Нема зла без неког добра...“, размишљао је дижући прашину босим ногама и савијајући се

беже... Кнегињца је још дуго чула брзе кораке и узвике: „Стој!“

Најзад се све утишало. Смичков се занео потером, и лепотница би вероватно морала још дуго да лежи згурена у кутији, у пољу крај пута, да није било срећне игре случаја. Десило се да су у то време, тим истим путем пролазили ка Бибуловљевој вили Смичковљеви другови – флаута Жучков и кларинет Размахажкин. Спотакнувши се о кутију, обојица се зачуђено погледаше и раширише руке.

– Контрабас! – рече Жучков. – Охо, па ово је контрабас нашег Смичкова. Вероватно се нешто догодило Смичкову – закључи Размахажкин. – Али како се обрео овде? Или се опио, или су га опљачкали... У сваком случају, не можемо контрабас оставити овде. Да га понесемо.

Жучков натовари на леђа кутију и свирачи пођоше даље.

– До ђавола, како је тешко! – гунђала је целим путем „флаута“.

– Ни за шта на свету не бих

ИЗ
„РОБИЈАШКОГ ЛАНЦА“
НИКО НИЈЕ ПОБЕГАО
САМ

Априла 1917. године ра-
чуновоћа из Њујорка
Роберт Елиот Бернс прија-
вио се за војну службу у
далекој Француској. Када
се после годину дана
службе у саставу америч-
ких експедиционих снага
вратио кући, сазнао је да
је изгубио посао. Ускоро је
установио да нови неће
моћи лако да нађе, бар не
у Њујорку. Обесхрабрен,
почео је да лута земљом
на крововима железнич-
ких вагона. Прехрањивао
се просјачећи.

Фебруара 1922. Бернс
се обрео у предграђу Ат-
ланта, у Џорџији. Људе ко-
ји су му понудили „прилику
да на лак начин заради ма-
ло пара“ видео је први пут
у животу, али му је бар јед-
но било јасно: били су
скитнице као он. Рекли су
му да се ради о послу у не-
кој малој бакалници. Када
су његови нови компањо-
ни извукли пиштоље и упе-
рили их на престрављеног
власника радње, Бернс је
одбио да покупи новац ко-
ји се налазио у каси. Дру-
гари су посао обавили без
њега и побегли. Плен је из-
носио тачно пет долара и
осамдесет центи.

Пљачкаши су ухваћени
истог дана. За свој удео у
пљачки Бернс је осуђен на
„шест до десет година
тешке робије“. Пребацили
су га у централни затвор
округа Фултон. Шта га та-
мо чека, знао је и пре него
што је стигао озлоглашени
„робијашки ланац“ и живо-
тињско диринчење од
праскозорја до мрака.

Око чланака на ногама
причврстили су му тешке
гвоздене прстенове, а он-
да кроз алке на њима про-
вукли масивне ланце. Био
је сада један од педесето-
ро робијаша везаних ист-
им тешким ланцима.

Његова група радила је
на изградњи пута. Бернс
би издржао и прљава оде-
ло, и баракe за спавање
које су врвеле од стеница,
и црвљиву, недокувану
храну коју су им свако-
дневно давали, чак и рад
од јутра до мрака, али не
и незаслужене окрутне
„порције“ кажњавања које
су полуписмени „босови“
(boss = газда) с очиглед-
ним уживањем делили ро-
бијашима без обзира да ли
су нешто скривили или не.

Већ после неколико да-
на робијања Бернс је на

Бернс
у „робијашком
ланцу“.

БЕГУНАЦ ЈЕ ИТАМПАО СВОЈ ЛИСТ

**ДВАДЕСЕТ И ДВЕ
ГОДИНЕ СЕ РОБЕРТ
ЕЛИОТ БЕРНС КРИО
ОД ЗАКОНА ЗБОГ
ПЉАЧКЕ У КОЈОЈ ЈЕ
ПЛЕН БИО ПЕТ
ДОЛАРА И
ОСАМДЕСЕТ ЦЕНТИ,
КОЈУ НИЈЕ ПОЧИНИО
И ЗА КОЈУ ЈЕ ОСУЂЕН
НА „ШЕСТ ДО ДЕСЕТ
ГОДИНА ТЕШКЕ
РОБИЈЕ“.**

ди трошкове екстрадики-
је, за деведесет дана по-
ново бити слободан.

Бернс се вратио у Ат-
ланту, исплатио „издатке“
које је због њега имала
држава и предао се чува-
рима централног затвора
округа Фултон. Деведесет
дана је протекло. Па шест
месеци... Година. Налог за
ослобађање није стизао.

Поново одметник

Септембра 1929. управ-
ник централног затвора ок-
руга Фултон морао је да се
помири са непријатном чи-
њеницом да му је један
затвореник побегао.

Роберт Елиот Бернс од-
метнуо се од закона по
други пут.

Овога пута Бернс се
пребацио у Њу Џерси.
Уместо да тавори радећи
тешке физичке послове,
написао је шест новинских
чланака о свом робијању и
бекствима. Јануара 1932.
ти чланци су објављени у
књизи под насловом „По-
бегао сам из џорџијског
робијашког ланца“. Новем-
бра исте године снимљен
је и истоимени филм у ко-
ме је главну улогу играо
тада славни Пол Муни. Ро-
берт Елиот Бернс постигао
је шта је хтео: земља је
била шокирана.

У Џорџији су побеснели.
Бернсу је обећано да ће
га поново ухватити, врати-
ти „у ланац“ и учинити све
да „зажали што је толико
тога напричао о томе како
се управља затворима и
поступа са осуђеницима“.

Овога пута гувернер Њу
Џерсија одбио је да бегун-
ца изручи властима Џорџи-
је. Дванаест година касни-
је Џорџија је добила сло-
бодоумнијег гувернера и
Бернса су саветовали да
поднесе захтев за помило-
вање. Двадесет и две го-
дине пошто је осуђен за
пљачку коју није починио,
1944. гувернер Елис Арнал
поништио је пресуду Ро-
берту Елиоту Бернсу. Не-
што раније гувернер је уки-
нуо и злогласне робијашке
ланце.

Роберт Бернс умро је
1955. у шездесет и трећој
години. У животу је пости-
гао бар две ствари: спрао
је лагу са имена и умного-
ме допринео да се један
окрутни затворски систем
промени.

М. И.

својој кожи искусио да су
и бесомучна бичевања
обавезни део робијашког
стажа, као и сати и сати у
тзв. кутији за презнојавање
(сандуци у којима човек
није могао ни да стоји ни
да легне) и честа употреба
страшне справе од дрвета
и гвожђа која би усхитила
и шпанске инквизиторе.

Све ово имао је Роберт
Елиот Бернс на уму када је
после два месеца робија-
ња одлучио да ни по коју
цену не одлежи своју каз-
ну до краја.

Бекство

Нико са „ланца“ није по-
бегао сам. Бернсу је у бек-
ству помогао црнац који је

пристао да га обичним ко-
вачким чекићем ослободи
окова. Маја 1922. наор-
ужани чувари и чопори
паса узалуд су пре-
траживали околину ок-
ружног затвора Фултон.
Три дана касније било је
јасно да је бегунац ван до-
машаја представника зако-
на државе Џорџија: био је
негде у Тенесију, на слобо-
ди.

У пролеће те године
особа чији је опис одгова-
рао Роберту Елиоту Берн-
су настанила се у Чикагу.
Неколико следећих годи-
на та особа зарађивала је
за живот радећи као обич-
ни физички радник, не

скрећући ничим на себе
пажњу.

Ускоро је дошљак имао
довољно новца да са фи-
зичких послова пређе на
далеко уносније изнајмљи-
вање станова, а затим и
уштеђевину која му је омо-
гућила да се позабави раз-
мишљањима о сопственом
послу.

Биће да је четири годи-
не после бекства из затво-
ра Роберт Елиот Бернс
осећао да више нема по-
требе да се од било кога
крије: 1926. покренуо је
лист „Грејтер Чикаго“ који
се одлично продавао. Ус-
коро је бивши робијаш по-
стао истакнути члан зајед-
нице, човек од угледа и не

баш занемарљивог имет-
ка. При том се ни у једној
од узорних чикашких кућа
у које је често залазио
ништа није знало о њего-
вој прошлости.

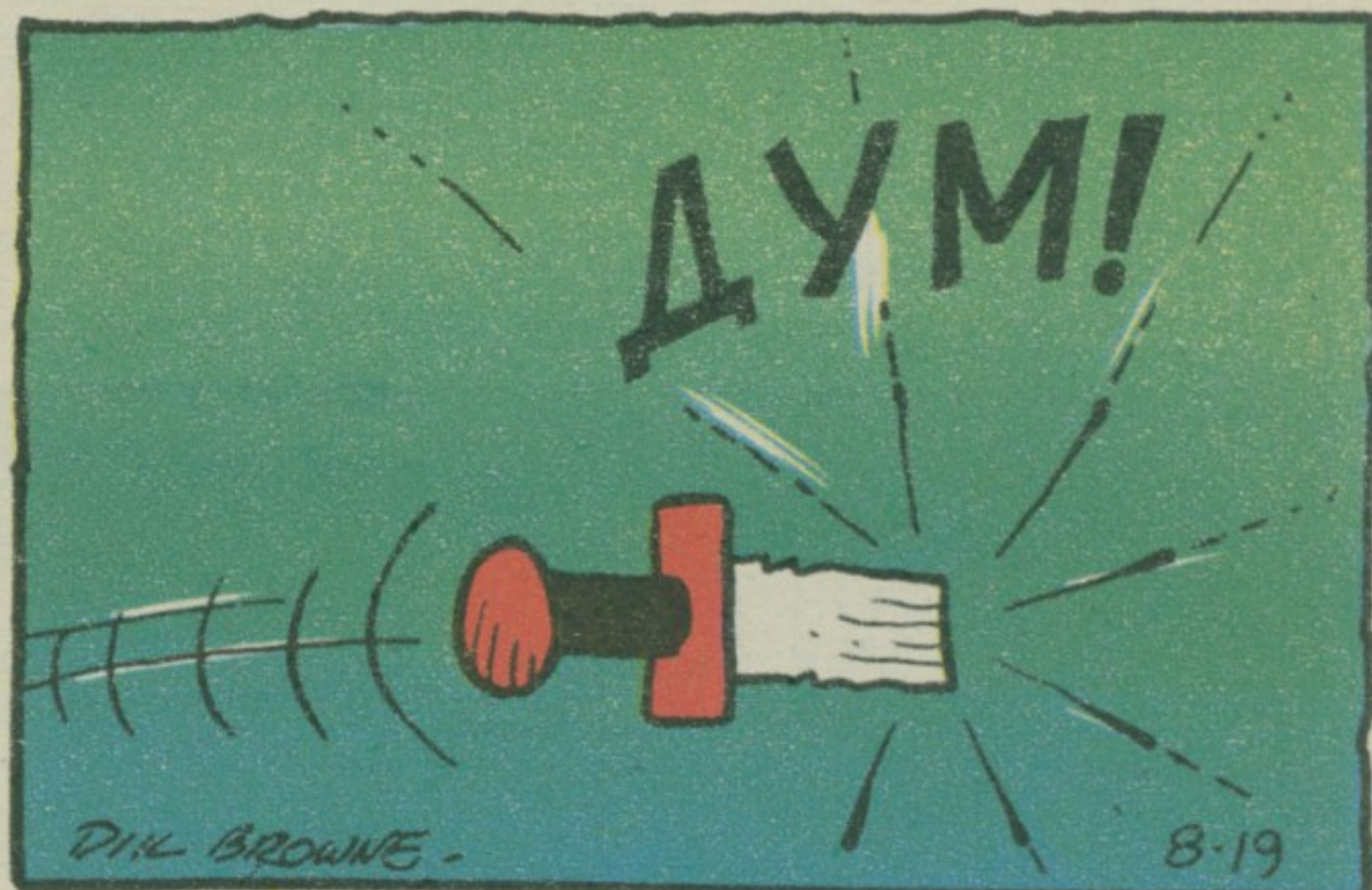
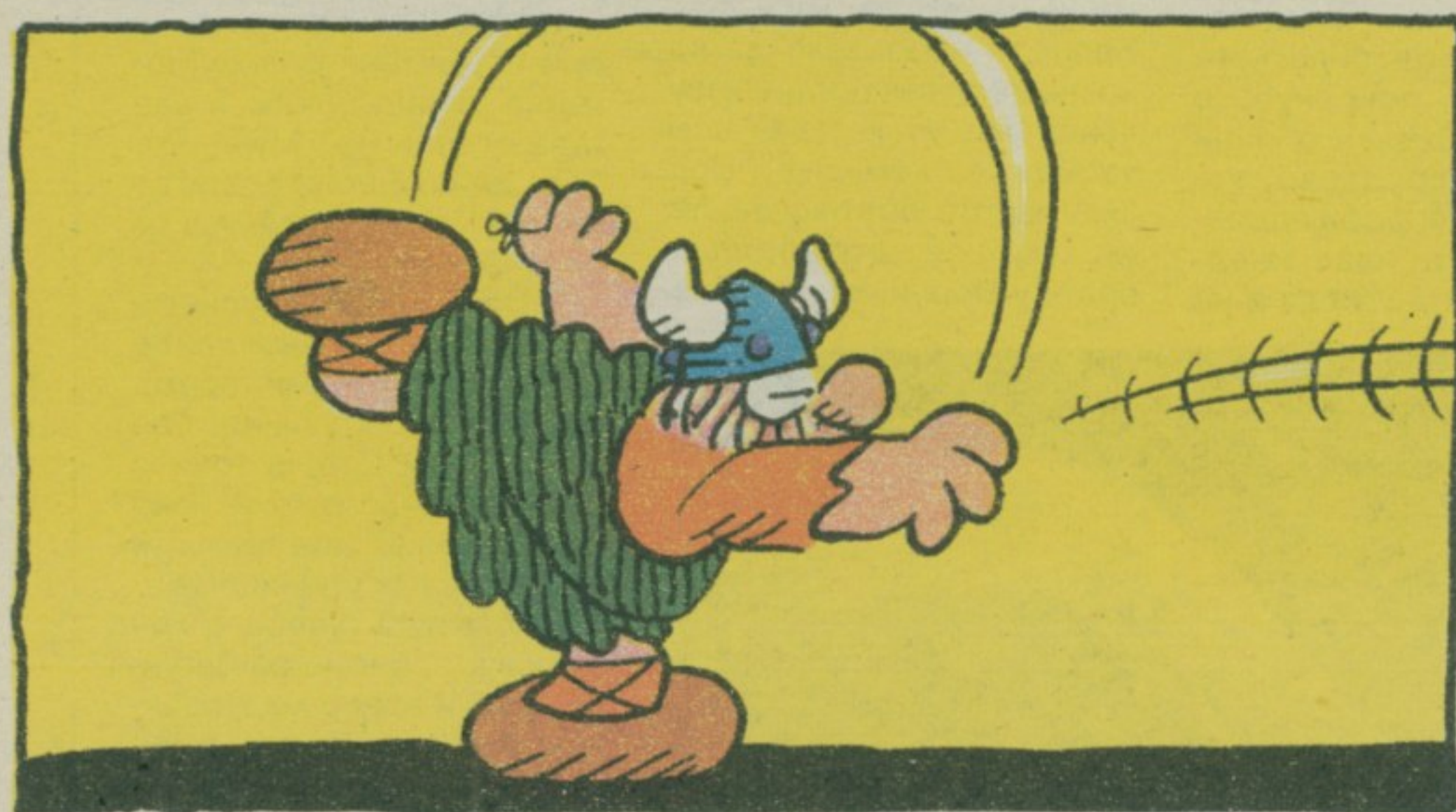
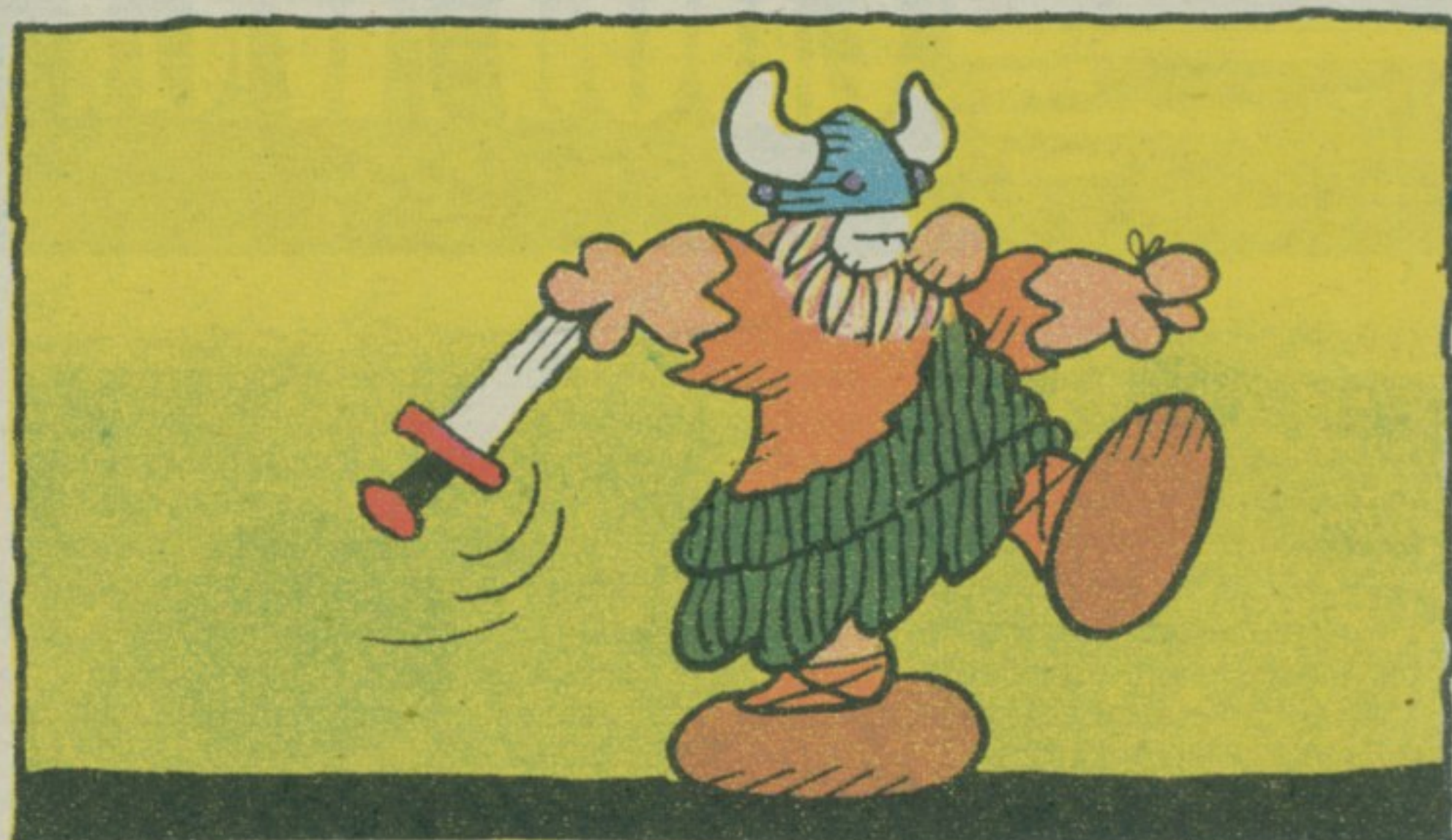
Скандал је избио маја
1929. године. Бернсова
бивша жена сазнала је где
се налази и пријавила га
властима Џорџије. Уред-
ник и издавач угледног
„Грејтер Чикаго“ ухапшен
је и стрпан у затвор у ко-
ме је чекао на изручење.
Бернс је намеравао да по-
крене поступак против изру-
чења, али му је један члан
затворске комисије Џорџи-
је чврсто обећао да ће,
уколико се добровољно
врати у Џорџију и надокна-

Илустровао БРАНА ЈОВАНОВИЋ

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ФУТЛУЗ

„Брејкденс“ је завладао улицама. Игра је постала више од игре и заборавили смо рок-ен-рол и диско грозницу која нас је годинама тресла. Филмски и музички продуценти започели су, међутим, нову офанзиву освајања милиона.

Упорнији су на видео видели и слушали „Футлуз“, можда и „Битстрит“... пре но што су стигли у биоскоп. Футлуз је најављен као нова посланица за поклонице нове уметности играња. Очекивали смо добру свирку и плес, али...

Док „Флешденс“ обилује разноврсном и топлим музиком, а „Брејкденс“ електроником и шаренилом, „Футлуз“ је нешто треће. Већи део овог филма прогутао је заплет: америчке маме и тате, наставници и свештеници једва успевају да схвате да је игра најбоља замена за бескрајне уличне туче и опасне игре аутомобилима.

У филму „Футлуз“ нема праве драме, живот младих је приказан површно и срачунато, док су разне „опасне сцене“ (вратоломије с аутомобилима) буквално накалемљене. Филм може, наравно, да се допадне само због музике, али и она је овде помало превазиђена. Све у свему промашај. Или, ствари на нов, помало невестин начин.

„Футлуз“ је типичан амерички филм који чак ни због тога не може до краја да се допадне младима Старог континента. Ако га гледате и закључите ово исто, подсећамо да „стиже“ „Битстрит“ који је бар сличан „Брејкденсу“. Главна форма су улични играчи, нова гарнитура оних који су од својих тела направили чудне живе скулптуре.

Д. В.

ЏОН МЕКИНРО –
ПРЗНИЦА
МЕКОГ СРЦА

JOHN McENROE

ДРУГО ЛИЦЕ ЧУВЕНОГ
„СУПЕРБАЛАВЦА“,
ЈЕДНОГ ОД ПРВИХ
ТЕНИСКИХ РЕКЕТА
ДАНАШЊИЦЕ

ЦВЕТ ВИМБЛДОНСКЕ ТРАВЕ

Џон Патрик Мекинро. Име је ирско, а Ирци су, кажу, доховити, пргави, пркосни. Поред тих „обавезних ирских“ одлика, Мекинро, се служи главом, што се види и по његовој игри. Они који цене технику називају га „цветом вимблдонске траве“, и „мајстором Роланд Гароа и Флашинг Медоуа“. Много је више оних који памте само његове изливе беса, испаде „лоше васпитаног детета“, и његов „баш ме брига“ став који га одликује на терену. Због тога је

зарадио и други надимак: „супердериште“, или још горе: „супербалавац“, како га је назвала британска штампа.

Неки новинар је једном написао како је Мекинро једноставно Американац. Он је у ствари, типичан производ „америчког сна“ који тера људе да се грчевито боре за успех у такмичењу званом живот.

Тих и раскошан живот у једној од резиденција „Даглас Менора“ у Даглас-тону – отменом предграђу Њујорка – само је део

блага које поседује породица Мекинро.

Са осам година Џон постаје члан локалног тениског клуба, да би после краћег времена био примљен у Тениску академију из Порт Вашингтона. Са тридесет је примљен у „Тринити Колеџ“ који се налази у срцу Менхетна, и који је декретом енглеске краљице, основан још 1709. године.

Џон је био узорно дете, примеран ученик, добар у математици и латинском језику. Био је добар и у

фудбалу (играо је лево крило, и био је најбољи школски голгетер), кошарци, бејзболу и америчком фудбалу. Ипак, најбољи је био у тенису. Са једанаест година, већ је играо у екипи „Нејшнал Бојс Твелвс“ на шампионату Сједињених Држава за децу до дванаест година.

Прву титулу је освојио 1977. године, у Роланд Гароу.

Да удовољи родитељима, којима је школа била на првом месту, те исте 1977. уписује се на математику на универзитету „Стенфорд“ у Калифорнији. Дobar ђак, добар син, и добар спортиста, Џон је и велики патриота: у време када су многа велика имена тениса као продавци на пијаци, преговарали о свом учешћу у „Дејвис Купу“, он је изјавио:

„За мене је част да учествујем у „Дејвис Купу“, и да представљам своју земљу. Играћу под било каквим условима јер се то очекује од мене.“

Откако је 1978. године први пут изабран да брани боје Америке на том такмичењу, сваки пут је учествовао у њему.

Џон Мекинро је познат и по својој доброти. Дао је прилог фонду за издржавање америчке репрезентације на Олимпијским играма. Његове добровољне (и велике) прилоге су добили и њујоршки полицајци и радници на бензинским пумпама. Основао је и буџет Мекинро

из кога ће се издвајати средства за школовање њујоршке деце која иначе не би имала услова за то. Да не говоримо о многобројним добротворним вечерима и прилозима за борбу против глади у свету.

Како је једном написао Ричард Еванс, изван мечева и напетости коју они носе, Џон Мекинро је промишљен, смирен и осетљив момак. Дobar је и друг: у „дублу“ никада није напустио Питера Флеминга иако може да бира с ким ће да игра. Осетљив је и принципијелан: одбио је 80000 долара које су му нудили да одигра један егзибициони меч са прослављеним Бјорном Боргом, јер је требало да се одржи у Јужноафричкој Републици. „а он, Мекинро, не подноси расизам“. Уместо тога, учествовао је на једној приредби у Флориди, у корист „Хангер“ програма против глади у свету. Ретке часове слободног времена радо проводи у једном децем дому („Витас Герулајтис Јат Фондејшн Клиникс“) где клинце упућује у тајне тениса.

Џон Мекинро је једном речју, дечак меког срца, великог талента и убојитог рекета. Воли италијанску кухињу и гласну музику коју свирају „Ролингстоунси“, Ерик Клептон, „Рокси мјузик“ и остали. Почео је да игра тенис зато јер је то тада било „шик“. Многима је сада „шик“ да гледају Мекинроа како игра тенис.

М. П. П.

ЧОВЕК ЈЕ, БИОЛОШКИ, ПРЕДОДРЕЂЕН ДА ЖИВИ УЗБУДЉИВО ИЛИ ДОСАДНО. ЈОШ КАД БИ САМО УВЕК МОГАО ДА БИРА КАКО ЋЕ ЖИВЕТИ

Ники Лауда навлачи своје беле рукавице па сјајну црвену кацигу са специјалним штитником за очи и седа у свој „Мекларен“. Моћна машина „болида“ тутњи, док он, на изглед смирено, гледа у семафор и чека знак за старт. На семафору секунде се одбројавају уназад. У њему – осећа – расте напетост. Притајени страх, узбуђење за којим он јури целог живота. Руке му се зноје и подрхтавају, срце бије све јаче. На семафору бројке: три секунде, две, једна секунда, пали се зелено светло, он нагло даје гас и полази. После три секунде већ вози брже од сто на сат, а после још пет секунди – преко двеста километара на сат. У брзини већој од двеста деведесет километара на сат заборавља да свака следећа секунда може да буде последња у његовом животу, заборавља на несрећу коју је преживео пре неколико година, када је једва извукао живу главу, заборавља на буктињу из које су га извукли и која му је спржила кожу половине главе. У тој брзини, писта, гледаоци и све друге ствари пролећу поред њега, од свега остају само он и брзина, и узбуђење које осећа.

Како побећи од досаде

Да ли погађате шта је то, неуобичајено, у овом човеку, тркачу „формуле један“? Шта је то заједничко за њега и још многе, који лутају дунглама Амазона, роне у дубине океана, боре се са ајкулама, убијају тигрове у Индији, и раде многе друге опасне ствари. То је тежња за опасношћу, за узбуђењем, за новим доживљајима, жеља очигледно јача од страха за свој сопствени живот.

Можда сте и ви некада пожелели нешто необично и узбудљиво, нешто „као на филму“. Да ли сте се запитали ко су и какви су то људи, који стално траже нешто ОПАСНО? Њима, очигледно, телевизија и филм нису довољни. То су људи који траже да доживе нешто више и дру-

гачије него што живот, најчешће, сам по себи пружа.

Њима скупљање марака или лептира, није довољно узбудљиво – иако ће неки други, прелиставајући свој албум с маркама путовати, у машти, уздуж и попреко континента, док ће неки страсни скупљач лептира са својом мрежицом за хватање ових инсеката, јурити за неким примерком који нема у својој збирци као да трчи на живот и смрт, са осећањем веома сличним оном које испуњава возача „формуле 1“ на писти Монце или Индијанополиса.

У прошлим вековима су ратови, освајања, јавна погубљења, спаљивања, најразличитије оргије, храниле глад људи за необичним и узбудљивим доживљајима. Међутим, када би

знају оно што сви други знају, али зато знају готово све о чему други појма немају. Ткао су досаду почели да изучавају научници. Они су, као прво, утврдили да је досада веома значајна за човеков живот. Неки наши мислиоци – теоретичари су чак смислили, не без подсмеха и пакости, да се уметност рађа из досаде. Уметност, разуме се, настаје и из безброј других разлога. Пећински људи сликали су призоре из лова да би тако, према свом веровању, имали успешан лов који је за њих значајан живот. Познати француски писац Ромен Ролан говорио је да „уметност не може да измени ништа у стварности“, али да она може да утеши нас, појединце“. Многи песници са страшћу и жаром борили

ма, и уметност је досадна.

Научнике је заинтересовало како то да неки људи, тешко подносе досаду, и – само да је „разбију“ – ризикују живот тражећи прекомерна узбуђења, док другима досада лако пада као најмекше узглавље.

У воду – постепено или одједном, без оклевања

Један амерички научник, Цукерман, направио је упитник с четрдесетак питања, према коме је класификовао људе у пет категорија – од оних којима је досада одговарајуће стање, па све до оних којима без опасних авантура нема живота. Рецимо само да је једно од питања у анкети: да ли у воду, кад си на купању, улазиш полако, по-

них сексуалних тежњи, којима је крајњи циљ – смањење напетости, тј. узбуђења. За разлику од њега, Цукерман мисли да особе које траже узбуђење, на тај начин, активирајући сва чула, стимулишу свој мозак, и тако постижу крајњи циљ – подизање напетости, тј. узбуђења. Поред тога, он сматра да је склоност ка узбуђењу једна од основних људских потреба, и да постоји биолошка основа те потребе, тј. да се та склоност делимично наслеђује. А шта је то што се наслеђује и одређује колико ће сваки од нас тражити узбуђења.

У људском мозгу, том најнеиспитанијем делу човековог тела, постоје две основне врсте ћелија – беле и сиве ћелије. Неколико милијарди сивих ћелија (то су оне које мисле) међу собом се споразумевају помоћу електричних надражаја. Ти електрични надражаји се преносе са једне на другу нервну ћелију помоћу посебних преносилаца – неуротрансмitera. Количина електричних надражаја који се преносе, односно количина неуротрансмitera који преносе те надражаје, мозак контролише, као што то ради диспечер у електричној централи. Сматра се да се вишак или мањак неуротрансмitera може наследити. Тај вишак или мањак одређује општу активност мозга, а самим тим и склоност ка лутању и тражењу опасности или узбуђења. Овакве жеље, такође се сматра, може да изазива и наслеђени вишак или мањак мушких или женских полних хормона.

Све је то веома сложен механизам. За нас је важно да знамо да активност човека на послу који обавља веома често није у складу са његовом унутрашњом потребом за лутањем и тражењем опасности, и да се због тога често јавља незадовољство животом и послом који обавља. То може да буде случај са веома активним човеком, жељним авантура, који обавља једноличан посао, или обрнуто.

Када млад човек бира посао којим ће се бавити, претходно треба добро да се подсети да ли га привлаче авантуре, ризик и опасност, истраживање дунгле, роњење у дубину океана, лет у космос. Укратко, треба да процени је ли рођени луталица?

Било би доиста лепо кад би неко могао на то да мисли пре него што се запосли. Али, често, не бира човек посао, већ посао бира човека.

НЕШТО МЕ ГУШИ У ДУШИ

ЖИВЕТИ 300 КМ/САТ

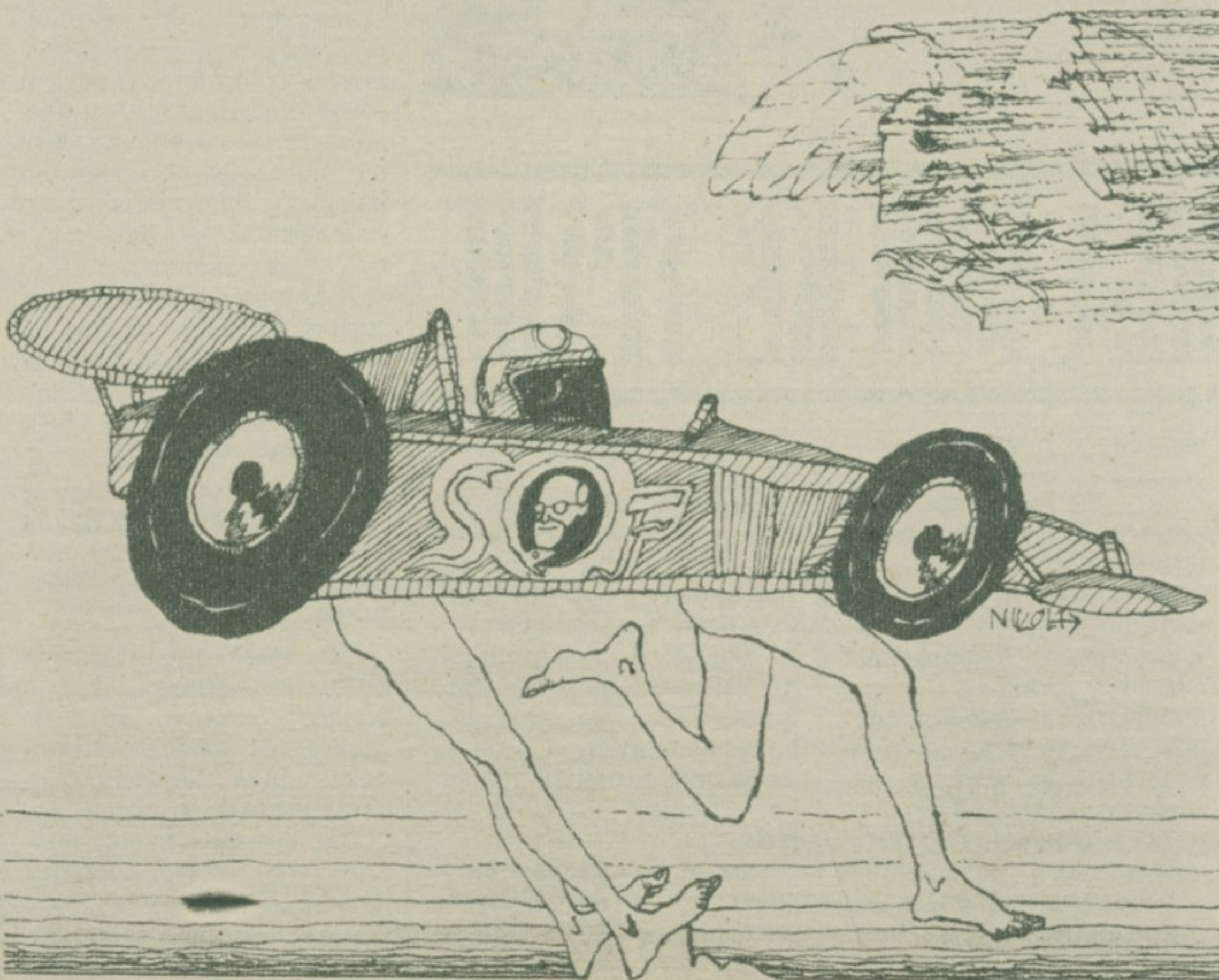
освајачи засели на неко сигурно место, досада је расла, док је брига како ће преживети слабила. Како се под досадом подразумева непријатно осећање, настало због недостатка забаве, то су људи, као лек против досаде, почели да траже нове начине забаве.

Поуздан лек против досаде данас је, наравно, то сви знамо – читање „Политикиног забавника“. Међутим, увек има људи који не

су се, својим, стиховима, за бољи живот од оног који су живели. Лав Толстој није писао „Рат и мир“ зато што није имао телевизију, а Лудвиг ван Бетовен компоновао је неке своје симфоније, које спадају у највећа дела музичког стваралаштва, потпуно глув; он, дакле, није могао ни да чује оно што ће затим 150 година слушати цео свет. Досада је само неким разлог за уметничко стварање, али у тим случајевима

степенно, или ускачеш, одједном, без оклевања? Прво важи за смирењу особу, друго за особу луталицу.

На основу својих истраживања, он је дошао до закључка различитог од својих претходника. Наиме, сличним проблемима бавили су се и други научници пре њега. Отац психијатрије као науке, Сигмунд Фројд је, рецимо, то тражење опасности посматрао као израз скриве-

Илустровао Никола Константиновић

ИЗВИН'ТЕ МОЛИМ ВАС

Белгијска пошта ће ових дана разделити 7.000 писама уз која ће, приде, ићи цедуље са извињењем, јер пошиљке стижу на адресе прималаца са осам година закашњења. Необично складиште писама које тежи 800 килограма откривено је у врту

бившег, повремено за-пошљаваног поштоноше. Ова ленштина од поштар је 1976. и 1977. године скраћивала радно време, а неподељену пошту брижљиво чувала у својој кући.

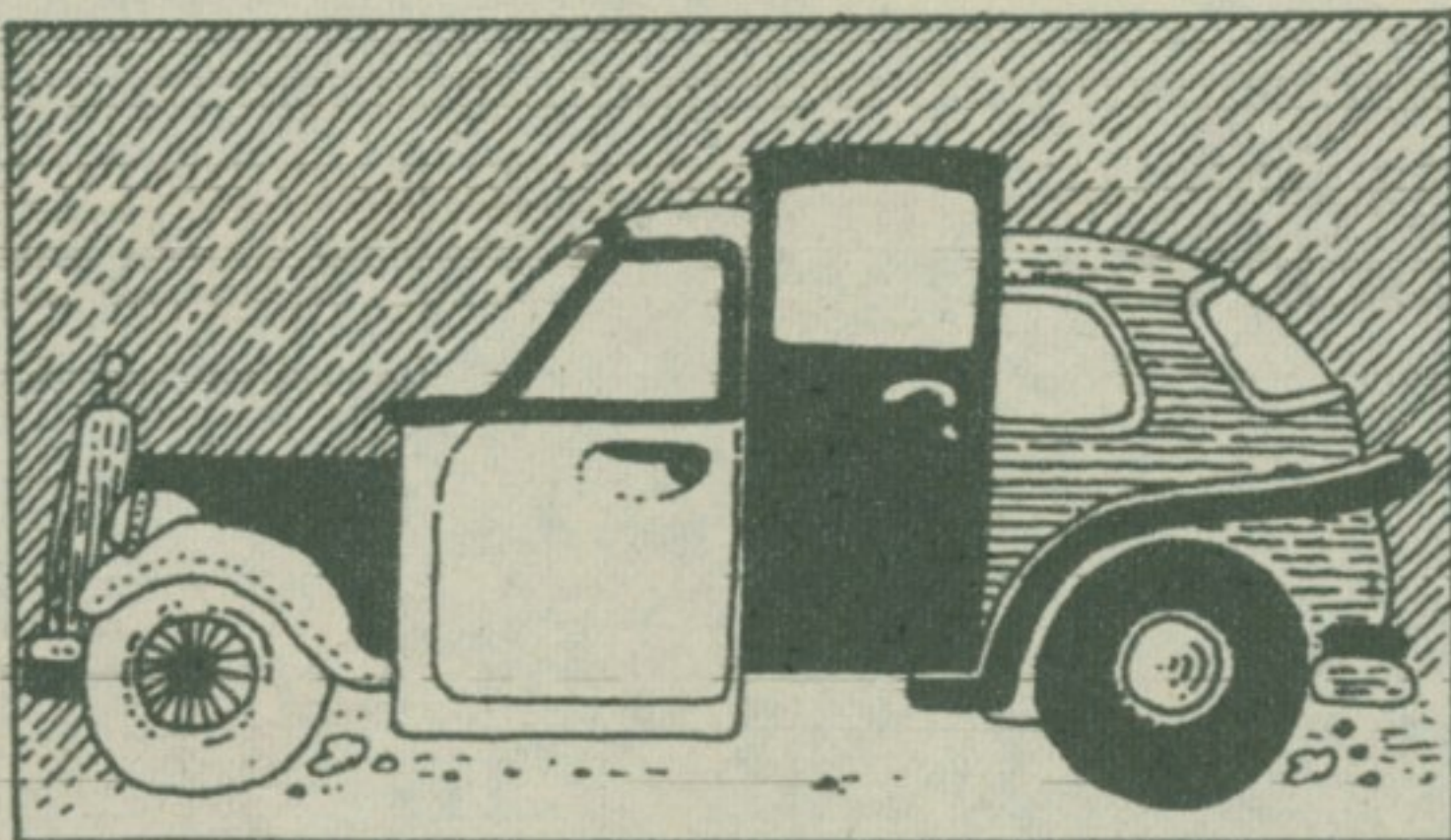
ГРЕШКА ВРЕДНА МИЛИОНЕ

Сигурно се сваком бар једном десило да снима нешто фотографским апаратом и да му снимци не успеју. Човек се изнервира и – ником ништа. Штета и није тако велика. Али када се нешто слично догодило режисеру Ане Браунеру, штета је била равна две милијарде (стари). Шта се догодило?

Браунер је у филму предвидео и сцену у којој цела композиција од 24 вагона лети у ваздух. Експлозив је био постављен, дат је сигнал да воз крене, камере су почеле да зује и...? У лабораторији, кад је филм развијен, испоставило се да су све камере заказале. Експлозија није забележена.

СВЕТЛОСТ ЗА ПРАЊЕ ЗУБА

Зуби се могу прати без икакве пасте! Да, али онда треба имати у руци специјалну четку коју су произвели, ко би други, јапански проналазачи. У пластичну дршку убачена је, као уложак у хемијску оловку, микрошема од титан диоксида. Кад на њега падне светлост, из полупроводника почињу да се емитују електрони који између четкице и зуба стварају електрични набој. А негативно наелектрисани јони скидају са зуба све остатке хране и односе их с водом...

АУТОМОБИЛ 2000. ГОДИНЕ

Конструктори „Фијата“ већ су почели да пројектују аутомобил 21. века. Он ће се састојати од два основна дела: шасије и – променљиве каросерије. Захваљујући томе власник ће моћи да мења изглед свог аутомобила. Делови каросерије продаваће се одвојено и сваки ће давати аутомобилу нешто посебно, смањивати га, повећавати, мењати му изглед и боју...

ЏОН СМИТ ЈЕ СРЕБРНИ ЛОСОС

Индијанци северозападне обале Америке – Хајда, Тлинкити, Цимшијани – своје претке имају уредно поређане на правом правцаоном дрвету. Пред сваком шатором стоје тотема са замршеним цртежима урезаним у дебело стабло кедр. Ако је оснивач породице био човек по имену Мала Жаба, у основи тотема био је приказан жабац, а изнад су се ређале животиње чија су имена носила директни потомци по мушкој линији.

Данашњи Тлинкити и Хајда, као некад њихови преци, резбаре своје тотеме. Али, ако Индијанци сада носе сасвим обична имена као што је, на пример, Џон Смит, јавља се проблем како то представити на тотему. Лепо! Он је Смит за белце, тако пише и у свим његовим документима, али у племену њему дају традиционално име: Усамљени Медвед, Сребрни Лосос, Мали Вук... А Медведа је већ сасвим просто и лако изрезбарити. Па ипак, да би били сигурнији, негде у углу за сваки случај додају ситним словцима – Џон Смит.

МУЗИКАЛНО ДРВО

Сељани су се данима окупљали да виде (и чују) чудно невиђено. Дванаест метара високо дрво које – свира. Додуше, звуци нису били баш разговетни, али сви окупљени могли су се заклети да се из крошње нешто чује. Тако је то трајало данима у селу Ташкимир у Совјетском Савезу. Чак су и из околних места људи долазили да присуствују „дрвном концерту“.

Онда је једном сељанину све то досадило. Одлучио је да испита ствар. Тешком муком успентрао се до врха. Тамо је имао шта да види. Један обичан, најобичнији – транзистор.

Јавио се и власник транзистора. Радио му је вероватно украо орао док се овај купао и испустио га у крошњу. Многима је лакнуло али су многи били и разочарани. Баш су били поносни на своје музикално дрво.

ИМАТИ И НЕМАТИ

Не умире се свуда исто. Према статистикама Светске здравствене организације у богатим високоразвијеним земљама срчане болести и рак односе највише живота док су у сиромашним земљама Африке, Азије и Јужне Америке најчешћи узроци

смрти заразне и паразитарне болке.

Они који су имали срећу да се роде у богатој земљи могу се надати да ће поживети дуже од седамдесет година.

Сиромашни живе краће. Просечан људски век у бели није дужи од тридесет пет година, а мање од 30 одсто становника трећег света доживеће шездесет пету. Проценат смртности испод петнаесте је 40 одсто, а беба целих 10 одсто.

ВОДА ЈЕ ЗА СВЕ КРИВА

У кругу једне даласке фабрике изграђен је индустријски комплекс. Архитекте по чијем је пројекту изграђен нашле су се на списку Америчког архитектонског института за награду. Освојили су прво место.

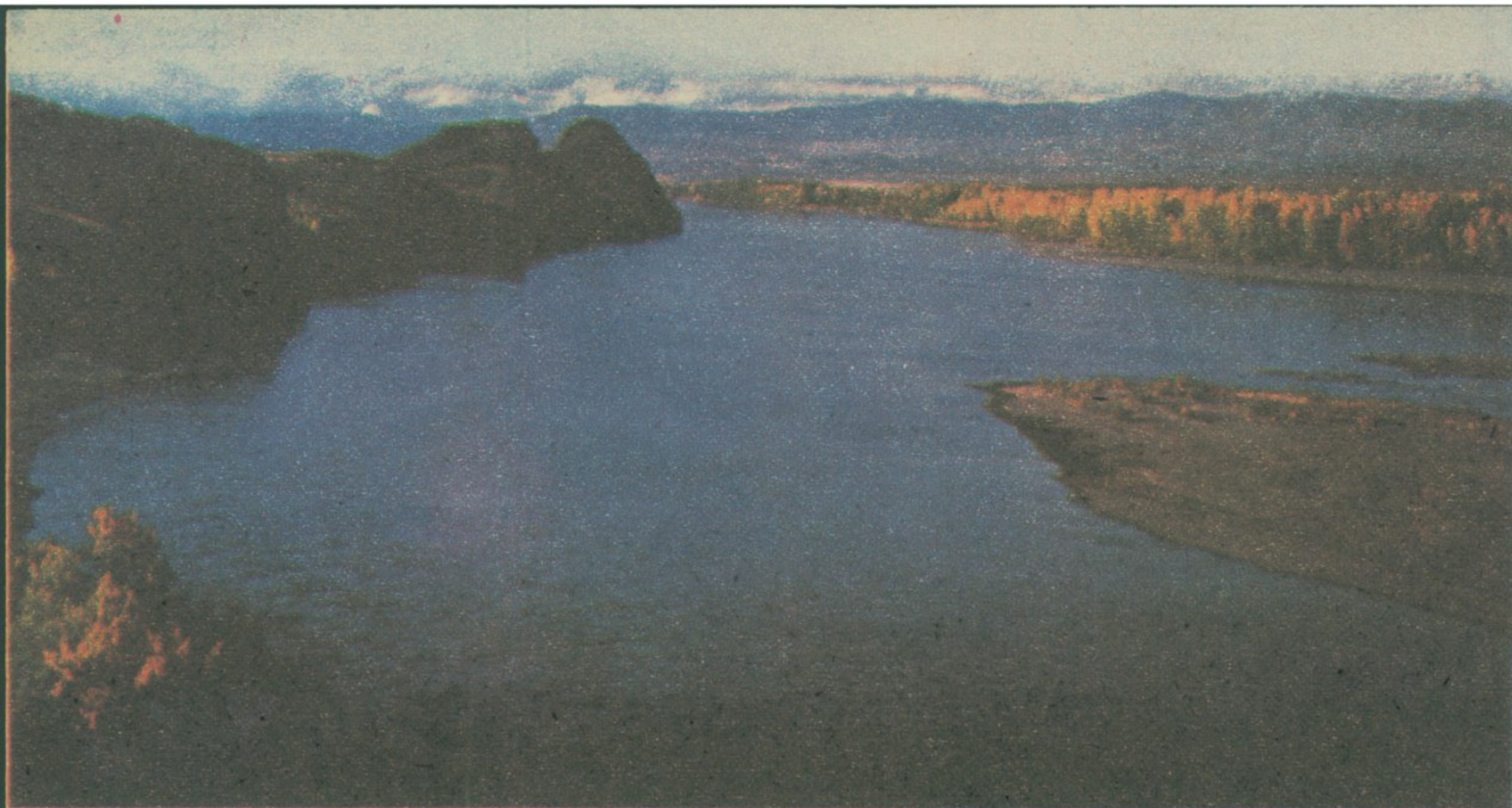

Све је било у најбољем реду. На свечаности је требало да приме чек на сто хиљада долара. Срећом, пре него што им је уручен, стигла је вест. Зграда се срушила.

Систем за одвод воде се запушио па вода са крова није могла да отиче. Под великом тежином кров је попустио. Да је бар мало сачекао, да људи приме награду.

БОМБОНЕ ИЗДАЈИЦЕ

На једном конгресу психолога саопштена је теорија о вези између боје бомбона и карактера онога ко их једе. Мушкарци који најрадије узму наранџасту бомбону веома су осећајни, али и агресивни. Жене које се одреде за исте те бомбоне – несигурне су. Мушкарац који радије узима црвену бомбону воли да се истиче у друштву, док жене које се сладе овим црвеним слаткишима добро знају шта хоће и сигурне су у себе.

гробове у горњем току реке археолози су пронашли статуу од глине неког божанства чија је старост процењена на 15.000 година. Камене скулптуре откривене у пределу средњег Јенисеја старије су од чувених фигура с Ускршњих острва!

Преци данашњих Тувинаца и Хакаса, који живе у јужном делу Сибира крај обала Јенисеја, бавили су се ловом, риболовом, сточарством и земљорадњом и знали су за наводњавање. Доњи Јенисеј и његове притоке Подкаменаја и Доња Тунгуска пресецају Евенкијску аутономну област. Овде је настањен најстарији сибирски народ Евенки (Тунгузи) који је у прошлости створио своју цивилизацију, живео номадски и гајио јелене. Иза поларног круга Јенисеј улази у Тајмирску аутономну област где живе мали северни народи: Селкупи, Ненци, Долгани, Нганасани, Енци. Они насељавају простор који по величини одговара Француској и Италији заједно. На целом том пространству до пре шездесет година није било ниједног града! Обале Јенисеја су и данас пусте, у поређењу с обалама Волге. Чак су и најстарији сибирски градови релативно млади: међу њима нема ниједног старијег од 4000 година. Главни град пријенисејског Сибира Краснојарск подигнут је средином 17. века. Некадашња сибирска провинција, коју су због некалдрмисаних улица звали још и „ветропрашинска“, постала је један од најзначајнијих културних и индустријских центара Сибира.

Од Краснојарска, на исток и запад, између градова Ачинск и Канск, на простору од осамсто километара леже огромне залихе угља. Између непрегледних комплекса шуме, плавих језера и брзих речица овде се подиже највећи систем термоелектрана на свету.

У доњем току Јенисеја, иза поларног круга, у пределима вечног мраза, подигнут је пре педесет година град Игарка који називају морским вратима источног Сибира. Одавде до ушћа реке има још 700 километара, али реком на целој тој дужини плове поморски бродови. У великом пристаништу Игарке под застарама разних земаља укотвљени су бродови који возе дрво. „Политикин забавник“ се понекад штампа на хартији произведеној од сибирског четинара.

На Јенисеју све је велико. Само рибе у њему нису веће него што јесу.

В. М. С.

Ионеси – Велика река, тако Јенисеј називају најстарији становници Сибира Евенки (Тунгузи). Зову га и витез Сибира и брат океана, а најчешће сибирски меридијан јер пресеца напола огромно пространство Сибира, делећи га на западни и источни. Лева обала Јенисеја наставља се у непрегледне равнице Зауралја, на десној почиње бескрајна валовита тајга. Од Сајанских планина на јужној граници СССР са Монголијом тече готово потпуно право све до Северног леденог океана, пролазећи кроз све климатске зоне Сибира: у једном истом мајском дану, на југу, поред Јенисеја цветају воћке, а у поларним крајевима на температури од минус тридесет степени. Целзијуса над реком бесни мећава. Дужи је од 4.000 километара; брод који плови од горњег тока Јенисеја до ушћа у Карско море не превали ништа мањи пут од брода на линији Лењинград – Лондон.

Од извора до ушћа Јенисеј прими у себе воде 20.000 притока!

Окупај се ако смеш

Сматра се да Јенисеј почиње на месту где се спајају два његова извора: Велики Јенисеј (Биј-Хем) и Мали Јенисеј (Каа-Хем), а то је тачно на месту где је подигнут обелиск на коме пише „центар Азије“. Две речице које су се сјуриле из прозираних језера Сајанских планина срећу се овде готово под правим углом. У горњем току Јенисеј (Улу-Хем) већ је дубок 4–12 метара а врло брз: тешко ће се ко усудити да се окупа у овој реци јер она буквално обара с ногу. Чак и у свом средњем току тече брзином од 7–10 km/сат. Тек пред са-

ЧУДО ОД РЕКЕ СИБИРСКИ ВИТЕЗ

мим ушћем, кад у себе прими воде огромних притока (Ангара, Подкаменаја, Горња и Доња Тунгуска) Јенисеј се смирује. Сваке године у Карско море он унесе 548 кубних километара воде!

Јенисеј је река пуна крајности. Кад у пролеће навале поплаве, онда су то прави потопи, кад су брзаци, онда су то слапови, водопади... Посебан утисак оставља кањон дуг 320 километара који је Јенисеј просекао кроз Западне Сајанске планине. Лева литица уздиже се окомито увис и до 400 метара! Река која је по богатству воде прва у Совјетском Савезу (чак испред Амура, Лене и Оба) овде је широка једва стотинак метара. Стиснута каменим стенама, она хучи и пени се ваљајући испред себе огромно камење од којег се стварају препреке, а преко њих онда брзаци. (Најопаснији је Велики брзак дуг 300, а широк 70 метара). Хук Јенисеја одјекује на даљину од десет километара.

За пашњаке овде нема места. Стари сибирски народи који овде живе – Тун-

гузи, Тувинци, Хакаси живе од лова, секу шуму, баве се риболовом.

У средњем току реке планине се разилазе и пуштају реку да се разлије слободно – 5 до 10 километара у ширину. Воде Јенисеја ваљају се крај тамних борових шума, пролазе поред честих села.

Дах Арктика

Најшири је и највеличанственији је Јенисеј у свом доњем току. Између обала удаљених често и по двадесет километара тече мирна и глатка вода. Овде Јенисеј прима своју највећу притоку Ангару, брзу и водом богату „кћи Бајкала“. Од ушћа Ангаре, па до краја његовог пута Јенисеј прати тајга. Високе јеле, чувени ангарски бор, па украс и понос тајге – кедр, и вечно тисово дрво које је све боље што дуже траје (темељи палата у Венецији, подигнути пре 15 векова на тисовом дрвету, као да су се у води „скаменили“ – ни секира, ни тестера им не могу ништа).

Што се даље иде на север, све се јаче осећа дах Арктика. Тајга се проређу-

КАД ЈЕ НА ЈЕНИСЕЈУ ПОПЛАВА, ОНДА ЈЕ ТО

**ПОТОП; КАД СУ
БРЗАЦИ, ОНДА СУ
СТРАШНИ; КАД
ЈЕНИСЕЈ ХУЧИ ЧУЈЕ
СЕ НА ДЕСЕТАК
КИЛОМЕТРА
РАЗДАЉИНЕ; РЕКА
НАЈБОГАТИЈА ВОДОМ
У СОВЈЕТСКОМ
САВЕЗУ ПУНИХ 320 KM
ТЕЧЕ КРОЗ КАЊОН
УЗАК СВЕГА
СТОТИНАК, А ВИШИ
ОД 400 МЕТРА**

је. Сиво камење стеновитих обала покрива само маховина... Пуних деветсто километара у доњем току Јенисеј тече иза Северног поларног круга. То је област вечитог мраза где летње беле ноћи смењује сумрак поларне зиме... Ближећи се ушћу, река достиже ширину од 40 километара, друга обала нестаје у плавичастој измаглици. Кад дуне ветар, таласи се дижу и до три метра увис, а после 72. паралеле почиње да се осећа утицај плиме и осеке, а вода Јенисеја добија сланкаст укус. Овде се завршава Велика река, почиње Јенисејски залив Карског мора који је део Северног леденог океана.

Људи су од давних времена насељавали долине Јенисеја и његових притока – то је огромно пространство које обухвата 2.707 хиљада квадратних километара (по пространству слива Јенисеј је пети на свету). Откопавајући

ПОВРАТАК
ЏЕДАЈА:

МИСИЈА НА ЕНДОРУ 2 ДЕО

ПО ПРИЧИ: ЏОРџА ЛУКАСА (GEORGE LUCAS) А. ГУДВИН (A. GOODWIN) ЦРТА: А. ВИЛИЈАМСОН (A. WILLIAMSON) К. ГАРЗОН (C. GARZON) Р. ФРЕНЦИ (R. FRENZI) Т. ПАЛМЕР (T. PALMER)

© LUCASFILM LTD (LFL)

САМАСТ-МЕСТО ГДЕ СУ СЕ ЛОВЦИ
И БОРБЕНЕ КРСТАРИЦЕ ОКУПАЛИ У
ВЕЛИКОМ БРОЈУ ДОГОВАРАЈУЋИ СЕ
О БОРБИ ПРОТИВ ТИРАНСКЕ ГАЛАКТИЧ-
КЕ ИМПЕРИЈЕ...

НА ЈЕДНОМ ОД НАЈВЕЋИХ БРО-
ДОВА, КОЈИ ЈЕ СЛУЖИО КАО
КОМАНДНА ЛЕТЕЛИЦА, САЗВАН
ЈЕ ОДЛУЧУЈУЋИ САСТАНАК...

ПОДАЦИ КОЈЕ СУ ПРИКУПИЛИ ПО-
ВЕРЉИВИ БОТАНСКИ ШПИЈУНИ СУ
ГОВОРНИ: ИМПЕРАТОР ЈЕ НАМИСЛИО
КРИТИЧКУ ПРЕШКУ. БИО ЈЕ ТО ПРАВИ
ТРЕНУТАК ЗА НАПАД...

ПОГЛЕДАЈ ГА, ЧУМ... ГЕНЕРАЛ! РЕКАО САМ ИМ
ДА СИ БИО ПОШТВЕН ПИЛОТ, ЛАНДО... НИСАМ
ЗНАО ДА ТРАЖЕ ВОЂУ ЗА ТАЈ ЛУДИ НАПАД!

ЧУДНО...
НЕКО
ИМ ЈЕ РЕКАО
ЗА МОЈ МАЛИ
МАНЕВАР У БИЦИ
ЗА ТАНАБ! НЕ МО-
ГУ РЕКИ ДА
НИСАМ ЗА-
ДОВОЉАН!

ЖАО МИ ЈЕ, ДРУЖЕ, АЛИ
СЕ МОЖЕ ДОГОДИТИ ДА
КРАТКО ВРЕМЕ БУДЕШ
ГЛАВНОКОМАНДУЈУЋИ!

ЧУДИ МЕ ДА НИСУ
ЗАХТЕВАЛИ ДА
ТО БУДЕШ ТИ!

МОЖДА И ЈЕСУ,
АЛИ ЈА НИСАМ
ЛУД! ТИ
УЖИВАШ
ДОБАР
УГЛЕД,
ЗНАШ
ЛИ?

ХАН
ОСТАЈЕ СА
МНОМ НА КО-
МАНДНОМ БРОДУ!
ОБОЈЕ СМО ВАМ
ЗАХВАЉНИ НА
ОНОМ ШТО ЧИНИ-
ТЕ... И ПОНОВО!

ОБА ЈЕ ЗАТИМ УТОНУЛА У ТАМУ И ТИШИ-
НУ, А ПОЗАДИНА СЕ ХОЛОГРАФСКА ОМ-
КА ИМПЕРИЈАЛНЕ БОРБЕНЕ СТАНИЦЕ. МОН
МОТМА ВРХОВНИ ВОЂА ПОБУЊЕНИЧКОГ САВЕ-
ЗА, ПОЧЕО ЈЕ ДА ГОВОРИ...

ОВО ЈЕ НОВА БОРБЕНА
СТАНИЦА ИМПЕРИЈЕ...
ЊЕНИ ОРУЖАНИ СИСТЕ-
МИ ЈОШ НИСУ ЗАВРШЕ-
НИ! ИМПЕРИЈАЛНА ОМ-
ТА ЈЕ РАШТРКАНА
ПО ГАЛАКСИЈИ У ПО-
ТРАЖИ ЗА НАМА...

КАДА СЕ УЗБУЂЕЊЕ СТИШАЛО,
АДМИРАЛ ДЖЕАР ИЗ СВЕТА МОН
КАМАРИ УЗЕО ЈЕ РЕЧ...

СТАНИЦА ЈЕ
РЕЛАТИВНО НЕ-
ЗАШТИЂЕНА! НАША
ШПИЈУНСКА МРЕЖА
САЗНАЛА ЈЕ ДА
ИМПЕРАТОР ЛИЧНО
НАДГЛЕДА
ИЗГРАДЊУ!

ОВА
ЗВЕЗДА
СМРТИ
НИЈЕ
САСВИМ
БЕЗ
ОДБРА-
НЕ!
ШТИТИ
ЈЕ
ЕНЕРГЕТ-
СКО
ПОЉЕ
СА
МЕСЕЦА
ЕНДОРА!

КРОЗ НЕГА
НЕ МОЖЕ ДА ПРО-
ДРЕ НИ БРОД НИ
ОРУЖЈЕ! ПОЈЕ
МОРА ДА СЕ ДЕ-
ЗАКТИВИРА ПРЕ
НАПАДА!

КАДА СЕ ТО
ПОСТИГНЕ, НАШИ БРО-
ДОВИ ЋЕ УЛЕТЕТИ У
НЕЗАВРШЕНУ СУПЕРСТРУК-
ТУРУ СТАНИЦЕ И ПОКУШАТИ
ДА ПОГОДЕ ЊЕН ГЛАВНИ
РЕАКТОР! ЗА ТАЈ НАПАД,
КАО ВОЂА, ПОГЛАВНО СЕ
ГЕНЕРАЛ КАЛРИ-
СИЈАН!

ЖЕЛИМ ТИ
СРЕЋУ,
ДРУГАР...
БИЋЕ
ТИ ПОТРЕБ-
НА!

ЛАНДО ЈЕ У ТОЈ РЕЧЕНИЦИ
ОСЕТИО ПОШТОВАЊЕ, А ЗАТИМ
ЈЕ УСМЕРИО ПАЖЊУ НА СЛЕ-
ДЕЋЕГ САГОВОРНИКА
-ГЕНЕРАЛА МЕДАЈНА...

МИ СМО
ЗАРОБИЛИ
ЈЕДАН МАЛИ
ИМПЕРИЈАЛ-
НИ ШАТЛ!
ЊИМЕ ЋЕ СЕ
УДАРНА ГРУПА
СПУСТИТИ НА
ЕНДОР, САВЛАДА-
ТИ ПОСАДУ БУН-
КЕРА И ДЕЗАК-
ТИВИРАТИ ГЕ-
НЕРАТОР ЗА-
ШТИТНОГ
ПОЈА!

ХАНЕ, ПИТАМ СЕ КОГА СУ
НАШЛИ ЗА ТАЈ ПОСАО?

ГЕНЕРАЛЕ
СОЛО, ЈЕ ЛИ
ВАША УДАРНА
ГРУПА
КОМПЛЕТИ-
РАНА?

ПОШТО ЈЕ ИВДРЖАО НЕКО-
ЛИКО СУМЊИВАНИХ ПОГЛЕДА
КОЈИ СУ ПРЕШЛИ У ДИВЉЕ-
ЊЕ, НОВИ ВОЂА СЕ СЛОЖИО...

НЕ ЉУТИ
СЕ, ЧУН! ОВО
ЋЕ БИТИ ГАДНО!
НИСАМ ХТЕО
ДА ГОВОРИМ У
ТВОЈЕ ИМЕ! ОВО
ЈЕ ЈЕДАН
ЧАН!

ЈА САМ
ДРУГИ! НЕЋУ
ТЕ ОПЕТ
ГРЕТИТИ ИЗВАН
МОГ ПОГЛЕДА,
ГЕНЕРА-
ЛЕ!

М-МОЈА ГРУПА
ЈЕ СПРЕМ-
НА, АЛИ
МИ ТРЕБА
КОМАНДНА
ПОСАДА
ЗА ШАТЛ!

ВАРРОУХ!

И ЈА
САМ СА
ВАМА!

СВИ СУ СЕ ОКРЕНУЛИ...
И ЗАПУЛИ СУ СЕ ПОЗ-
ДРАВИ ПРИДОШЛИЦИ...

ТО СУ
ТРОЈИ-
ЦА!

У ОПШТОЈ РАДОСТИ
ЗБОГ ПОНОВНОГ
СУСРЕТА САМО ЈЕ
ЈЕДНА ОСОБА
ОСЕТИЛА
ПРОМЕНУ
У ЛУКУ
СКАЈВО-
КЕРУ...

ШТА ЈЕ
С ТОБОМ?

НИШТА,
ЛЕИА!
РЕКИ БУ
ТИ
ЈЕД-
НОГ
ДАНА!

УСКОРО СУ СЕ СВИ БАЦИЛИ НА ПРИПРЕМЕ
ЗА ПРЕДСТОЈЕЋИ СУКОБ...

ДОИСТА ТО МИСЛИМ,
ЛАНДО! УЗМИ СОКО-
ЛА, ДОНЕГДЕ ТИ ОРЕ-
БУ! ТО ЈЕ НАЈБЕР-
ЖИ БРОД У
ФЛОТИ!

ЗНАМ ШТА
ТИ ЗНАЧИ,
ХАНЕ... ПОШТО
СИ ТОЛИКО
ВРЕМЕНА БИО
БЕЗ НЕГА! ВРА-
ТИЋУ ТИ ГА БЕЗ
ОПРЕБОТИНЕ!

ДРЖИМ ТЕ ЗА РЕЧ
— БЕЗ ОПРЕБОТИНЕ!

КРЕНИ
ОДМАХ!
ВИДЕЋЕМО
СЕ УСКО-
РО!

И МИСИЈА ЈЕ ПОЧЕЛА...

НЕ ЗНАМ, ЛЕИА... ИМАМ
УЋАНО ОСЕ-
ЋАЊЕ ДА
СОКОЛА
ВИШЕ НЕГУ
ВИДЕТИ...

МА
ХАЈДЕ,
КАПЕТАНЕ...
БОЉЕ ДА
ПОЛЕТИМО!

ХАН СОЛО ЈЕ ТО И УЧИНИО... УПРКОС ЧУВАКИНОЈ ЖАЛОПОЈЦИ ДА ИМПЕРИЈА НИЈЕ МИСЛИЛА НА ВУКИЈЕ КАД ЈЕ ПРАВИМА ШАТА, УПРКОС МЕХАНИЧКОЈ СВАЊИ ИЗМЕ-
ЂУ ТРИПИЈА И АРТУ-ДИТУА И УПРКОС СВОЈОЈ ВЛАСТИТОЈ УЗНЕМИРЕНОСТИ.
УСКОРО, ПРИБЛИЖИЛИ СУ СЕ СВОМ ОДРЕДИШТУ...

ШАТА,
ПОШАЉИ
ЛОЗИНКУ ЗА
ПРОЛАЗАК
КРОЗ ДЕФЛЕК-
ТОРСКО
ПОЉЕ!

САД ЋЕМО
ВИДЕТИ ДА ЛИ
ШИФРА ВРЕДИ ОНО-
ЛИКО КОЛИКО ЈЕ
ЗА ЊУ ЖРТВОВА-
НО!

ДАРТ
ВЕЈДЕР
ЈЕ НА
КОМАН-
ДНОМ
БРО-
ДУ!

МА,
ХАЈДЕ, ЛУК...
САМО СИ НЕРВО-
ЗАН! ЧУИ, ДРЖИ
РАСТОЈАЊЕ, АЛИ
ДА ТО НЕ
ПРИМЕТЕ!

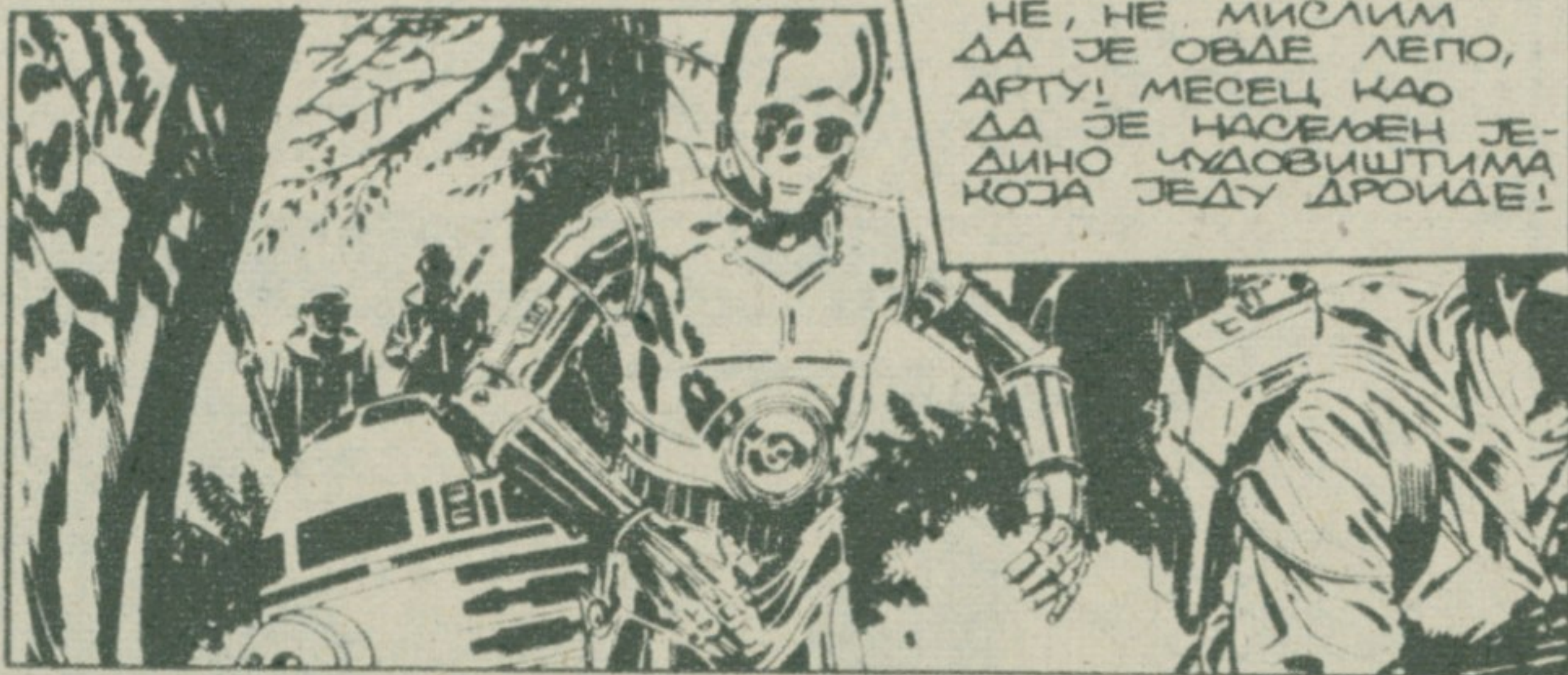
НА ПАЛУБИ
ВЕЛИКЕ ИМПЕРИ-
ЈАЛНЕ ЛАЂЕ ШИФ-
РА ЈЕ ОБРА-
ЂЕНА...

ИМАМ НЕКИ ЧУДАН
ОСЕЋАЈ О ТОМ БРО-
ДУ!

КОРИСТЕ
СТАРИЈУ
ШИФРУ,
ЛОРДЕ ВЕЈДЕР,
АЛИ ОДГО-
ВАРА ЛОЗИН-
ЦИ! ДА ИХ
ЗАДРЖИМ?

НЕ!
ПУСТИ ИХ
ДА ПРОБУ!
ЛИЧНО
ЋУ СЕ
ПОБРИНУ-
ТИ ЗА
ЊИХ!

ЕНДОР.
ВИСОКО ДРВЕЋЕ
САКРИЛО ЈЕ
ШАТА. УДАРНА
ГРУПА КРЕНУ-
ЛА ЈЕ КА
СВОМЕ ЦИЉУ...

НЕ, НЕ МИСЛИМ
ДА ЈЕ ОВДЕ ЛЕПО,
АРТУ! МЕСЕЦ КАО
ДА ЈЕ НАСЕЉЕН ЈЕ-
ДИНО ЧУДОВИШТИМА
КОЈА ЈЕДУ ДРОИДЕ!

ТРИПИО ЈЕ УЋУТКАН...

ДВА ИМПЕРИЈАЛНА
СКАУТА! ПРОБИ ЋЕ
ВРЕМЕ ДОК ИХ НЕ
ЗАОБИЂЕМО! САМЕ-
КАЈТЕ... ЧУЈИ И ЈА
БЕМО ДА ИХ
СРЕДИМО!

ТИХО
МОЖДА
ИХ ИМА
ЈОШ...

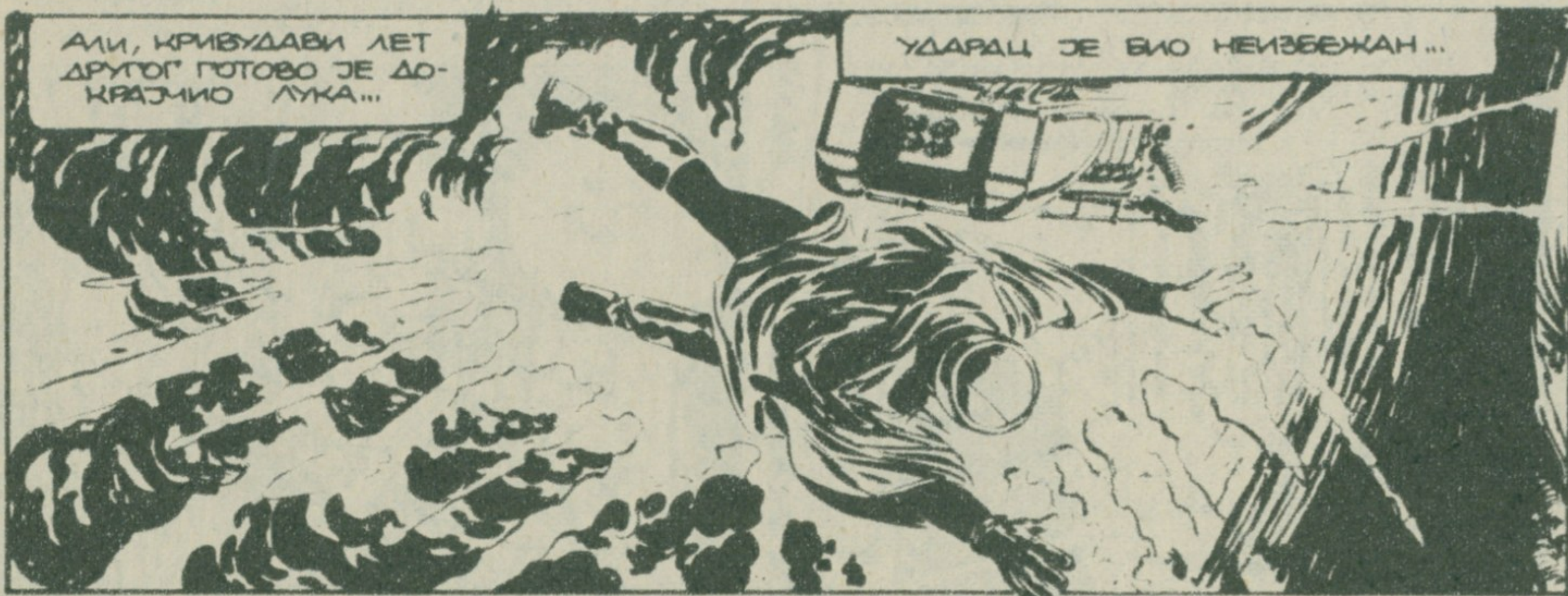
БОРБА ЈЕ
БИЛА КРАТКА...

КОРЕЛИЈАНАЦ И
ЊЕГОВ ОФИЦИР
ВУЖИ БИЛИ СУ ДО-
РАСЛИ ПРОТИВНИ-
ЦИМА. АЛИ КАДА
СУ ЛУК И ЛЕИА
ПОТРУЧАЛИ, ИЗБИЈА
ЈЕ ЛАСЕРСКА
ВАТРА...

ЈОШ ДВОЈИЦА
СТИЖУ ПРЕ-
КО ЧИСТИ-
НЕ!

ТРЧЕ
ПРЕМА
СВОЈИМ
ВОЗИЛИМА!
МОРАМО
ИХ ЗАУСТА-
ВИТИ!

АЛИ, КРИВУДАВИ ЛЕТ
ДРУГОГ ПОТОВО ЈЕ ДО-
КРАЈИО ЛУКА...

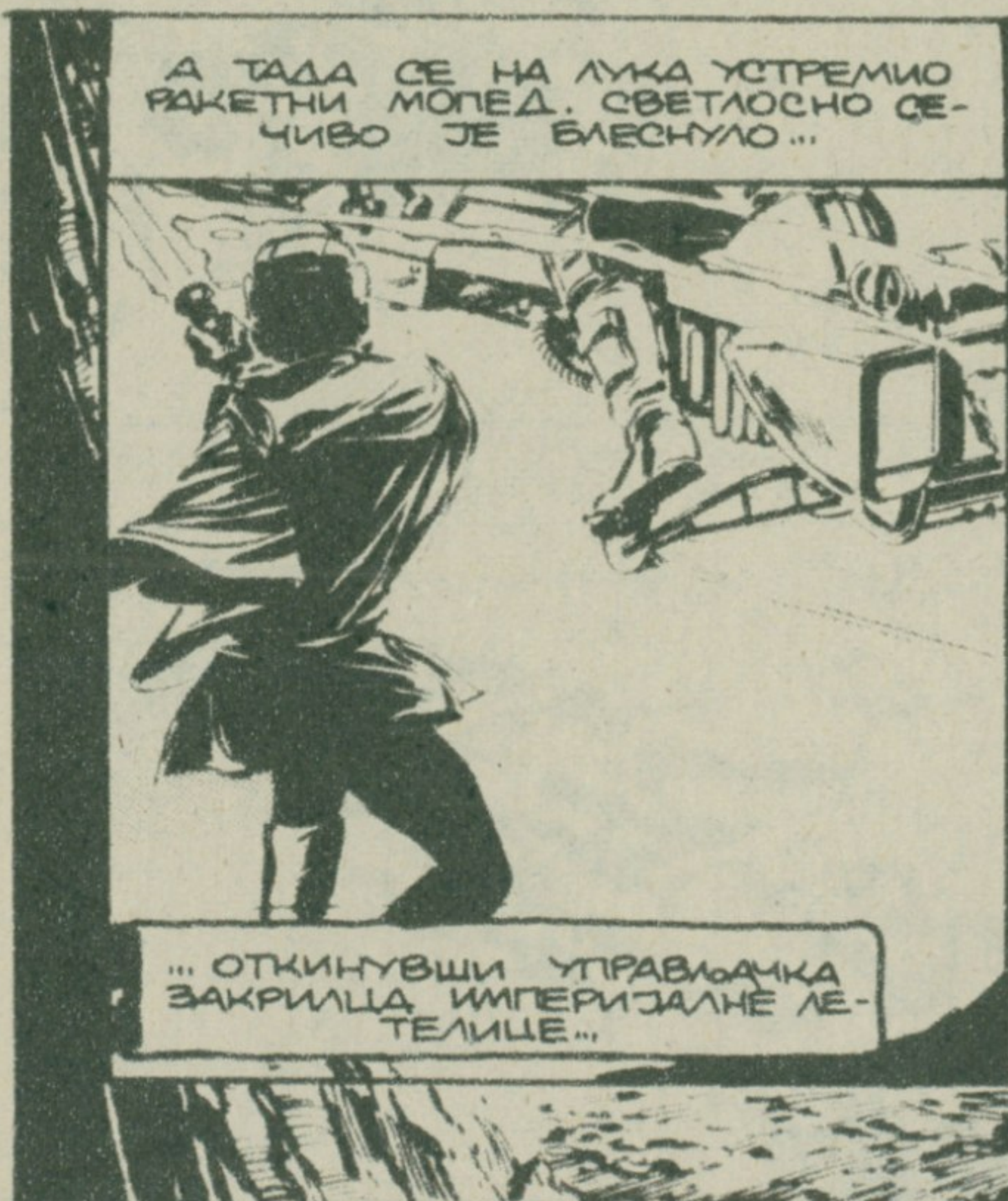
УДАРАЦ ЈЕ БИО НЕИЗБЕЖАН...

ПОСКОЧИВШИ, ЛУК ЈЕ ВИДЕО
КАКО ПРИСТИЖЕ ДРУГИ...

СВЕТЛОСНА САБЛА ОДЕМА ЈЕ
ЛАСЕРСКУ БАРУ...

А ТАДА СЕ НА ЛУКА УСТРЕМИО
РАКЕТНИ МОПЕД. СВЕТЛОСНО СЕ-
ЧИВО ЈЕ БЛЕСНУЛО...

... ОТКИНУВШИ УПРАВЉАЧКА
ЗАКРИЛЦА ИМПЕРИЈАЛНЕ ЛЕ-
ТЕЛИЦЕ...

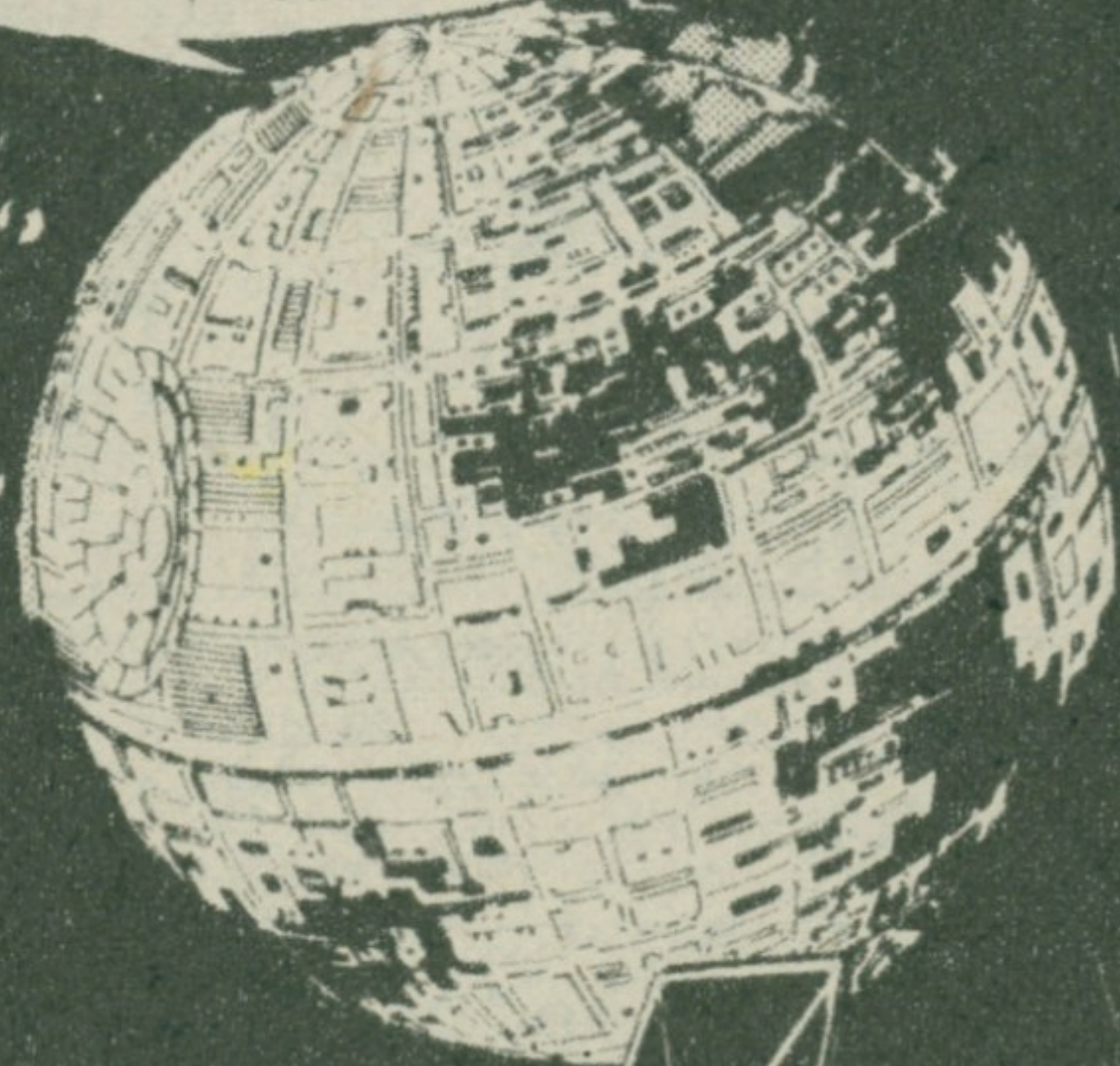
СВРШЕНО ЈЕ...
НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ
БИО САВЛАДАН...

ЛУК ЈЕ ПОЖУРИО ДА СЕ САСТАНЕ
СА ПОБУЊЕНИЧКОМ ГРУПОМ, НАДАЈУ-
РИ СЕ ДА ЋЕ ЛЕМА НАћи ПУТ ДО
ЊИХ. А ИЗНАД ШУМОВИТОГ МЕСЕЦА...

...У ОРБИТАЛНОЈ ЗВЕЗДИ СМРТИ,
ИМПЕРАТОР ЈЕ
ПРИМИО ПОСЕТИОЦА...

ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН,
МОЈ ПРИЈАТЕЉУ?
ЗНАМ ДА СЕ
МАЛА ПОБУЊЕ-
НИЧКА ГРУПА
ПРОБИЛА КРОЗ
ПОЉЕ И СПУС-
ТИЛА НА ЕН-
ДОР, АЛИ...

МОЈ СИН
ЈЕ СА ЊИМА...
ОСЕТИО САМ
ТО, ГОСПО-
ДАРУ!

ЧУДНО ДА ЈА НИСАМ! ПИТАМ
СЕ ДА ЛИ СУ ТВОЈИ ОСЕЋАЈИ
О ТОЈ СТВАРИ ЈАСНИ, ЛОРДЕ
ВЕЈДЕР!

ЈАСНИ СУ,
МОЈ ГОСПО-
ДАРУ!

Онда мораш
на месец да
га сачекаш!
Он ће доћи
до тебе по
властитој
вољи! Пред-
видео сам
то!

Сажаље-
ње према
теби ће га
упропастити!
Ти! Он ће
доћи теби,
а ти ћеш
га довести
мени!

ЕНДОР.
ПОТРАГА
ЗА ЛЕИОМ...
СЕ НАСТАВ-
ЉА... НАИШ-
ЛИ СУ НА
ТРАГОВЕ
БОРБЕ...

ЗНАМ ДА ЈЕ ТО ЊЕНА КАЦИГА, ГЕНЕ-
РАЛЕ СОЛО, АЛИ АРТУОВИ СЕНЗОРИ НИ
СУ ОТКРИЛИ НИ ТРАГА ОД ПРИНЦЕЗЕ!

ИПАК, НАДАМ
СЕ ДА ЈЕ У
БЛИЗИНИ!

ПОТРАГА ЈЕ НАСТАВЉЕНА...

СИГУРНО ЈЕ ДА ЈЕ
ЛЕИА ПРЕЖИВЕЛА УДЕС...
ЕВО ЈОШ ДВОЈИЦЕ
ИМПЕРИЈАЛНИХ ВОЗНИКА
НА КОЈЕ ЈЕ
НАЈЕТЕЛА...

ПО ТОМЕ
КАКО ИЗГЛЕДА-
ЈУ, МОРА ДА
ЈЕ ОНА ДОБРО!
АЛИ, ГДЕ ЈЕ
САДА?

НЕШТО У ВАЗДУХУ НАВЕЛО ЈЕ ХАНО-
ВОГ ПАРТНЕРА ДА СЕ ПРОБИЈЕ КРОЗ
РАСТИЊЕ... ДРУГИ СУ ГА СЛЕДИЛИ...

ХРАНА! МОЖДА
ЈЕ НЕКО ТУ
ОСТАВИО, ИЛИ...

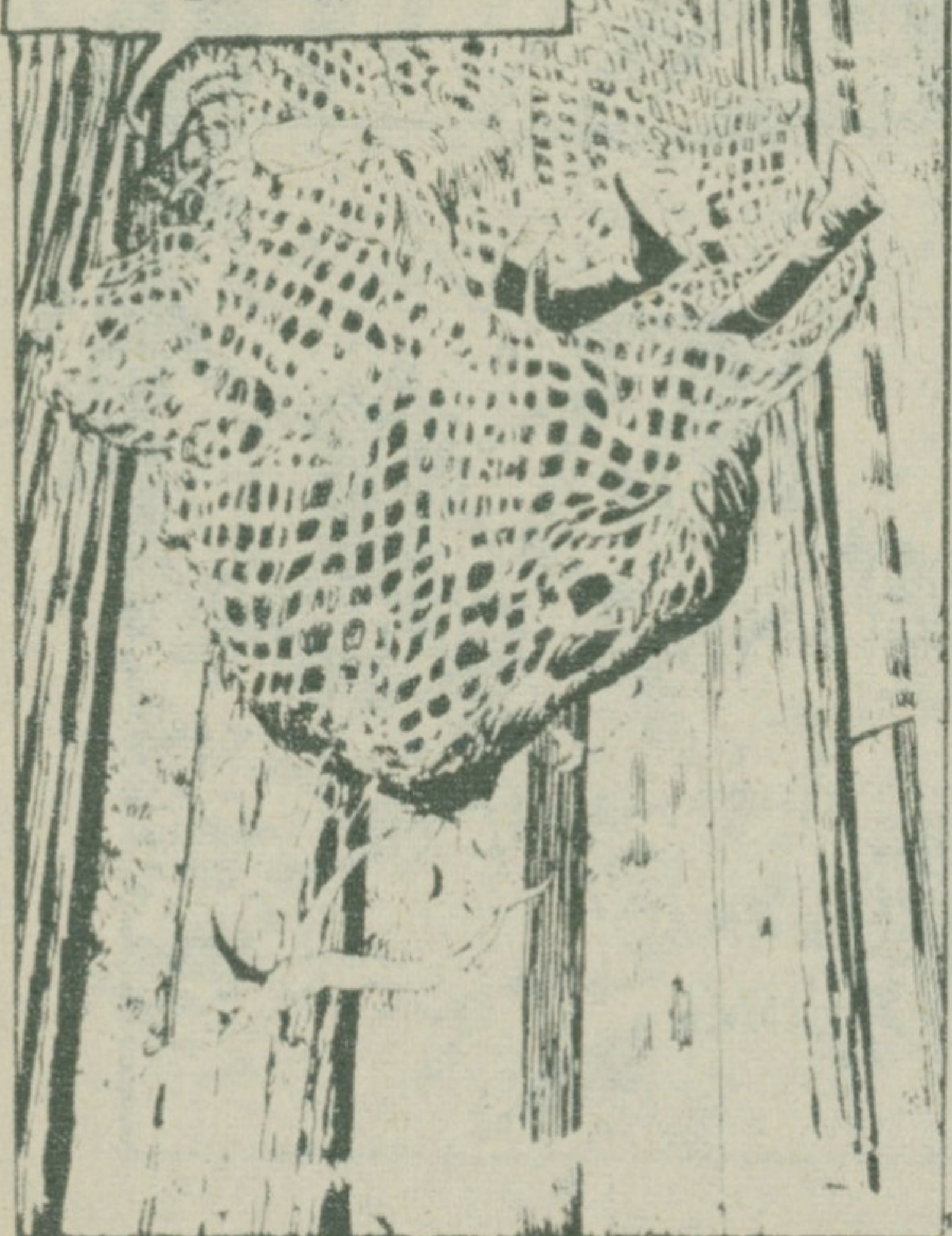
ЉУБАКА!
ЧЕКАЈ!
НЕ ДИРАЈ...

КАКВА
ГРЕШКА, БУЖИ...
МИСЛИТИ СТОМА-
КОМ... НАЈСТАРИ-
ЈА ЗАМКА У
ГАЛАКСИЈИ...

ПОЛАКО,
ХАНЕ, ДА
ВИДИМО
МОЖЕ ЛИ
НЕКО ДА
ДОХВАТИ
МОЈ СВЕТОС-
НИ МАЧ...
ТРИПИО?

НЕ МОГУ, ГОСПОДА-
РУ! МОЖДА ДРУГ
МОЖЕ ДА
ПРОСЕЧЕ...

АЈЈЈ! ТИ БЕДНА
РБО! МОГАО СИ ДА НАС
УПОЗОРИШ ДА СИ
БЕГ ПРОСЕКАО!

АЛИ, КАД СУ СЕ ПРИДИГЛИ И ПОГЛЕДАЛИ...

ОХ, МИСЛИМ
ДА СМО НАШ-
ЛИ КО ЈЕ
ПОСТАВИО
ЗАМКУ... ИЛИ
СУ ОНИ НАШ-
ЛИ НАС!

ПОГЛЕД НА ЗЛАТНОГ ДРОИДА
ИЗАЗВАО ЈЕ УЗБУЂЕЊЕ КОД
МАЛИХ СТОРЕЊА С КОПЛАМА...

...КОЈА СУ БИЛА МАЊЕ
ИМПРЕСИОНИРАНА ОСТАЛИМ
ЗАРОБЉЕНИЦИМА...

СКЛОНИ ТО КОГЛОВО
СА МЕНЕ, ИЛИ БУ...

НЕМОЈ, ХАНЕ, БИЋЕ
СВЕ У РЕДУ! ТРИПИО, МО-
ЖЕШ ЛИ ДА РАЗУМЕШ ШТА
КАЖУ?

ПОКУШАЈУ, ГОСПОДИНЕ...
КОРИСТЕ САСВИМ ПРИ-
МИТИВАН ДИЈАЛЕКТ! ИЗ-
ГЛЕДА ДА МЕ СМАТРАЈУ
НЕКОМ ВРСТОМ БОЖАНСТ-
ВА!

ПА ШТО ОНДА
НЕ УПОТРЕБИШ
СВОЈ БОЖАН-
СКИ УТИЦАЈ
ДА НАС ИЗВУ-
ЧЕШ ОДАВДЕ?

ТО НЕ БИ БИЛО
ИСПРАВНО, КАПЕ-
ТАНЕ СОЛО! ИМИТИ-
РАЊЕ БОЖАНСТВА
ЈЕ ПРОТИВНО
МОЈЕ ПРОГРАМУ!

ИСПРАВНО?!
ЧУЈ, ТИ ГОМИЛО КЛИ-
НОВА... АКО НЕ...

ПРИТИСАК КОПАЛА
ПРИМОРАО ЈЕ ХАНА
ДА ОДУСТАНЕ ОД
СВОЈЕ НАМЕРЕ...

...И УСКОРО ЈЕ ПОВОРКА
КРЕНУЛА. ТРИПИО ЈЕ
СМЕШТЕН У НОСИЉУ, СИМБОЛ
НЕГОВОГ НОВОГ СТАТУСА...

ДРУГИ СУ ЗАВЕЗАНИ
И ПОНЕСЕНИ МАЊЕ
ОБЗИРНО... КАО ТЕК
УЛОВЉЕНА ДИВЉАЧ...

КОНАЧНО, УЗАНИМ ШУМСКИМ СТАЗАМА
ДОСПЕЛИ СУ У СЕЛО СКРИВЕНИМ ВИ-
СОКИМ СТАВЛИМА ЕНДОРА, ГДЕ СУ СЕ ЧУД-
НИ СТАНОВНИЦИ, ПРЕДВОЂЕНИ ВРАЧЕМ
СЈАТИЛИ ДА ИХ ВИДЕ...

ТРИПИО, ВРЕМЕ ЈЕ
ДА КАЖЕШ НЕШТО У
НАШУ КОРИСТ!

РЕЗУЛТАТ НИЈЕ БИО ОХРАБРУЈУЋИ
ХАНА СОЛОА СУ БАЦИЛИ НА ЛОМАЧУ...

ПА... ШТА
КАЖУ?

РЕЦИ ИМ
ДА СТЕ МОЖИ
ПРИЈАТЕЉИ,
ТРИПИО... И ДА
МОРАЈУ ДА
ВАС
ОСЛОБОДЕ!

ЛЕНА!
К-КАКО?

ЈЕДАН ОД ОВИХ
МАЛИХ ЛУДИ
ИВОВКА НАШАО МЕ
ЈЕ ПОСЛЕ СУКОБА
СА ВОЈНИЦИМА!
И ИВОВЦИ
НЕ ВОЛЕ
ИМПЕРИ-
ЈУ!

САСВИМ САМ ЗАБУЊЕН, КАПЕ-
ТАНЕ! ИЗГЛЕДА ДА ТРЕБА ДА
БУДЕТЕ ПРАВО ЈЕЛО НА ПОЗВИ
У МОЈУ ЧАСТ! ВРАЧ НЕ БИТИ
ВЕОМА УВРЕЂЕН АКО ПРЕДЛО-
ЖИМ НЕШТО ДРУГО!

СЛУШАЈ,
СВЕТЛООКИ,
БОЈЕ ЈЕ ДА
КАЖЕШ ТОМ
МАЛОМ...

АЛИ, ИМАТИ ЗАЈЕДНИЧКЕ НЕПРИ-
ЈАТЕЉЕ НИЈЕ БИЛО ДОВОЉНО ДА
ОДВРАТИ ВРАЧА ОД ЖЕЉЕ ДА
УКАЖЕ ПОЧАСТ НОВОМ БОЖАНСТ-
ВУ ПЛЕМЕНА...

ТРИПИО,
КАЖИ ИМ
ДА РЕШ
БИТИ ЛУТ
АКО ТЕ НЕ
ПОСЛУША-
ЈУ И ДА
РЕШ
УПОТРЕ-
БИТИ
МАГИЈУ!

КАКВУ
МАГИЈУ?
ЈА
НЕ...

КАЖИ
ИМ!

В-ВЕГ ЈЕСАМ,
ГОСПОДАРУ, АЛИ
МИ НЕ ВЕРУЈУ!
КАО ШТО САМ ВАМ
РЕКАО...

ЛУК ВИШЕ НИЈЕ СЛУШАО.
ЗАТВОРИО ЈЕ ОЧИ
И КОНЦЕН-
ТРИСАО СЕ...
УСКОРО...

НЕ ЗНАМ ЗАШТО...
ШТА СЕ ОВДЕ ДО-
ГАЂА! ДРУГ, ПОМО-
ЖИ МИ!

ИВОКСИ СУ ПОЖУРИЛИ ДА ОСЛОБО-
ДЕ ЊЕГОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ...

ХВАЛА, ТРИПИО!

Н-НИСАМ ЗНАО
ДА СЕ ТО КРИЈЕ
У МЕНИ, ГОСПО-
ДАРУ ЛУК!

УСЛЕДИО ЈЕ САСТАНАК У КО-
ЛИБИ ПОГЛАВИЦЕ. ТРИПИО ЈЕ
ОБЈАСНИО ЦИО ПОВУЊЕНИЧКЕ
МИСИЈЕ ПРОТИВ ИМПЕРИЈЕ...

ИМИТИРАЈУЋИ СКВИЧАВ ДИЈАЛЕ-
КАТ ИВОКСА ИЗЛОЖИО ЈЕ КРАТ-
КУ ИСТОРИЈУ ГАЛАКТИЧКОГ ГРА-
ЂАНСКОГ РАТА...

ПОСЛЕ МНОГИХ АРГУМЕНАТА, РАС-
ПРАВА И ГОВОРА...

МИ СМО САДА ДЕО ПЛЕМЕНА,
КАПЕТАНЕ! ПОГЛАВИЦА ЈЕ ОБЕГАО

ДА РЕ НАМ
ПОМОГИ
ДА ЊЕГО-
ВУ ЗЕМ-
ЉУ ОСЛО-
БОДИМО
ОД ЗЛИХ!

ТО САМ
ОДУВЕК ЖЕЛЕО!
ПА И МАЛА ПО-
МОГ БОЈА ЈЕ
НЕГО НИКАКВА!

АЛИ, НИСУ СВИ БИЛИ СПРЕМ-
НИ ДА ЗАВОРАВЕ УБРЕДЕ...

БРААААП!

САСТАНАК СЕ ПОСТЕПЕ-
НО ПРЕТВОРИО У СЛАВ-
ЉЕ... ЛУК СКАЗВОКЕР
СЕ ТИХ ИСКРАО У МРАК.
АЛИ ЊЕГОВ ИЗЛАЗАК
НИЈЕ ПРОШАО НЕЗА-
ПАЖЕНО...

ЛУК... ЈЕ ЛИ
НЕШТО
ЛОШЕ?

БОЈИМ СЕ!
МОЖДА РЕ
СТВАРИ ПОСТАТИ
ЈАСНИЈЕ...

ЛЕНА...
СЕГАШ ЛИ СЕ
СВОЈЕ МАЈ-
КЕ? СВОЈЕ
ПРАВЕ МАЈ-
КЕ? ЧЕГА
СЕ СЕГАШ,
РЕЦИ
МИ...

У-УМРЛА ЈЕ КАДА
САМ БИЛА ВЕОМА
МЛАДА! СЕГАМ СЕ
САМО... СЛИКА! БИЛА
ЈЕ ВЕОМА ЛЕПА,
БЛАГА И ЛУБАВНА...
АЛИ ТУЖНА! ЗА-
ШТО МЕ ТО
ПИТАШ?

ЈА СЕ НЕ
СЕГАМ СВО-
ЈЕ! НИСАМ
ЈЕ ПОЗНА-
ВАО!

ЛУК,
РЕЦИ
ШТА ТЕ
МУЧИ?

ДАРТ ВЕЈДЕР ЈЕ НА ОВОМ МЕСЕ-
ЦУ, ЛЕНА... МОГУ ДА ОСЕТИМ ЊЕГО-
ВО ПРИСУСТВО... АЛИ И ОН МОЖЕ
ДА ОСЕТИ МОЈЕ! ДОК САМ СА ВАМА,
УТРОЖАВАМ ЦЕЛУ МИСИЈУ!

ОН ДОЛАЗИ ПО МЕНЕ И
ЈА ЋУ СЕ СУОЧИТИ СА
ЊИМ!

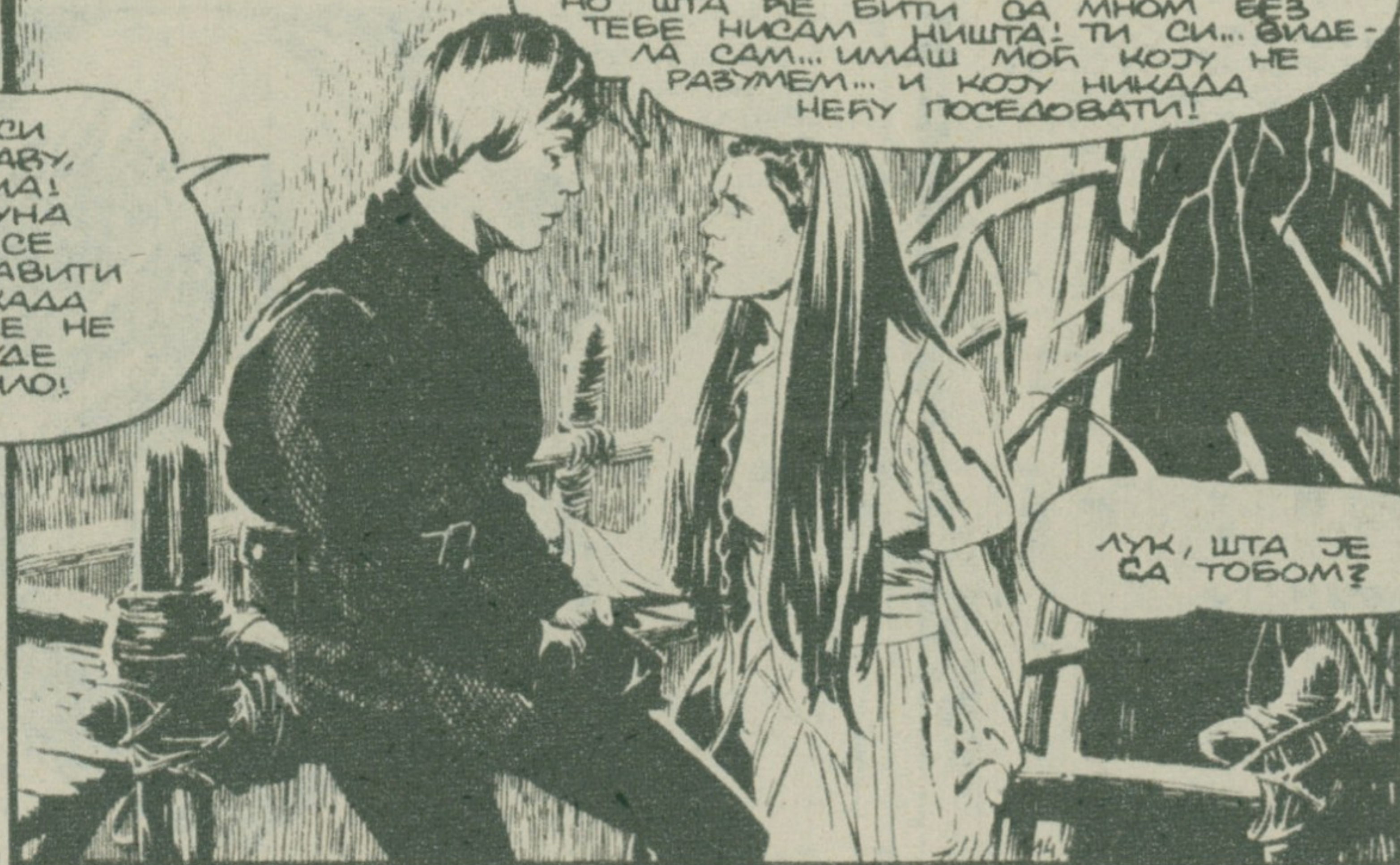
НЕБЕ ТИ БИ-
ТИ ЛАКО ДА
ОВО ЧУЈЕШ... АЛИ
МОРАШ! МОЖДА
СЕ НЕБУ
ВРАТИТИ...
А ТИ СИ
ЈЕДИНА
ОСОВА
КОЈОЈ ВЕ-
РУЈЕМ...

ОН ЈЕ
МОЈ ОТАЦ,
ЛЕНА!
ДАРТ
ВЕЈДЕР
ЈЕ МОЈ
ОТАЦ!

НЕ ГОВОРИ ТАКО, ЛУК! МОРАШ ОСТАТИ
ЖИВ! ЈА ЋУ ТИ ПОМОЋИ... НИЈЕ ВАЖ-
НО ШТА РЕ БИТИ ОА МНОМ БЕЗ
ТЕБЕ НИСАМ НИШТА! ТИ СИ... ВИДЕ-
ЛА САМ... ИМАШ МОЋ КОЈУ НЕ
РАЗУМЕМ... И КОЈУ НИКАДА
НЕБУ ПОСЕДОВАТИ!

НИСИ
У ПРАВУ,
ЛЕНА!
ПОБУНА
РЕ СЕ
НАСТАВИТИ
И КАДА
МЕНЕ НЕ
БУДЕ
БИЛО!

ЛУК, ШТА ЈЕ
СА ТОВОМ?

СИМА ЈЕ У МОЈОЈ ПОРОДИЦИ ЈАКА, ЛЕИА! МОЈ ОТАЦ ЈЕ ИМА! ЈА ЈЕ ИМАМ! И МОЈА СЕСТРА ЈЕ ИМА... ТИ ЛЕИА! ВЕРУЈ МИ... И ВЕРУЈ ДА МОРАМ ДО ДАРТА ВЕЈДЕРА! ЈЕДИНО ЈА МОГУ ДА ГА СПАСЕМ!

ДОК ЈЕ ГЛЕДАЛА У ЛУКОВЕ МИРНЕ ОЧИ, ЛЕИА ЈЕ ЗНАЛА ДА ОН ГОВОРИ ИСТИНУ...

БЕЖИ, ЛУК... ШТО ДАЉЕ! АКО ОН МОЖЕ ДА ОСЕТИ ТВОЈЕ ПРИСУСТВО, ИДИ ОДАВДЕ! ВОЛЕЛА БИХ ДА МОГУ СА ТОБОМ!

НЕ, ЛЕИА! ТИ НИКАД НИСИ КЛОУЛА! КАД СМО ХАН И ЈА И ДРУГИ СУМНДАЛИ, ТИ СИ БИЛА ЈАКА... НИКАД НИСИ БЕЖАЛА ОД ОДГОВОРНОСТИ!

ПА, САДА ОБОЈЕ ТРЕБА ДА ИСПУНИМО СВОЈУ СУДБИНУ!

ЛУК, ЗАШТО? ЗАШТО МОРАШ ДА СЕ СУОЧИШ С ЊИМ?

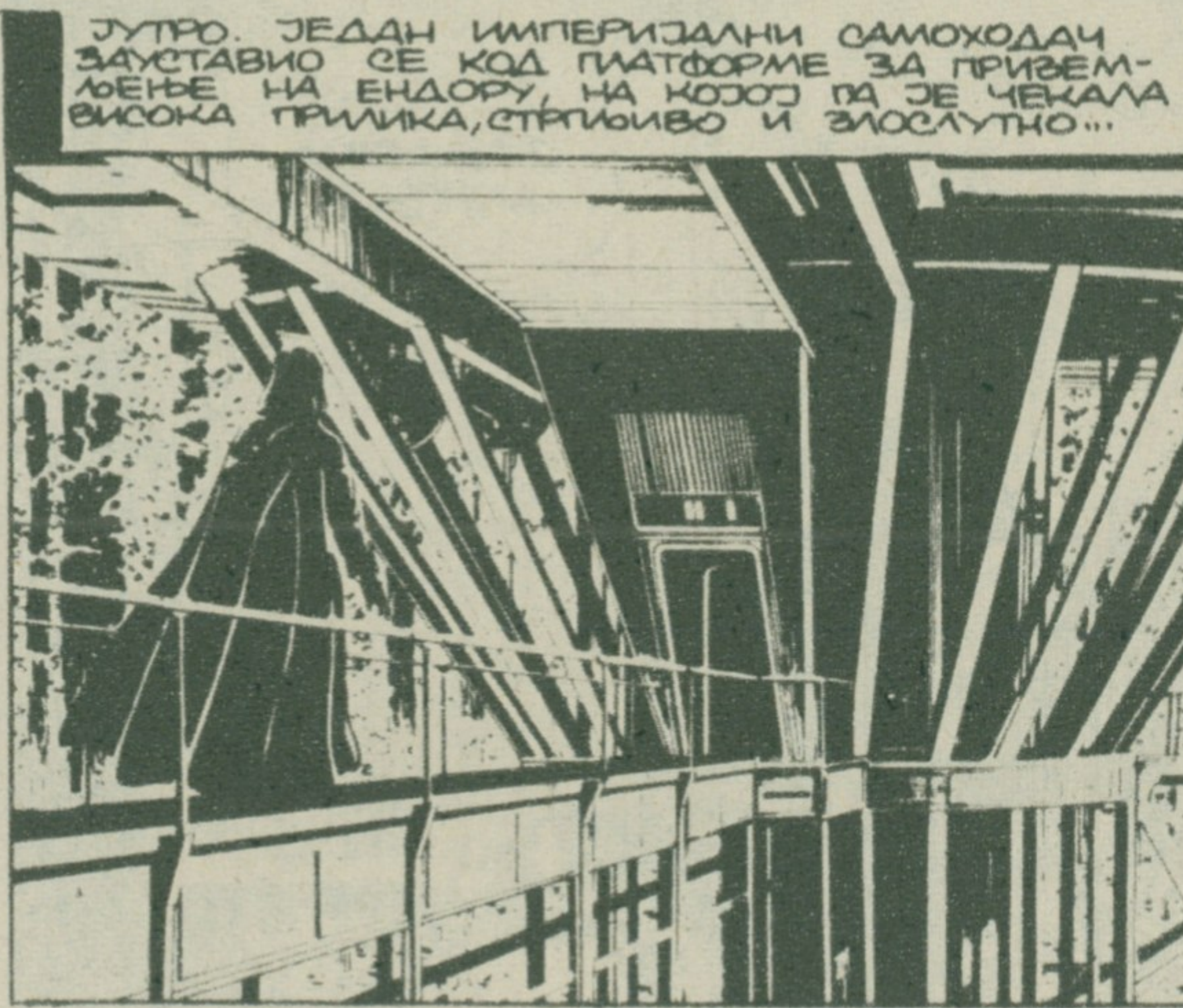
У ЊЕМУ ИМА И ДОБРОГ, ОСЕЋАМ ТО! ОН МЕ НЕГЕ ПРИДОВИТИ ЗА ИМПЕРАТОРА! ЈА ЊЕГА МОГУ ДА ВРАТИМ НА СТРАНУ ДОБРА! МОРАМ ПОКУШАТИ, ЛЕИА! ОН НАМ ЈЕ ОТАЦ!

У ПРИНЦЕЗИНИМ ОЧИМА ЗАСВЕТАВАЈУ СЕ СУЗЕ. АЛИ, ЗНАЛА ЈЕ ДА НЕМА ШТА ВИШЕ ДА СЕ КАЖЕ...

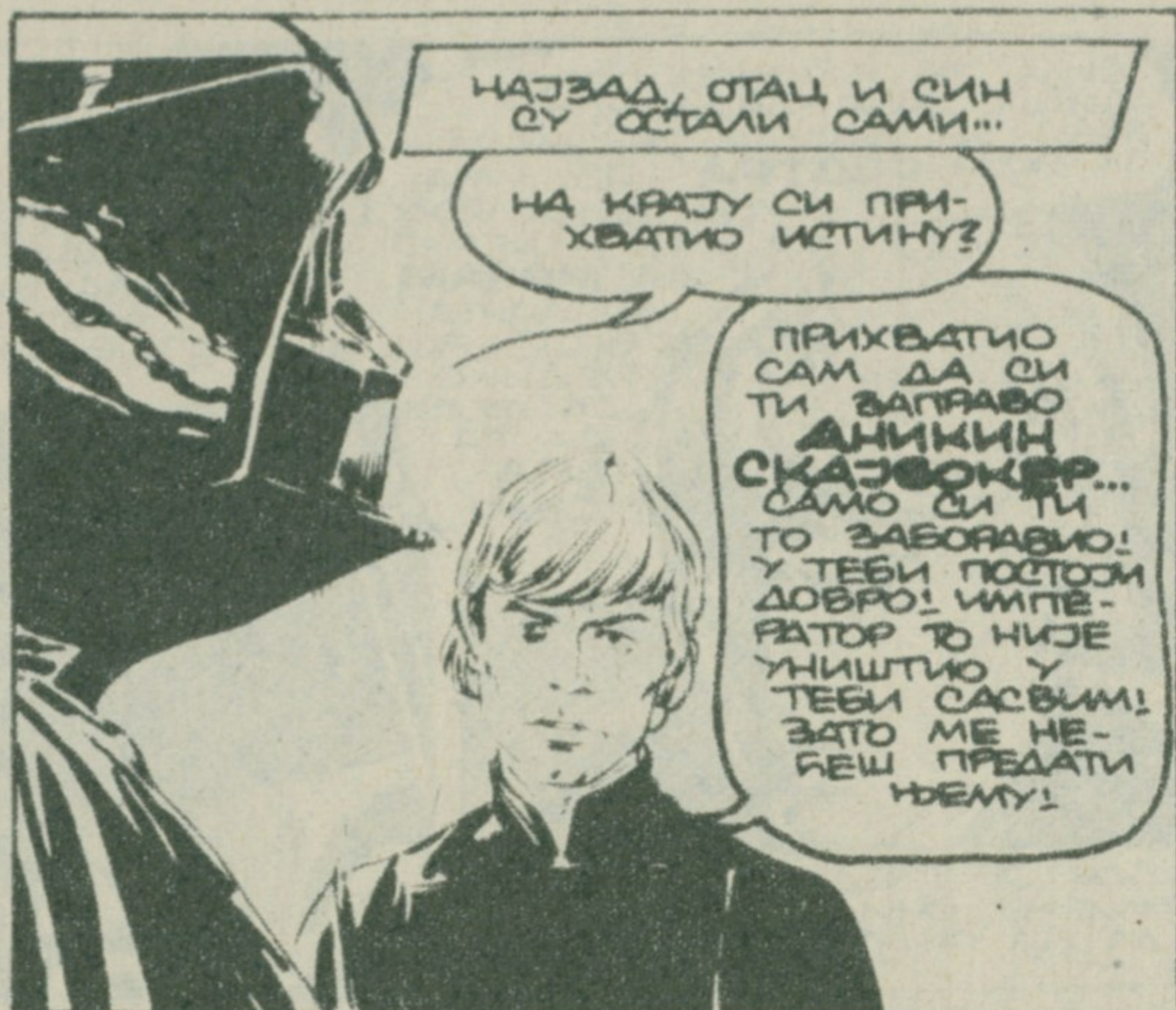
ЗБОГОМ, МОЈА ЛЕИА!

ЗАТИМ ЈЕ ИШЧЕЗАО...

ЈУТРО. ЈЕДАН ИМПЕРИЈАЛНИ САМОХОДАЧ ЗАУСТАВИО СЕ КОД ПЛАТФОРМЕ ЗА ПРИЗЕМЉЕЊЕ НА ЕНДОРУ, НА КОЈОЈ ПА ЈЕ ЧЕКАЛА ВИСОКА ПРИЛИКА, СТРОЈИВО И ЗЛОСЛУТНО...

ЛОРДЕ ВЕЈДЕР! ИМАМО ПОБУЊЕНИКА КОЈИ СЕ ПРЕДАО! ОН ТО ПОРИЧЕ, АЛИ МОРА ДА ИХ ЈЕ ВИШЕ!

ПОСЛЕДЊИ ОБРАЧУН

ПОВУЋЕНИЧКА ФЛОТА, ЦИТАВА АРМИЈА ОДВЕЗНИКА, ОКУПИЛА СЕ ЗА ОДЛУЧНУ БИТКУ. НА ЊЕНОМ ЧЕЛУ ВОЂА ЕСКАДРОНА ХИПЕРПРОСВЕТАНИ СКО. ЗА УПРАВЉАЧЕМ, СА ПОТПУНО НОВОМ ПОСАДОМ - ЛАНДО КАЛРИСИЈАН...

КАДА ЈЕ ЛАНДО ЈАВИО СТАЊЕ ИНСТРУМЕНТА, ЗАЈМО СЕ ГЛАС АДМИРАЛА АКВАРА ОА МОН КАЛАМАРСКОГ БРОДА...

НА МОЈ ЗНАК, СВИ БРОДОВИ ПОЧИЊУ СКОК У ХИПЕРПРОСТОР! НЕКА НАС ЧУВА БОГ СИМА!

СЛЕДЕЋА СТАНИЦА ЗВЕЗДА СМРТИ! НЕ БРИНИ ДРУГАР, ХАН ЈЕ ВЕЕ ТАМО... ОН ЋЕ НА ВРЕМЕ СКЛОНИТИ ОДБРАМБЕНО ПОЉЕ!

ИЛИ ЋЕ ОВО БИТИ НАЈКРАЊА ОФАНЗИВА СВИХ ВРЕМЕНА...

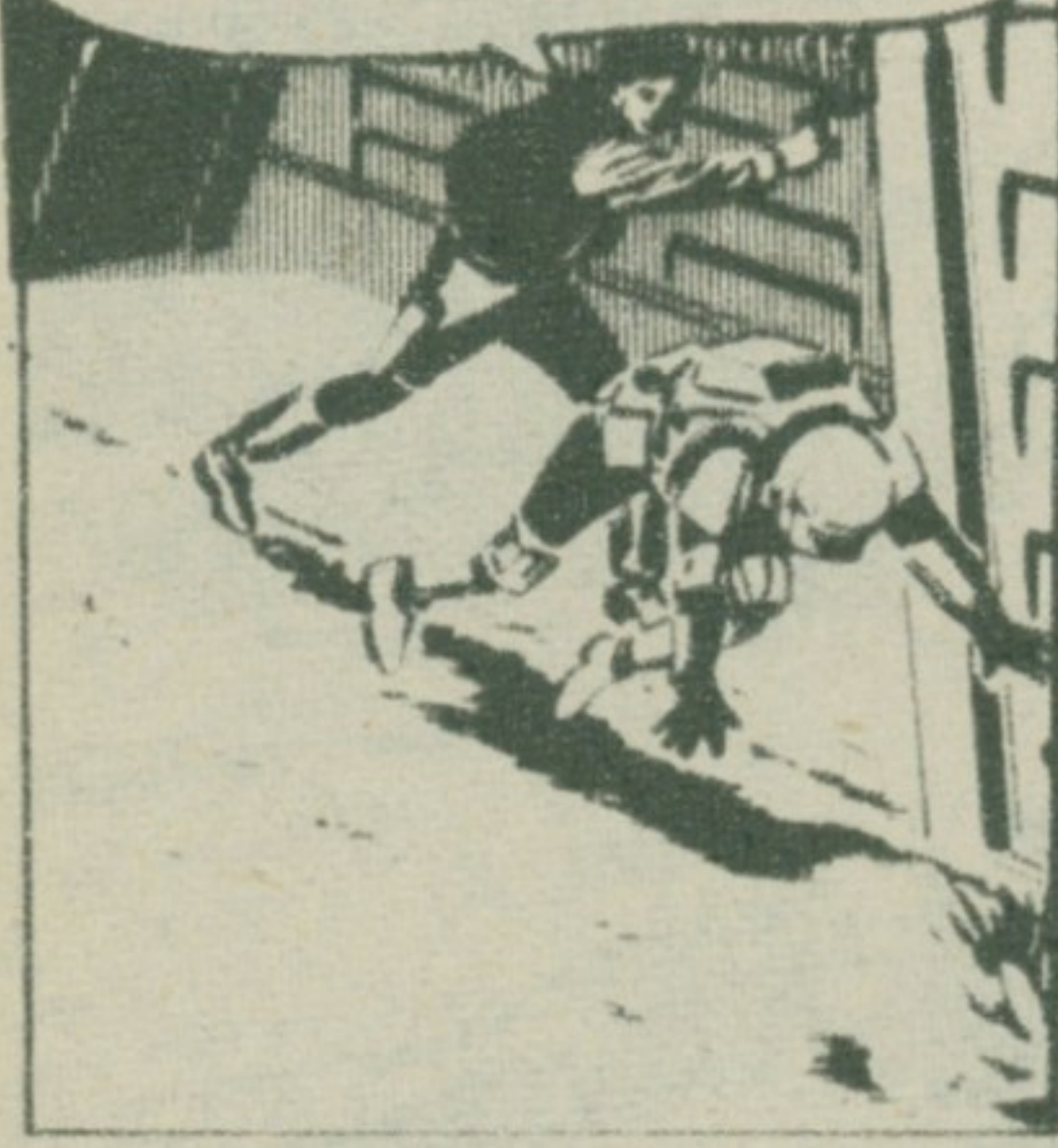
ИВЕКС ПО ИМЕНУ ВИ-
КЕТ СЕ ПРВИ СПРИЖА-
ТЕЉИО СА ПРИНЦЕЗОМ
ЛЕНИОМ. ОН ЈЕ СВОЈЕ
НОВЕ САВЕЗНИКЕ ПО-
ВЕЗАО СА ГЛАВНОМ
УДАРНОМ ГРУПОМ
И ДОВЕО ИХ ДО
БУНКЕРА СА ИМПЕРИ-
ЈАЛНИМ ГЕНЕРАТО-
РОМ ЗАШТИТНОГ
ПОЉА...

...А САДА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ОДВУЧЕ ЧУВАРЕ ОД ЖАЗА...

ТРИ ОД ЧЕТИРИ
СКАУТА УВЛЕТЕЛА
СУ ЗА УКРАДЕНИМ
МОПЕДОМ. А
ЧЕТВРТИ...

НИЈЕ ЛОШЕ ЗА
ЛОПТИЦУ! НАДАМ СЕ
ДА ЋЕ УМЕТИ ДА
СЕ УВЕРЕ УЗ НАЈ-
БЛИЖУ ЛОЗУ
И ОСТАВИ ВОЗНИ-
КЕ ДА ЛОВЕ ПРА-
ВАН МОПЕД!

АЛИ, БРИГА ЗА ВИКЕТА
ОСТАЛА ЈЕ У ДРУГОМ
ПЛАЊУ... УШЛИ СУ БРЗО
И ТИХО...

КАСНИМО,
ХАНЕ!
ФЛОТА ЋЕ
УСКОРО
ИЗИЊИ
ИЗ ХИ-
ПЕРПРО-
СТОРА!

НЕМА ПРОБЛЕ-
МА, ВИСО-
ЧАЈСТВО!
ДОСАД
ЈЕ ТО
БИЛО ЛАК-
ШЕ НЕГО
ОБОРИТИ
БАНТУ!

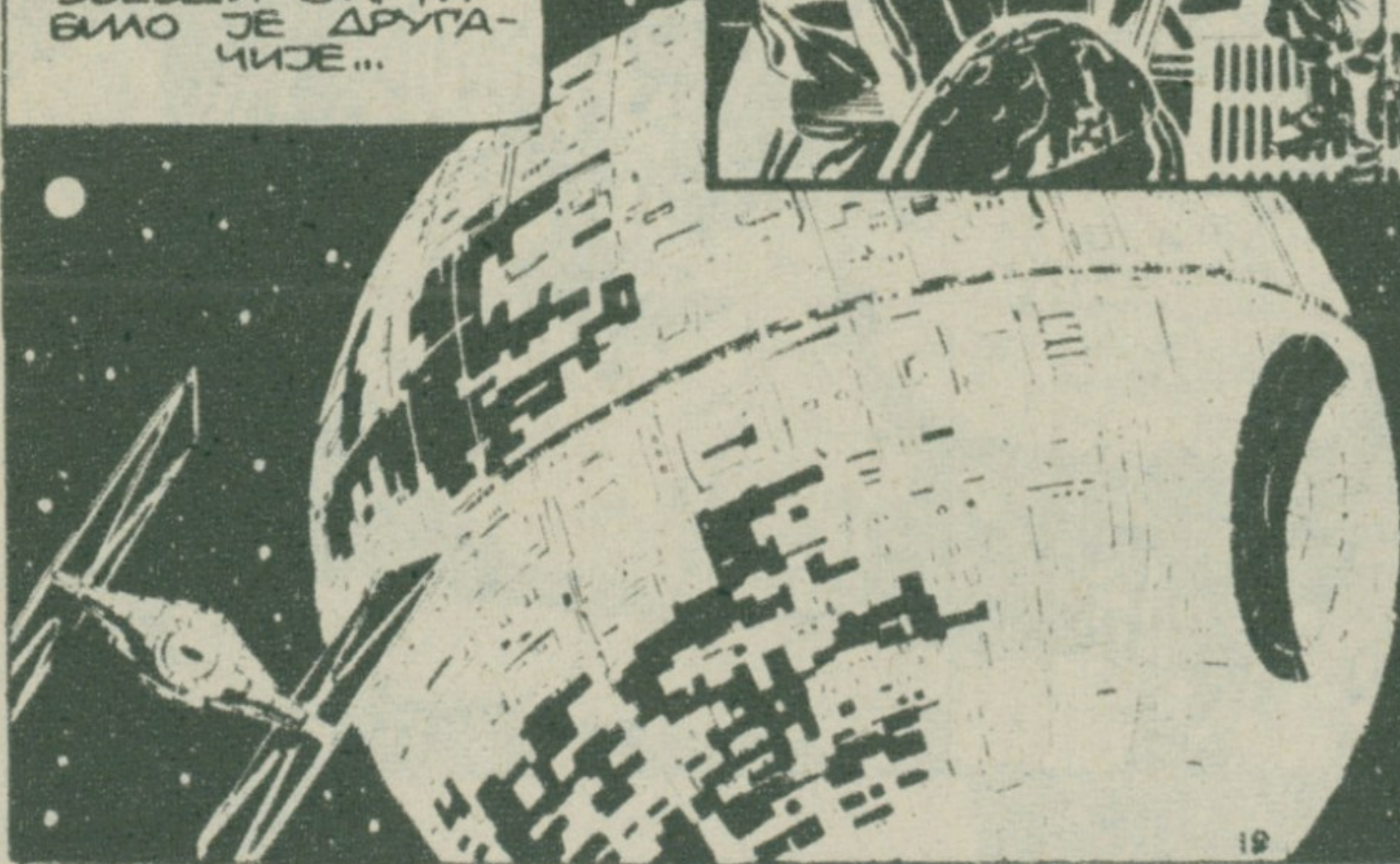

ПОД ЛАСЕРСКОМ ПАЉБОМ, ВРАТА
СУ СЕ РАСПРЕЛА...

НИ МАКАЦ! СВИ
УНУТРА! ТРЕБА
БРЗО ДА ПОСТА-
ВИМО ЕКСПЛО-
ЗИВ!

АЛИ, АКО ЈЕ ЗА
ПОБУЊЕНИКЕ
НА ЕНДОРУ СВЕ
ТЕКЛО ДОБРО, НА
ЗВЕЗДИ СМРТИ
БИМО ЈЕ ДРУГА-
ЧИЈЕ...

ДОБРО ДОШАО,
МЛАДИ СКАЈВОКЕРУ!
ОЧЕКИВАО САМ ТЕ!
РАДОВАО САМ СЕ ЗА-
ВРШЕТКУ ТВОЈЕ
ОБУКЕ!

НЕГДЕ У ВЕЛИКОЈ
БОРБЕНОЈ СТАНИЦИ
ЈЕДАН КВРГАВИ ПРСТ
ЈЕ НАПРАВИО ПРВИ
ПОКРЕТ...

"...И ВЕЗЕ СА ЛКОВИХ ЗГЛОВОВА ПАЛЕ
СУ НА ПОД. ЛУК ЈЕ СТАЈАО СЛОБО-
ДАН ПРЕД ВИДЕМ КОЈЕ ВИ ВИШЕ НЕ-
ГО КОЕДНО ДРУГО У ГАЛКСИЈИ ВОЛЕО
ДА ВИДИ УНИШТЕНО..."

АКО
ВЕРУЈЕТЕ
ДА ЂУ ВАС
ЈЕДНОМ
ЗВАТИ ГОСПО-
ДАРЕМ, СТРАШ-
НО ГРЕШИТЕ!
НЕБЕТЕ МЕ
ПРЕОБРАДИ-
ТИ КАО
МОГА ОЦА!

ОТКРИДЕШ,
МОЈ МАДИ
ЏЕДАЈ, ДА
ГРЕШИШ
У МНОГИМ
СТВАРИМА!

АХ... ТВОЈ СВЕТЛОСНИ МАЧ,
ОРУЖЈЕ ЏЕДАЈА, КАО КОД ТВОГ ОЦА!
МОРА ДА СИ СЕ ДОСАД УВЕРИО ДА СЕ
ОН НИКАД НИЈЕ ОДВОЈИО ОД МРАЧНЕ
СТРАНЕ! ТАКО ЂЕ БИТИ И СА ТОВОМ!

НИКАД!
УСКОРО
ЂУ УМРЕТИ,
А И ВИ
СА МНОМ!

МИСЛИШ НА ПРЕДСТОЈЕ-
ЂИ НАПАД ПОБУЊЕНИЧКЕ
ФЛОТЕ? УВЕРАВАМ ТЕ ДА
ОМО ОВДЕ СИГУРНИ!

ПРЕКО-
МЕРНО
САМОПО-
УЗДАЊЕ
ВАМ ЈЕ
СЛАБОСТ!

ВАША
ВЕРА У ПРИ-
ЈАТЕЉЕ
ЈЕ ВАША
СЛАБОСТ!

СВЕ СЕ
ОДВИЈА
ПРЕМА МОМ
ПЛАЊУ! ТВОЈИ
ПРИЈАТЕЉИ НА
ЕНДОРУ... ТВОЈА
ФЛОТА... СВИ УЛАЗЕ
У ЗАМКУ!

ЈА САМ ДО-
ПУСТИО ДА СА-
ВЕС САЗНА ЗА
СТАНИЦУ И ГЕ-
НЕРАТОР ШТИ-
ТА!

ТИ ЂЕШ
ОДАВДЕ
ПРАТИТИ КРАЈ
ПОВУНЕ! ДА
ЛИ ТО ЈАЧА
ТВОЈУ МРЖЊУ?
УЗМИ СВОЈЕ
ОРУЖЈЕ... И
УПОТРЕБИ
ГА! ЈА САМ
НЕНАОРУ-
ЖАН!

НЕ...
Н-НИКАД!

ПРЕПУСТИ СЕ СВОМ
БЕСУ... СВАКИМ ТРЕНУТ-
КОМ, ТИ СИ СВЕ ВИШЕ
МОЈ СЛУГА! ПРЕПУСТИ СЕ!
ТО ТИ ЈЕ...

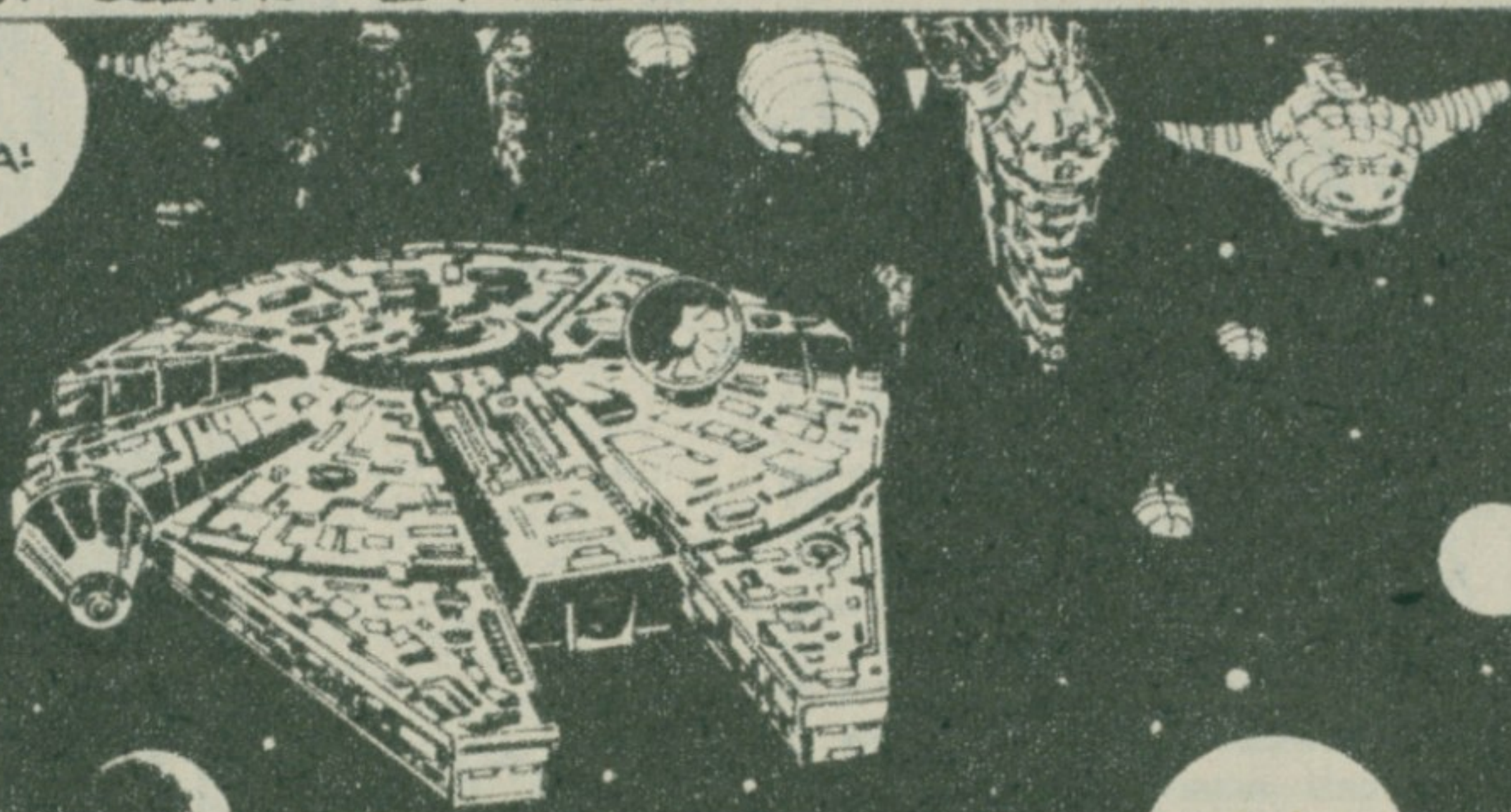

...СУДБИНА!
И ТИ, ПОПУТ
ТВОГА ОЦА,
САДА СИ
МОЈ!

ПОДАЉЕ, ОД ЗВЕЗДЕ СМРТИ, ПОБУЊЕНИЧКА ФЛОТА ИЗБИЛА ЈЕ ИЗ ХИПЕР-ПРОСТОРА, НА ЧЕЛУ, У ХИЉАДУГОДИШЊЕМ СОКОЛУ, ЛАНДО КАЛРИСИЈАН ЈЕ ОДМАХ ОСЕТИО ДА НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ...

ИНСТРУМЕНТИ НИ-ШТА НЕ ПОКАЗУЈУ, ЈЕР НАС НЕКО ОМЕТА! ОНИ ЗНАЈУ ДА МИ ДОЛАЗИМО!

ПРЕКИНИТЕ НАПАД! СЛЕДИТЕ МЕ... ТО ПОЈЕ ЈЕ ЈОШ ТАМО!

КАДА ЈЕ ФЛОТА КРЕНУЛА ЗА ЛАНДОМ...

АДМИРАЛЕ АКВАР! ИЗА МЕСЕЦА СТИЖУ НЕПРИЈАТЕЉСКИ БРОДОВИ! ПРЕСЕЦАЈУ НАМ ПУТ! ШАЉУ ЛОВЦЕ!

ЗАМКА! ЛАНСИРАЈТЕ СВЕ ПРЕСРЕТАЧЕ! УДВОСТРУЧИТЕ СНАГУ ГЛАВНЕ БАТЕРИЈЕ!

САМО ЊИХОВИ ЛОВЦИ НАПАДАЈУ? ШТА ЧЕКАЈУ РАЗДРАЧИЗ!

ОДГОВОР ЈЕ СТИГАО...

... СА ЗВЕЗДЕ СМРТИ ДОШАО ЈЕ У ОБЛИКУ ПУЧКЕТАВОГ ЕНЕРГЕТСКОГ ЗРАКА КОЈИ ЈЕ ПРОСЕКАО КРОЗ ПОБУЊЕНИЧКУ ФЛОТУ И БОЈНУ КРЕТАРИЦУ ПРЕТВОРИО У ПАРУ...

НАШИ ОБАВЕШТАЈЦИ СУ ПОГРЕШИЛИ! СТАНИЦА ЈЕ У ПУНОМ ОПЕРАТИВНОМ СТАЊУ! ПРИПРЕМИТЕ СЕ ЗА ОДСТУПАЊЕ!

АДМИРАЛЕ, НЕ МОЖЕМО ПОБЕДИТИ! НЕБЕМО ИМАТИ ДРУГУ ПРИЛИКУ! ХАН ЋЕ РАЗБИТИ ПОЈЕ... ТРЕБА ДА МУ ДАМО ВИШЕ ВРЕМЕНА!

ПРЕОКРЕТ СЕ ДЕСИО ЗАПАЊУЈУЋОМ БРЗИНОМ. ХАН, ЛЕИА И ОСТАЛИ ЗАРОБЕНИ СУ ПОСАДУ. АЛИ БУНКЕР ЗА КОНТРОЛУ ШТИТА ИСПУЊЕН СЕ ИМПЕРИЈАЛНИМ ВОЈНИЦИМА КОЈЕ ЈЕ ИМПЕРАТОР СМЕСТИО НА ЕНДОР...

ЖИВИТЕ, ПОБУЊЕНИЧКИ ОЛОШУ! ВИДЕЛИ СТЕ ЕКРАНЕ УНУТРА... ПОБУНА ЈЕ ЗАВРШЕНА ЗА ВАШУ ФЛОТУ КАО И ЗА ВАС!

ОВЕ РЕЧИ СУ ЗВУЧАЛЕ БЕЗНАДНО, КАО И СЛИЧНЕ КОЈЕ ЈЕ ЛУК ЧУО НА ЗВЕЗДИ СМРТИ...

НЕМА ШАНСИ ЗА БЕКСТВО! АКО БИ СЕ ДОГОДИЛО ЧУДО И ГЕНЕРАТОР БИО УНИШТЕН, ДАО САМ НАРЕЂЕЊЕ ДА СЕ СТАНИЦА УСМЕРИ КА ЕНДОРУ И РАЗОРИ ГА!

САВЕЗ ЋЕ НЕСТАТИ КАО И ТВОЈИ ПРИЈАТЕЉИ!

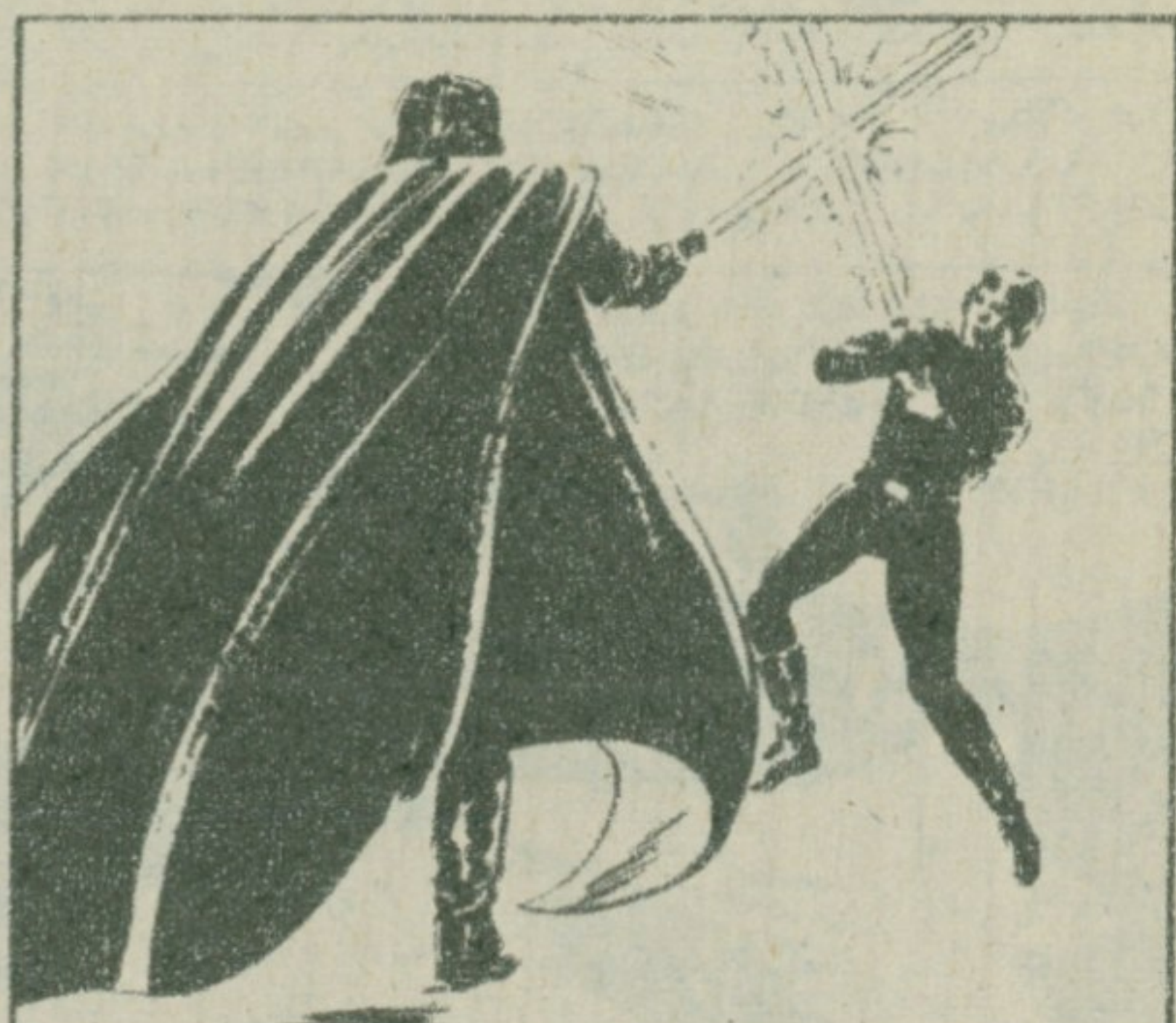
ЛАСЕР-СКИ МАЧ ЈЕ ПОЧЕО ДА ПОДРХТАВА ПОКРАЈ ИМПЕРАТОРОВЕ РУКЕ...

ЛУК ВИШЕ НИЈЕ МОГАО ДА СЕ ОПИРЕ. МАЧ ЈЕ СУНУО КРОЗ ВАЗДУХ ДО РУКЕ У ЦРНОЈ РУКАВИЦИ...

ДА! УПАЛИ ГА! УДАРИ СВОЈОМ МРЖЊОМ! НЕКА ТВОЈЕ ПУТОВАЊЕ ДО МРАЧНЕ СТРАНЕ БУДЕ ПОТПУНО!

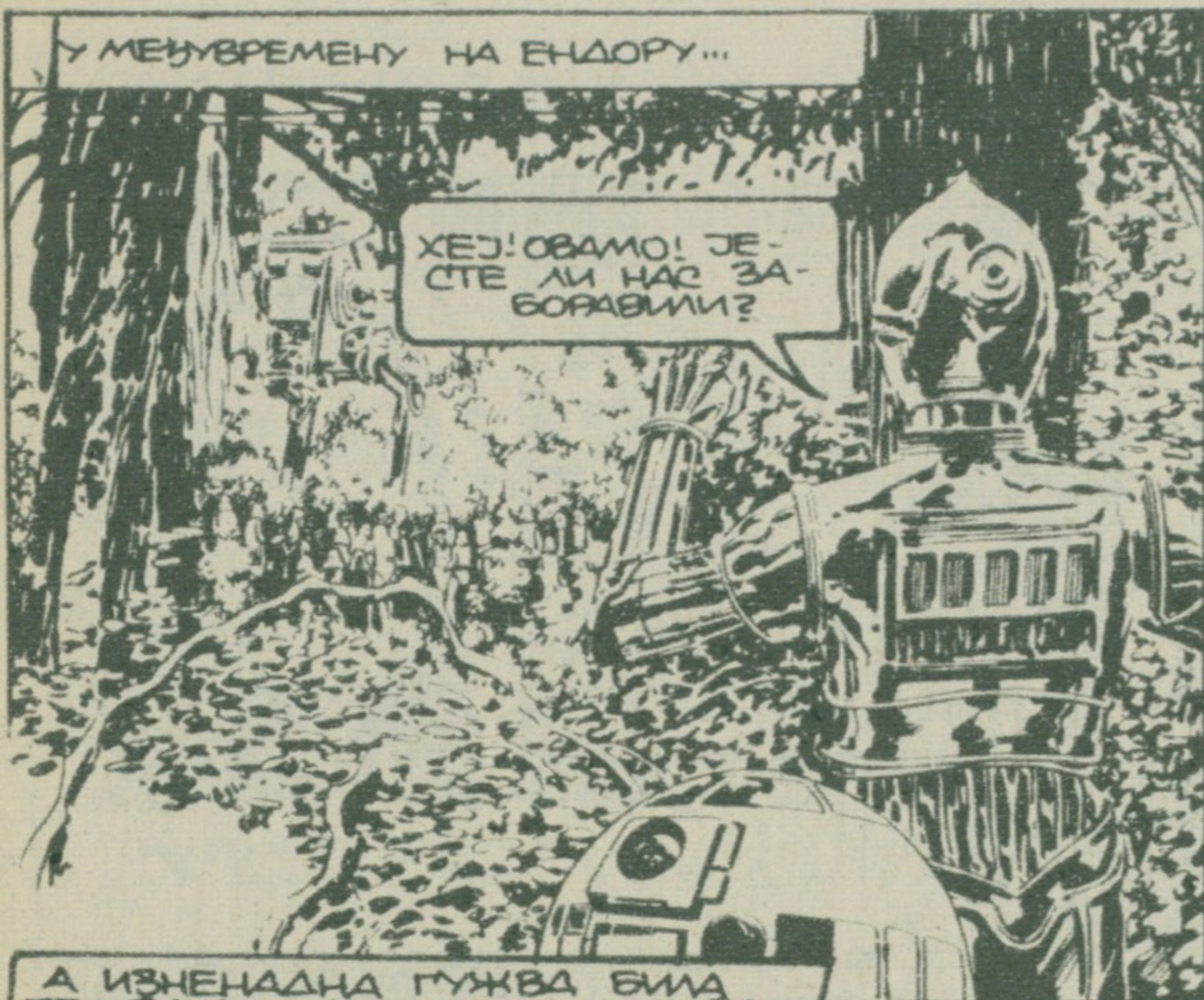

МАДИ ЧЕДАЈ ЈЕ БЕЗ РАЗМИШЉАЊА КРЕНУО У АКЦИЈУ...

...АЛИ, НАМЕТЕО ЈЕ НА ДРУГИ СВЕЛОСНИ МАЧ, КОЈИ ЈЕ СПРЕЧИО СМРТНОСНИ УДАР. ЛУК ЈЕ ПОЧЕО ДВОБОЈ КОЈИ ЈЕ ЖЕЛЕО ДА ИЗВЕГНЕ...

У МЕЊУВРЕМЕНУ НА ЕНДОРУ...

ХЕЈ! ОВАМО! ЈЕ-
СТЕ ЛИ НАС ЗА-
БОРАВИЛИ?

А ИЗНЕНАДНА ГУЖВА БИЛА
ЈЕ ВАШ ОНО ШТО ИМ ТРЕБА...

АЛИ, ВОЈНИЦИ КОЈИ СУ ЗАШ-
ЛИ У ШИБЉЕ ЗА ДВОЈИЦОМ
ДРСКИХ ДРОИДА, УМЕСТО ЊИХ
НАШИИ СУ...

...ИВОКСЕ, ПАДАЛИ СУ
ОДАСВУД, ОБАРАЈУЋИ ВОЈ-
НИКЕ И ОТИМАЈУЋИ ОРУЖЈЕ...

РОУРРРК!

ЛЕИА!
ЗГРАБИ
БЛАСТЕР!

НА БУНКЕР!
ЕКСПЛОЗИВ
ЈЕ ЈОШ ТА-
МО! МОЖЕ-
МО ГА
УПОТРЕБИ-
ТИ!

ДОК СУ СЕ ВЕРУЊЦИ БО-
РИЛИ СА СВОЈИМ ГОНИО-
ЦИМА ИЗБЛИЗА, ХОДАЧ НИ-
ЈЕ МОГАО ДА СЕ УПОТРЕБИ...

ДАЛЕКО ОД ЕНДОРА, У ДУБИНИ СВЕМИРА, ЛАНДО
И АДМИРАЛ АКВАР ПРИМЕНИЛИ СУ СЛИЧНУ
ТАКТИКУ, АЛИ У ВЕЋИМ РАЗМЕРАМА...

АКО СМО У ДОМЕТУ
ОВИХ ЗВЕЗДАНИХ РА-
ЗРАЧА, НЕБЕМО ИМ
СЕ ДУГО
ОПИРАТИ!

АЛИ ТАДА ЂЕМО СЕ ДУЖЕ
ОПИРАТИ ЗВЕЗДАМ СМРТИ... ЈЕР
НЕ МОЖЕ ДА ГАБА НАС А ДА
НЕ ПОГОДИ ОВОЈЕ БРОДОВЕ!

НА ЗВЕЗДИ СМРТИ ОТАЦ И СИН ТЖЛИ СУ СЕ БЕЗ МИЛОСТИ. ДАРТ ВЕЈДЕР ЈЕ ВРУТАЛНО И АГРЕСИВНО НАПАДАО МАДИФА...

АЛИ, ЗА РАЗЛИКУ ОД ЊИХОВОГ ПРВОГ ДУЕЛА У КОМОРИ ОД СМРЗНУТИМ УГЉЕНИКОМ У ОБЛАЦИМА БЕСПИНА...

...ОВО ЈЕ БИЛА БОРБА ЈЕДНАКИХ...

МАДИФА ЈЕ У МЕЂУВРЕМЕНИ САЗРЕО...

ТО ЈЕ ТО! УПОТРЕБИ СВОЈА АГРЕСИВНА ОСЕЋАЊА, МОМЧЕ! НАПАДАЈ! НЕКА МРЖИНА ТЕЧЕ КРОЗ ТЕБЕ!

АЛИ, ИМПЕРАТОРОВЕ РЕЧИ УПОЗОРИЛЕ СУ ЛУКА ДА НЕШТО УЖАСНО БУЏА У ЊЕМУ, СТАО ЈЕ... И СПУСТИО СВЕЛОСНИ МАЧ...

И-НЕЋУ СЕ БОРИТИ ПРОТИВ ТЕБЕ, ОМЕ! ЕВО... УЗМИ ОРУЖЈЕ!

ЛОРД ТАМЕ СЕ ПОДИГАО, ДОХВАТИО МАЧ КОЈИ СЕ КО-
ТРААО И ЗАКАЧИО ГА ЗА ОПАСАМ!...

НЕ ПОТЦЕНЈУЈ МОЈ МРАЧНЕ СТРАНЕ,
ТО ЈЕ ЈЕДИНИ НАЧИН ДА СПАСЕШ ПРИЈАТЕ-
ЉЕ! ДА, МИСЛИ СУ ТЕ ОДАЛЕ! ОСЕЋАЊА ПРЕМА
ЊИМА СУ ЈАКА! НАРОЧИТО ПРЕМА...

НЕ!

...ЛЕИИ! ДА... ОСЕТИО САМ ТО!
ТВОЈА СЕСТРА БЛИЗНАКИЊА! ОВИ ВАН
БИО ЈЕ МУДАР ДА ЈЕ САКРИЈЕ... АЛИ
ТВОЈА ОСЕЋАЊА СУ ТЕ ОДАЛА! АКО
СЕ ТИ НЕ ОПРЕДЕЛИШ ЗА МРАЧНУ
СТРАНУ, ОНА ВЕРОВАТНО ХОЋЕ!

ОДБАЧЕНО
ОРУЖЈЕ БИО
ЈЕ ПОНОВО У
РУКАМА
СВОГ
ГОСПО-
ДАРА...

НИКАД!

И ПОНОВО ЈЕ
ПОЧЕО ДВОБОЈ
ОЦА И СИНА,
ЖЕШЋИ НО
ИКАД...

ЛУК ЈЕ БИО
ПОГОНСКА СНАГА,
ОБУЗЕТ БЕСОМ
КОЈИ КАО ДА
ГА ЈЕ САТИРАО...

НА ЕНДОРУ ЈЕ ПОЧЕО ПРАВИ РАТ. ПРЕМА ЈЕ ИМПЕРИЈА БИЛА У ТОМЕ
ВИЧНА, ЊЕНЕ ТРУПЕ НА ОВО НИСУ БИЛЕ ПРИПРЕМЛЕНЕ...

ЊЕНИ ПРОТИВНИЦИ
СУ МАЛИ, БРЗИ И
ЛУКАВИ. ОНИ НАПА-
ДАЈУ ГРУВИМ НЕ-
ОБИЧНИМ ОРУЖЈЕМ.
ТАКТИКА КОЈА
НИЈЕ ВАШ
НАЈБОЉА...

... АЛИ СЕ НА СКУ-
ЧЕНОМ ШУМСКОМ
ТЕРЕНУ ПОКАЗА-
ЛА ВЕОМА ЕФИ-
КАСНОМ...

ПОТПОМОГНУТИ ПОВУЂЕНИЧКИМ КОМАН-
ДОСИМА И СТРАШНИМ ВУКИЈЕМ, ИВОК-
СИ СУ НАПРЕДОВАЛИ. КОД БУНКЕРА
СА ГЕНЕРАТОРОМ ШТИТА, ГДЕ СУ СЕ ДРО-
ИДИ ПРИДРУЖИЛИ ХАНУ И ЛЕНИ...

ВА-ДИИИТ!

О, НЕ! КАПЕТА-
НЕ СОЛО...
АРТУ ЈЕ ПО-
ГОВЕН!

ДОК СЕ
МАЛИ ДРУГАР
ОПОРАВИ, БИЋЕ
ПРЕКАСНО
ДА САВЛА-
ДА МЕХА-
НИЗМ
ЗА ИСКЛУ-
ЧЕЊЕ!

ДАЈ МИ
РУКУ,
ЛЕНА!
МОЖДА МО-
ГУ ДА ЗА-
ВАРИМ ОВО...
ЛЕНА?
ЧУЈЕШ
ЛИ МЕ?

НАГЛИ ЕМЕСАК
ЛАСЕРСКЕ ВАТРЕ И ПРИН-
ЦЕЗА ЈЕ БРЗО ПУЦАЛА...

ЛЕНА!
ЗНАШ ДА ТЕ
ВОЛИМ... НЕ-
МОЈ...

ХВАЛА
НА БРИЗИ,
ГЕНЕРАЛЕ...
АЛИ ТО
ЈЕ САМО
РУКА, И
БОЈИМ СЕ...

...АИ...

...ДА ИМАМО ВЕЋЕ ПРОБЛЕМЕ!

ДОГЛЕ, У СВЕМИРУ, ЛАНДО КАЛРИСИЈАН СЕ БОРИО ДА САЧУВА СВОЈЕ ЛОВЦЕ ПРЕД НАПАДИМА СА ЗВЕЗДЕ СМРТИ...

ОВДЕ АДМИРАЛ АКБАР, ГЕНЕРАЛЕ! ОМЕТАЊЕ ЈЕ ПРЕСТАЛО! ОЧИТАВАМО ШТИТ КОЈИ ЈЕ ЈОШ ТАМО!

ОДЈЕДНОМ, ОДНЕКУД ЈЕ ИСКРСНУО ИЗВИДАЧКИ ХОДАЧ СА ТОПОВИМА УПЕРЕНИМ У БУНКЕР...

БОЈИМ СЕ ДА ЈЕДИНИЦА ПРИНЦЕЗЕ ЛЕМЕ НИЈЕ УСПЕЛА!

СВЕ ДОК НЕ УНИШТЕ НАШ ПОСЛЕДЊИ БРОД, ПОСТОЈИ НАДА!

ОДБРАНА ДАРТА ВЕЈДЕРА БИЛА ЈЕ СНАЖНА И НЕПОПУСТЛИВА...

А У КОНТРОЛНОЈ СОБИ ЗВЕЗДЕ СМРТИ...

КОРАК ПО КОРАК, ЛУК ЈЕ ДАРТА ВЕЈДЕРА ДОВЕО НА ПЕШАЧКИ ПРОЛАЗ ИЗНАД ОКНА ГЛАВНОГ ЛИФТА СТАНИЦЕ...

...А СВАКИ УДАР НЕГОВОГ МАЧА ГУРАО ЈЕ ОЦА...

...СВЕ БЛИЖЕ ПОРАЗУ...

СВЕ
ДОК...

ШРРАААААК!

...ВЕЈДЕРОВ МАЧ НИЈЕ ОДЛЕБЛЕО У БЕЗДА-
НО ОКНО, А ИЗ МЕХАНИЧКОГ ПАТРОКА, КО-
ЈИ ЈЕ РАНИЈЕ ДРЖАО МЕТОВУ ДЕШУ
РУКУ, СЕВАЛЕ СУ ВАРНИЦЕ. ИМПЕРАТОРОВ
СМЕХ ИСПУНИО ЈЕ СОБУ...

УБИЈ ГА! МРЖИЈА ТЕ ЈЕ УМИНИЛА
МОЊИМА! ИСПУНИ СВОЈУ СУДЕБИНУ И
ЗАУЗМИ МЕСТО СВОГА ОЦА ПОРЕД
МЕНЕ!

ЛУКОВО СВЕЛОСНО СЕЧИВО ПОИГ-
РАВАЛО ЈЕ НА ГЛУ ПРИЛИКЕ КО-
ЈА ЈЕ ЛЕЖАЛА ПРЕД ЊИМ. ПОГЛЕ-
ДАО ЈЕ У КРУПНО ТЕЛО СА ВИШЕ
МЕХАНИКЕ НЕГО ЖИВОГ ТИВА... А
ЗАТИМ У СВОЈУ РУКУ У ЦРНОЈ РУ-
КАВИЦИ... ОСЕТИО ЈЕ СТРАХ
ОД ОНОГА ШТО ЈЕ ПОЧЕО
ДА ПОСТАЈЕ...

НИКАД!
НИКАД СЕ НЕГУ ОКРЕ-
НУТИ МРАЧНОЈ СТРА-
НИ! ОМАЊУЛИ СТЕ, ВИ-
СОСТИ! ЈА САМ ЦЕ-
ДАЈ, КАО ШТО ЈЕ
БИО МОЈ ОТАЦ!

МАДА БУДАЛО!
САДА БЕ ТИ ВАЈ-
ДА ПОСТАТИ ЈАСНО
КАКВА СЕ СНАГА
КРИЈЕ У МРАЧ-
НОЈ СТРАНИ!
ЕВО ТИ...

ЗА ТРЕНУТАК ОН ЈЕ УСПЕО.
А ЗАТИМ ЈЕ ДОШАО БОЛ... И
СТРАШНА МОЊ ОД КОДЕ СЕ
ГРЧИО...

ЛУК ЈЕ ПОКУШАО ДА УПОТРЕБИ
СИЛУ ДА БИ ОДБИО ЗАСЛЕП-
ЉУЈУКЕ МРАКЕ ЕНЕРГИЈЕ КОДЕ
СУ ГА ПОГАЂАЛЕ...

НЕКА БУДЕ
ТАКО, ЦЕДАЈ...
АКО НЕБЕШ
ДА СЕ ПРЕО-
БРАТИШ, ОНДА
БЕШ БИТИ
УНИШТЕН!

ОВО ЈЕ
КРАЈ, МА-
ДИ СНАЈВО-
КЕР!

ПОСЛЕДЊИ
УЖАС ЗА
ЛУКА БИО
ЈЕ ПОГЛЕД
НА ОЦА КОЈИ
ЈЕ ПУЗАО
ПРЕМА
ИМПЕРАТОРУ...
КАО УМИРУ-
ЋА ЖИВОТИ-
ЊА НА СТО-
ПАЛИМА
СВОГ ГОСПО-
ДАРА...

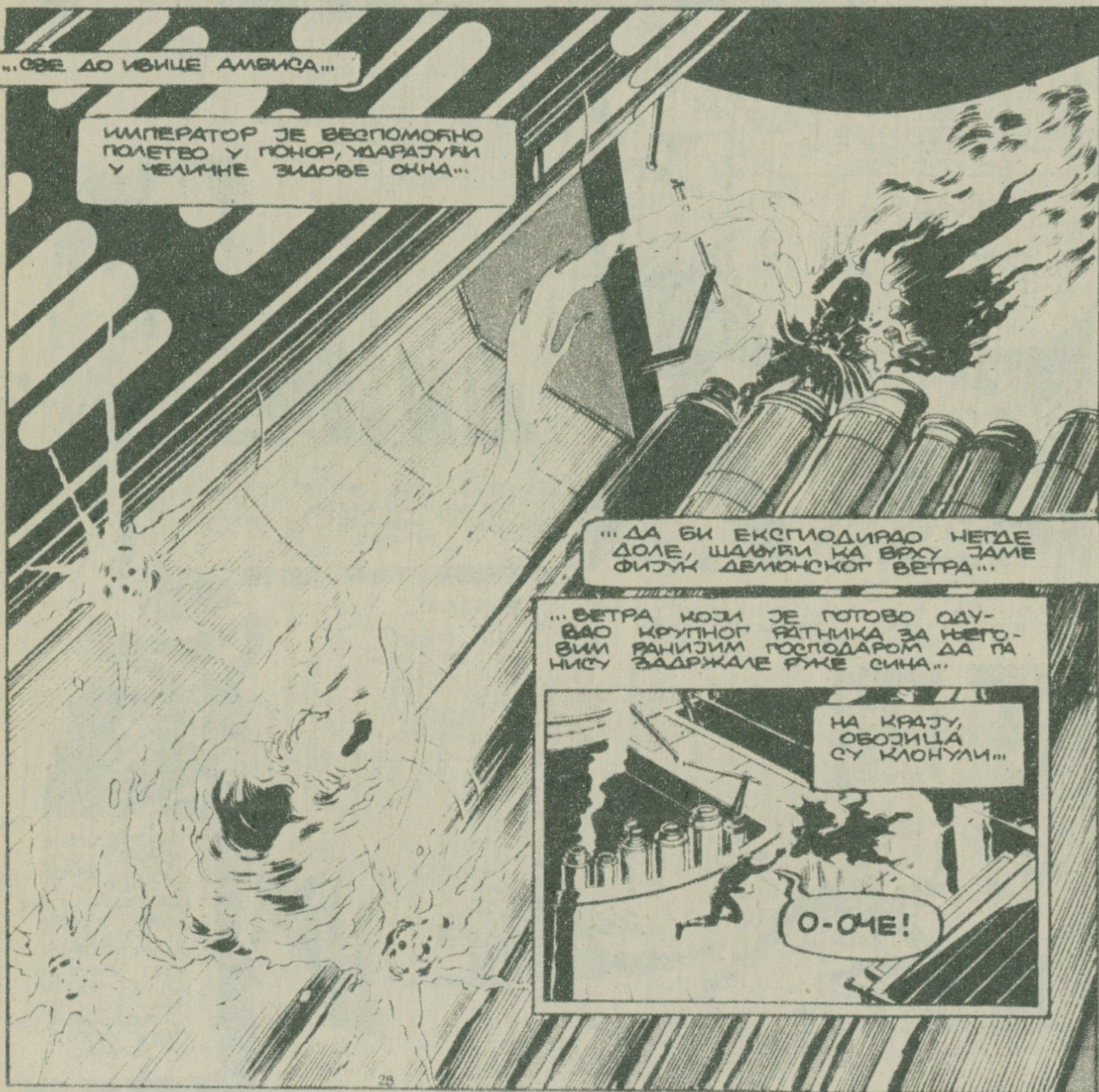
... ДОК, НАЈЕДНОМ, ПОСЛЕДЊИМ ДЕЛИВЕМ СНАГЕ НИЈЕ УСТАО. АЛИ, НЕ ДА ВИ СЛУЖИО ОВО ВИДЕ КОЈЕ ГА ЈЕ ИВ АНИКИ-НА СКАЗВОКЕРА ПРЕТВОРИО У ДАРТА ВЕЗДЕ-РА...

... НЕГО ДА БИ ГА ЗГРАБИО...

НЕМИОСРДНА ЕНЕРГИЈА КОЈА ЈЕ БИЛА УСМЕРЕНА КА ЛУКУ, ОДАД СЕ ОКРЕНУЛА ПРЕМА ВЕЗДЕРУ...

... КОЈИ ЈЕ ЧВРС-ТО ДРЖАО СВОГ ГОСПОДАРА...

... ОВЕ ДО ИВИЦЕ АМВИСА...

ИМПЕРАТОР ЈЕ ВЕСПОМОГНО ПОЛЕТВО У ПОНОР, УДАРАЈУЋИ У ЧЕЛИКНЕ ЗИДОВЕ ОКНА...

... ДА БИ ЕКСПЛОДИРАО НЕГДЕ ДОЛЕ, ШАЉУЋИ КА ВРХУ ЈАМЕ ФИЗЈУК ДЕМОНСКОГ ВЕТРА...

... ВЕТРА КОЈИ ЈЕ ГОТОВО ОДУ-ВАО КРУПНОГ РАТНИКА ЗА НЕГО-ВИМ РАНИЈИМ ГОСПОДАРОМ ДА ГА НИСУ ЗАДРЖАЛЕ РУКЕ СИНА...

НА КРАЈУ, ОВОЈИЦА СУ КЛОНУЛИ...

О-ОЧЕ!

БЕЗБЕДНА ИЗА НЕПРОВОЗНИХ ВРАТА
У БУНКЕРУ НА ЕНДОРУ, ИМПЕРИЈАЛНА
КОНТРОЛНА ГРУПА ЧЕКАЛА ЈЕ ИСХОД
БИТКЕ КОЈА СЕ ВОДИЛА НАПОЈУ.
ЗАТИМ, НА ЕКРАНУ СЕ ПОЈАВИО
ИЗВИДАЧКИ ХОДАЧ...

ГОТОВО ЈЕ,
КОМАНДИРЕ! ПОБУ-
ЊЕНИЦИ СУ ЗЕРИСАЛИ
У ШУМУ! ТРЕБА НАМ
ПОЈАЧАЊЕ ЗА ПО-
ТЕРУ!

ОТВОРИТЕ
ВРАТА! ПОШАЉИТЕ
ТРИ ЕСКАД
РОНА!

...КОЈИ ЈЕ КОРИСТИО КОМУНИКАТОР У
ХОДАЧУ ШТО СУ ГА ЗАРОБИЛИ ДВА
ИВОНСА И ЏИНОВСКИ ВУКИ...

ЈОУРРРР!

НЕМА
ВРЕМЕНА ЗА
СЛАВЉЕ,
ДРУГАР...
ХАЈДЕМО
УНУТРА ДА
РАЗНЕСЕМО
ТУ СТВАР!

АЛИ, КАДА СУ ТРУПЕ КРЕНУЛЕ,
ОТКРИМЕ СУ ДА ИСХОД БИТКЕ
НИЈЕ БИО БАШ ТАЧНО ОПИСАН, А
ДА ЈЕ ЊИХОВ КОМАНДИР РАЗГО-
ВАРАО СА ЧОВЕКОМ ПО ИМЕНУ
СОЛО...

ПОШТО СУ СЕ САВЕЗНИЦИ И ЊИХО-
ВИ ЗАРОБЉЕНИЦИ ПОЈАВИЛИ, НО-
ВИ ПОБУЊЕНИЧКИ ГЕНЕРАЛ И ДУО-
ГОДИШЊИ ДРУГ ДОВЕЛИ СУ МИСИЈУ...

„ДО ВАТРЕНОГ
ЗАВРШЕТКА“

РЕЗУЛТАТ ЊИХОВОГ ПОДУХВАТА
УРВО ЈЕ ОПАЖЕН У ПО-
БУЊЕНИЧКОЈ ФЛОТИ...

КАРИСИЈАНЕ!
УСПЕЛИ СУ!
ОДБРАМБЕНО ПОЉЕ
ЗВЕЗДЕ СМРТИ
ЈЕ УКЉУЧЕ-
НО!

УВЕШЉУ
СВОЈЕ ТРУПЕ
УНУТРА, АДМИРА-
ЛЕ! ДРЖИТЕ БЕ-
ЛИКЕ БРОДОВЕ
ШТО ДАЊЕ ОД НА-
ШИХ ЛЕЂА... ИДЕМО
НА ГЛАВНИ РЕАК-
ТОР!

МНОШТВО ИМПЕРИЈАЛНИХ
ЛОВАЦА ПОДИГЛО СЕ ДА
ИХ ЗАУСТАВИ...

НЕЗАВРШЕНА СТРАНА БОРБЕНЕ СТАНИЦЕ БИЛА ЈЕ СМРТОНОСНИ ЛАВИРИНТ КОЈИ ЈЕ ТРЕБАЛО САЗНАТИ. НА КРАЈУ ДВЕ ЛЕТЕЛИЦЕ СУ УСПЕЛЕ... И ПРЕД ЊИМА СЕ ПОЈАВИО ГЛАВНИ РЕАКТОР...

Ц-ЦИО ЈЕ ПРЕВЕЛИК, ЛАНДО... МОЈА ПРОТОНСКА ТОРПЕДА НЕБЕ ГА ЧАК НИ УЛУБИТИ!

КРЕНИ КА РЕГУЛАТОРУ СНАГЕ НА ЊЕГОВОМ СЕВЕРНОМ ТОРЉУ, ВЕЏ... ЈА ЋУ ПРЕУЗЕТИ ГЛАВНИ РЕАКТОР! МИ НОСИМО ПОТРЕСАЈУЋЕ ПРОЈЕКТИЛЕ, КОЈИ ТРЕБА ДА ЗАПОЧНУ ЛАНЧАНУ РЕАКЦИЈУ!

ПОЖУРИ! КАДА ИХ ИСПАЛИМ, НЕБЕМО ИМАТИ МНОГО ВРЕМЕНА, ВЕЏ! ПРЕЖИВЕО СИ ПРВУ ЗВЕЗДУ СМРТИ... НЕ БИХ ВОЛЕО ДА ТЕ ИЗГУБИМ У ОВОЈ!

"СОКО" СЕ ОБРУШИО ОПАСНО БЛИЗУ СВОМ МАСИВНОМ ЦИЛУ. БИВШИ КОЦКАР ЗА ЊЕГОВИМ УПРАВЉАЧЕМ НИЈЕ МОГАО ДА ПРОМАШИ...

ДИРЕКТАН ПОГОДАК! А САДА ТЕЖИ ДЕО-ОДЛАЗАК СА ОВОГ МЕСТА!

САДА НИЈЕ САМО ТРЕБАЛО ПРОЋИ КРОЗ ЛАВИРИНТ СУПЕРСТРУКТУРЕ НЕГО И ПОБЕДИ ИСПРЕД ЕКСПЛОЗИВНЕ ЛАНЧАНЕ РЕАКЦИЈЕ...

ДЕЈСТВО ЛАНЧАНЕ РЕАКЦИЈЕ ПОЧЕЛО ЈЕ ДА СЕ ОСЕЋА КРОЗ ЧИТАВУ ЗВЕЗДУ СМРТИ, ЖВУЧУЈУЋИ И ПАЉУБУ ЗА СПУШТАЊЕ... ДА СУ СЕ ДВЕ ПРИЛИКЕ БОЛНО ПОКРЕНУЛЕ...

ИДИ, СИНЕ... ОСТАВИ МЕ...

НЕ! И ТИ БЕШ СА МНОМ, ОЧЕ! СПАСИЋУ ТЕ!

БЕШ ЈЕСИ, ЛУК! А САДА, ПОМОЗИ МИ ДА СКИНЕМ ОВУ МАСКУ... САМО ЈЕДНОМ ДА ТЕ ВИДИМ БЕЗ ЊЕ...

УМРЕ-БЕШ...

НИШТА МЕ ВИШЕ НЕ МОЖЕ ДА СПРЕЧИ! ПУСТИ ДА ТЕ ВИДИМ ВЛАСТИТИМ ОЧИМА...

ПОЛАКО, ОКЛЕВАЈУЋИ, ЛУК ЈЕ ПОСЛУШАО... И ПОГЛЕДАО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ, МАДА МОДРО И ПУНО ОЖИЉАКА, ПОВРАТИО СВОЈ ЛУДСКИ ЛИК. ЧУДОВИШНО ЗЛО ЈЕ УБЕЛЕДЕЛО... АЛИ ЈЕ ЦЕНА БИЛА ВИСОКА...

ПОСЛЕДЊИ ЏЕДАЈ ЈЕ ПОТУРИО КРОЗ ВАТРУ И ДИМ КОЈИ СУ ГА РАЗДВАЈАЛИ ОД ЈЕДНОГ ИМПЕРИЈАЛНОГ ШАТЛА...

П-ПРЕКАСНО ЈЕ, ЛУК... ПРЕ... КА... СНО... ЈЕ...

И ДАРТ ВЕЈДЕР, АНИКИН СКАЈВОКЕР, ЛУКОВ ОТАЦ ЈЕ УМРО...

НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА КАСНИЈЕ ЗВЕЗДА СМРТИ ЈЕ БУКНУЛА. НАЈВЕЋИ ДЕО ИМПЕРИЈАЛНЕ ФЛОТЕ - ЗАПРАВО САМА ИМПЕРИЈА - РАСТАО СЕ СА ЊОМ. РАЗАРАЊЕ ЈЕ БИЛО ПОТПУНО...

НЕКОЛИКО МАЈУШНИХ БРОДОВА ИМАЛО ЈЕ СРЕЋУ ДА ОДЛЕТИ ОД ЧИНОВСКЕ СТАНИЦЕ ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛА...

НОБ НА ЕНДОРУ. СЕЛО ИВОКСА ПОСТАЛО ЈЕ
СРЕДИШТЕ ВЕЛИКОГ СЛАВЉА. ПОБУЊЕНИ-
ЦИ И ЊИХОВИ САВЕЗНИЦИ УЖИВАЛИ
СУ У ТОПЛОТИ ОГРОМНЕ ВАТРЕ...

ОДАСВУД СУ СЕ ЧУЛИ
МУЗИКА И СМЕХ...

СТАРА СУПАРНИШТВА И НЕ-
СПОРАЗУМИ БИЛИ СУ ЗАБО-
РАВЉЕНИ...

...А ПРИЈАТЕ-
ЉИ СУ СЕ ПО-
НОВО НАШЛИ...

...СРЕЋНИ ШТО СУ
ОПЕТ ЗАЈЕДНО...

ПА, И АКО ЈЕ КАСНИЈЕ, ДОК
ЈЕ СЛАВЉЕ ОКО ЛОГОРСКЕ
ВАТРЕ РАСЛО, ЈЕДАН ОД
ПРИСУТНИХ СТАЈАО ЈЕ
ПОСТРАНИ...

...ОЧ ИПАК
НИЈЕ БИО
САМ...

ЈЕР, БИО ЈЕ ТУ НЕКО
ДА СВОГА БРАТА УЗМЕ
ЗА РУКУ
И ПОВЕДЕ
ГА ДО
ОСТАЛИХ...
НАТРАГ У
КРУГ
ТОПЛОТЕ
И ЛУБАВИ...

КРАЈ

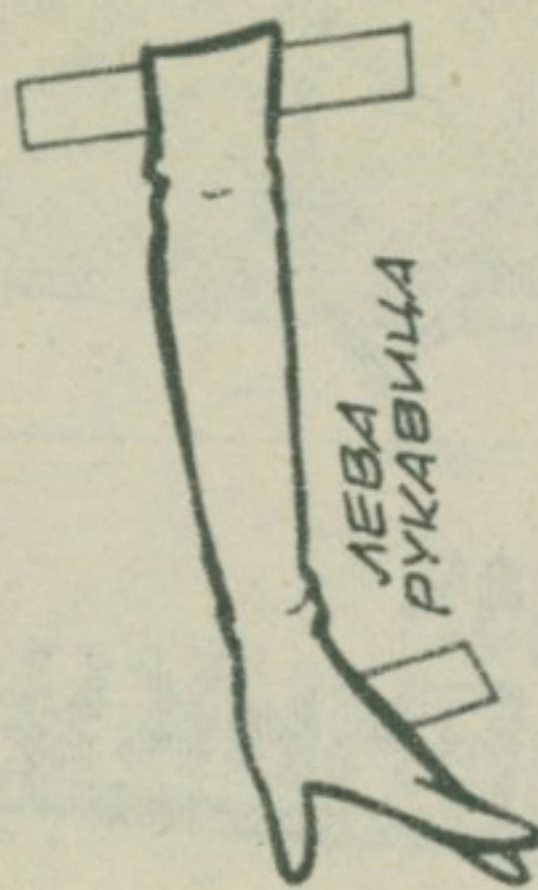
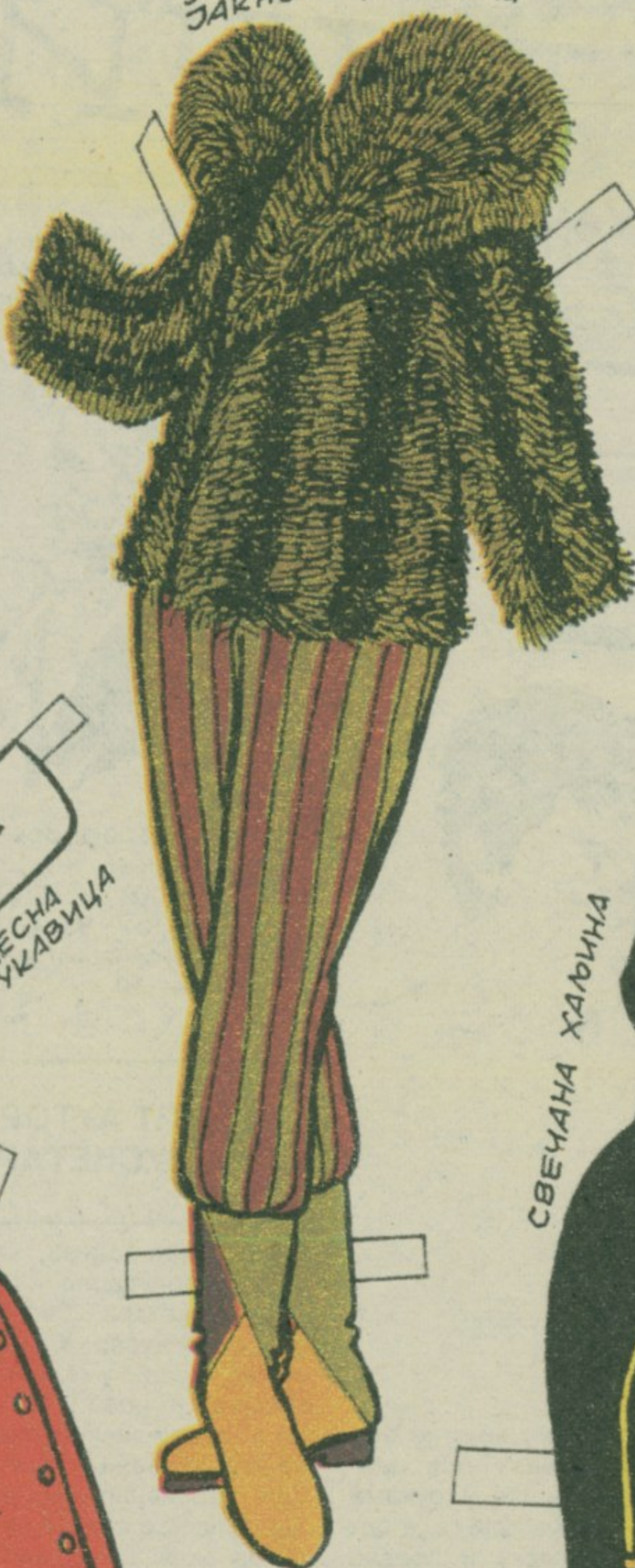
ОБУЦИТЕ ЛУ

ЛУ ЗАЛЕПИТЕ НА ТАЊИ КАРТОН И
ИСЕЦИТЕ. ХАЉИНЕ НЕ ТРЕБА ЛЕПИТИ,
САМО ИХ ИСЕЦИТЕ.

ОРИЈЕНТАЛНИ КОМПЛЕТ

ЗИМСКО ОДЕЛО СА
ЈАКНОМ ОД КРЗНА

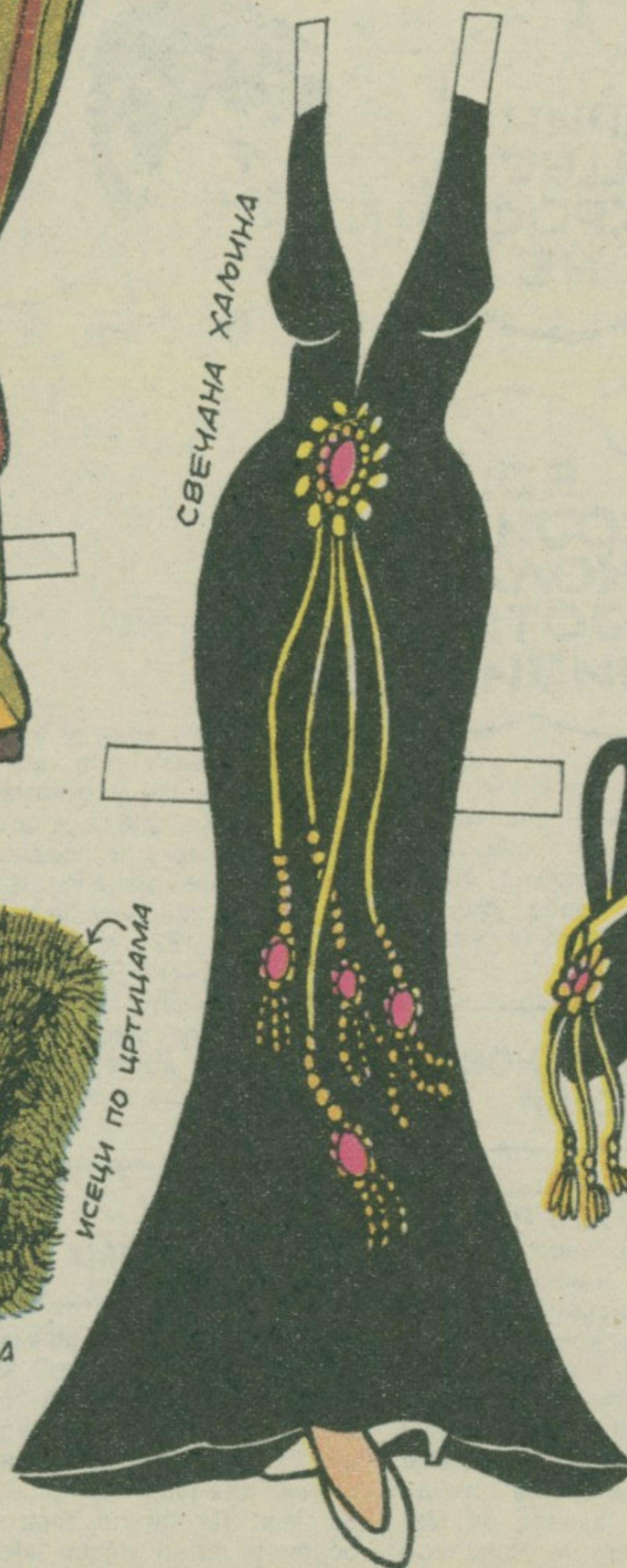

ЛЕВА
РУКАВИЦА

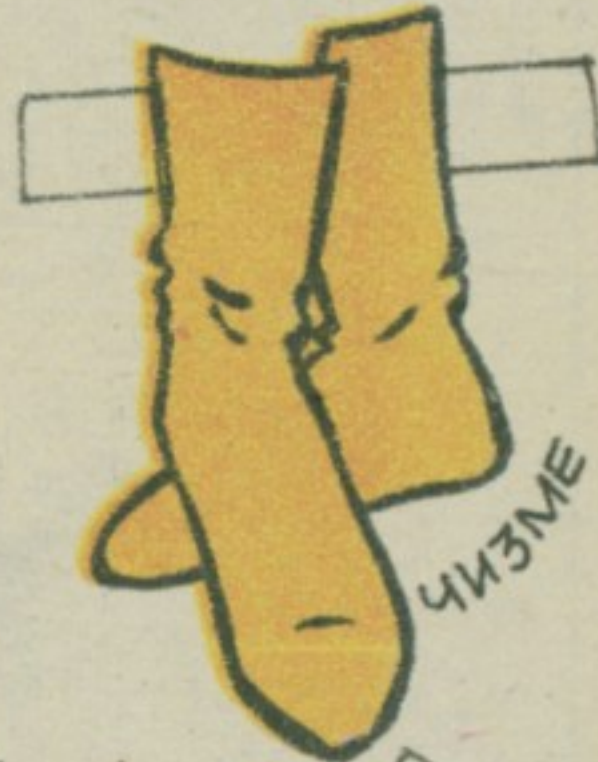

ДЕСНА
РУКАВИЦА

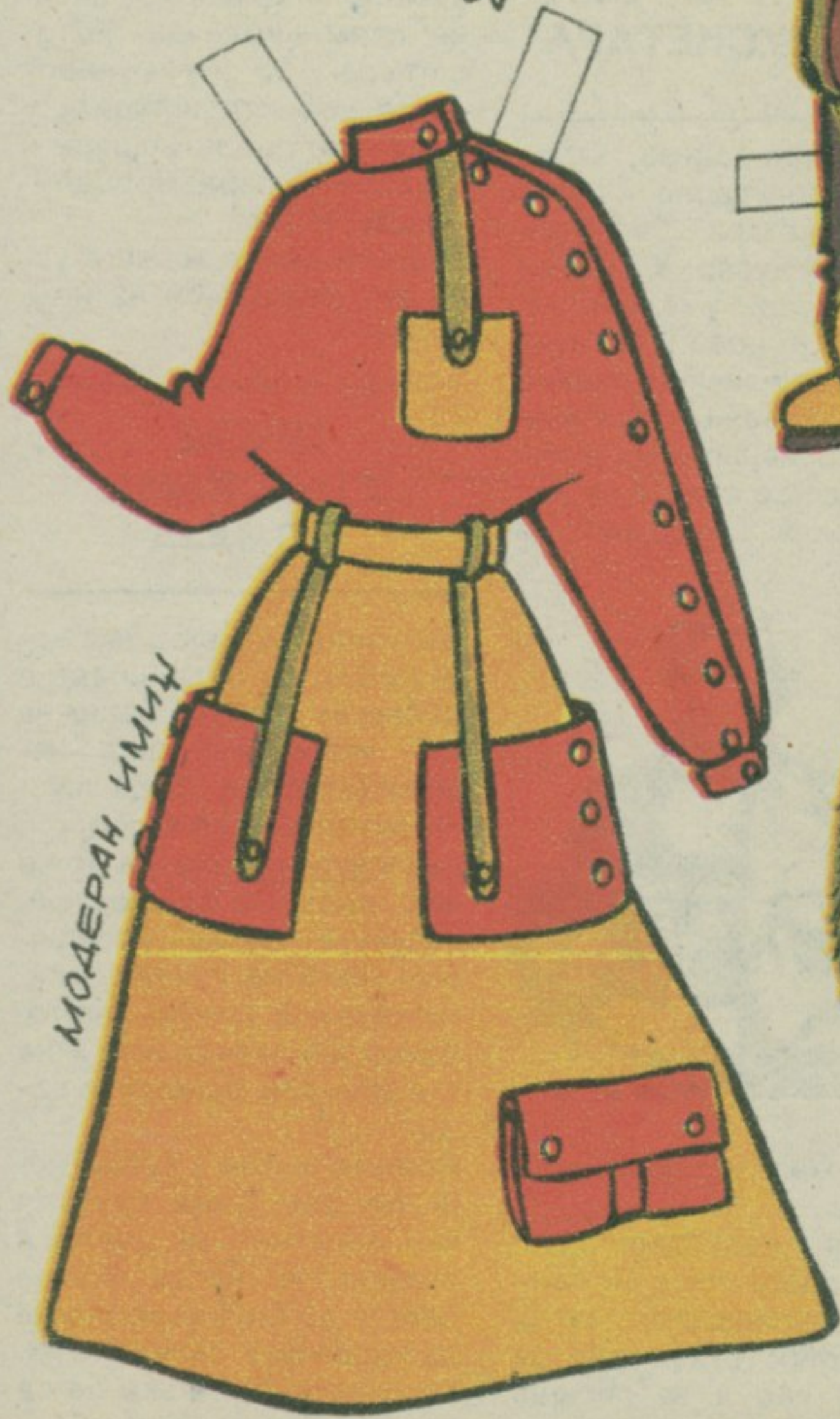
СВЕЧАНА ХАЉИНА

УКУПНИ КУЉОК

ЧИЗМЕ

МОДЕРАН ИМИЧ

ШУБАРА

ИСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

СВЕЧАНА
ТАШНА

СПАВАЧИЦА

НЕДЕЉНИ ЗАБАВНИК

ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ

ПРИН-
ЦЕС
КРОФ-
НЕ!

ЕЈ,
КОЈИ ЈЕ
КОЛАЧ
НАЈОТМЕ-
НИЈИ?

МИ ПИТАМО — ВИ ОДГОВАРАТЕ

Овога пута, на вама је да откријете како се правилно изводи један трик. За то вам је потребна новчаница. Положите је испред себе тако да цифре стоје нормално. Сада новчаницу савијете надоле, затим на једну страну, па на другу страну. Кад сте тако лепо новчаницу спаковали, пажљиво је растворите. Шта ћете приметити? Приметићете да су сада цифре, тј. цела новчаница у обрнутом положају. Унатрашке!

Да ли вам је овај трик успео од прве? Уколико није, покушајте поново и сада нарочито обратите пажњу

при савијању новчанице на страну. Од тога све зависи! Водите рачуна да та новчаница треба још да служи — да се за њу нешто купи.

НАПОЛЕОНОВИ КОЊИ

За време освајачких ратова које је водио, Наполеон је имао шездесет коња, а осамнаест њих је убијено с Наполеоном у седлу. Наполеонов коњ је су увек били бели и арапске пасмине, а добијали, су имена по биткама. Најомиљенији му је био зеленко, кога је набавио за време похода на Египат, а звао се Маренго. Њега је Наполеон јахао у бици код Ватерлоа.

После битке у којој је био лакше рањен у бок, Маренго се нашао у рукама лорда Петруа који га је одвео у Енглеску и продао једној фарми која је узгајала пастуве. Маренго је тамо и угинуо 1821. г. Његов скелет је однет у Војни музеј а остало што је припало Маренгу смештено је у Паризу, уз друге ствари које су припадале Наполеону.

ЈАЈЕ НАД ЈАЈИМА

Највеће јаје међу јајима излеже ној. Дугачко је 15–20 см а широко 10–15 см. Тешко је 1,65–1,78 kg што отприлике одговара тежини два туцета кокошијих јаја. Да би се тврдо обарило, једно нојево јаје треба кувати 40 минута.

МАТЕМАТИЧКИ ГЕНИЈЕ

Карл Фридрих Гаус родио се 1777. год. Већ за живота сматрали су га за „принца у царству математике“. Када је у основној школи деветогодишњем Гаусу и његовим друговима учитељ задао да саберу све

бројеве од 1 до 100, Гаус се није збунио, нити је провео много времена над овим проблемом. Установио је да је збир првог и

последњег броја, другог и претпоследњег итд. увек исти: $1 + 100 = 101$, $2 + 99 = 101$, $3 + 98 = 101$... Таквих комбинација је било 50. Дакле, $50 \times 101 = 5050$.

РЕЦЕПТ АУТОРА „ТРИ МУСКЕТАРА“

Александар Дима Отац, писац популарне књиге „Три мускетара“, био је изванредан кувар. У кухињи је био прави уметник; измишљао је нова јела, смело додавао зачине, правио најнеочекиваније комбинације. До најситнијих детаља сећао се сваког рецепта за који би сазнао на

својим многобројним путовањима. Када су питали овог славног литерату откуд му смиао за кулинарство, он је одговорио: „Талентом за кување као и за писање обдарила су ме небеса.

Писање је било предодредено да ме уништи а кулинарство да од мене учини богатог човека...“ Говорио је: „Једнога дана моје ће књиге бити заборављене, док ће моји рецепти живети вечито. То је једино право наслеђе које остављам својој деци! Са задовољством перо замењујем варјачом.“ Ево једног Диминог рецепта за сладолед са заимљивим уводом, за који им је обично претходио.

сладолед

У 16. веку употреба леда у Француској је била потпуно непозната. Када је краљ Франсоа I отишао је у Ницу, на састанак са Папом Павлом III и Светим Римским Императором Чарлсом V, његов доктор је био запа-

њен видеви да је вино хлађено ледом донетим са оближње планине. Фирентинац Прокоп први је, 1660. године, понудио ледено-слатке напитке савременицима Луја XIV. Нека од њих, као рецимо, ледена кафа служе се и данас.

сладолед од лимуновог цвета

Узмите литар слатке павлаке, осам жуманаца, 367 gr шећера и 60 gr лимуновог цвета који сте истуцали у прах. Све ово помешајте и скувајте на пари. Процедите и заледите. И друго цвеће можете успешно употребити на исти начин!

ЦВЕЋЕ У ЉУСКАМА ОД ЈАЈА

Сакупите љуске од јаја које су бар до пола читаве и добро их оперите. Затим на дну иглом избушите неколико рупица. Сада љуске можете споља обојити, као и кутију у којој се држе јаја. Када се боја осуши, напуните љуске хранљивом земљом. У њу посадите коштице лимуна, поморанџе или мандарине које сте дан-два држали у води. Вратите љуске у кутију, која ће вам сада служити као сандучић за цвеће и ставите је негде ближе светлу да би биљке могле да проклијају. Заливајте их, али умерено. Биљке ће се развијати на ваше очи.

ДЕЖУРСТВО ЉУБЕ ВРАПЦА

Презименом га је ретко ко ослонљавао. Уосталом, оно је било познато само родбини и пријатељима. За Београђане је био кратко Љуба Врабац. Сви су га знали, чак и деца. Где год се појавио претварао је нерасположење у веселост, а тугу у ведрицу.

Надимак је добио због ниског раста и живахности.

Тешко би прошао улицом да неког не поткачи: досетке су му падале на ум у трену. Уживао је, а на радост Стевана Сремца и Бране Нушића, да насамари познате личности. „Звркче“ је волео и глумац Чича-Илија Станојевић па су њих двојица били као лонац и поклопац.

Велике школе није имао. То му није сметало. О његово друштво отимали су се глумци, књижевници, адвокати... Кафеције и бербери настојали су пошто-пото да га придобију за муштерију знајући да ће за њим да нагрне буљук људи жељених смеха.

Ко се то смуца

Љуба Врабац је живео крајње уредно. Имао је и кућу и породицу. Ипак, већи део времена проводио је на улици и у кафани. Рано је ступио у државну службу. Примили су га за нижег чиновника у полицији. „Што нисам глупљи, далеко бих догурао!“, вајкао се. Далеко није догурао, неколико пута је најурен с посла. Први пут кад је стао на жуљ краљу Милану Обреновићу!

Српски владар је био ожењен лепом Наталијом, али је облетао око жена. Тако се заљубио и у пуначку Артемизу Христић, пореклом Гркињу. Госпођи Христић памет и женственост нису биле јача страна, али ни Милан није био баш избирљив. Штавише љубав га је толико освојила да је својој изабраници долазио скоро сваке друге вечери носећи испод руке дар – кутију ратлука или саксију са цвећем!

Београђани су осуђивали понашање лакомисленог владара и сажаљевали Наталију. Киван је био и Љуба Врабац. Полиција, која је иначе верно служила краља, пазила је Гркињу као државно добро. Управник града је о томе издао полицији и посебно упутство.

КАД СЕ ЧАРШИЈА СМЕЈАЛА

Скедарска улица са кафаном „Вук Караџић“ (десно) у којој је Љуба Врабац често седео. Споља на зиду била је окачена табла са Вуковим ликом.

УПРАВНИК ГРАДА ЈЕ ХТЕО ДА ПАДНЕ У
НЕСВЕСТ КАД ЈЕ ЧУО ДА СУ КРАЉА МИЛАНА
СА САКСИЈОМ ЦВЕЋА НАМЕРАВАЛИ ДА
ПРИВЕДУ У КВАРТ КАО ПРОТУВУ. МАЛИ
ПОЛИЦИЈСКИ ЧИНОВНИК, ЧИЈЕ ПРАВО ИМЕ
НИКО НИЈЕ ЗНАО, А СВИ СУ ГА ГЛЕДАЛИ КАО
ЖИВАХНОГ ЦИВЏАНА, ДОСОЛИО ЈЕ И
МИЛАНОВОМ СИНУ, АЛЕКСАНДРУ
ОБРЕНОВИЋУ

Краљ је долазио Артемизи кришом, обично заогнут пелерином и са капуљачом преко главе. Како нико у двору није смео да зна куда одлази, мрачним улицама се кретао тихо и без пратње.

Али, једне вечери... Владар је хитао својој драгани и натрапао на патролу у којој су били Љуба Врабац и два жандарма.

– Стани, бре, ко си ти?! – зауставио је Љуба владара икак га је препознао.

Краљ Милан се нашао на муци. Шта да каже? Нервозно је пребацио саксију са цвећем из једне у другу руку и смакао незнатно капуљачу с главе верујући да ће га полициј-

ски чиновник препознати и устукнути. Љуба се правио невешт. Намргодио се и оштро рекао:

– Слушај ти, протуво, хајде у квартал да видимо зашто се смуцаш у ово недоба!

Краља је спопао бес. Зар овај чиновнички мољац, њему, тако... Збацио је капуљачу с главе, испрсио се и издрао:

– Иди ти у квартал! И реци тамо да те је отпустио из службе Милан Обреновић!

Кад је сутрадан чуо шта се догодило, управник града је хтео да падне у несвест.

Београђани су се слатко смејали Љубиној ујдурми.

Уз помоћ пријатеља убрзо је враћен у службу, али није дуго мировао. Опет се „сударио“ с краљем, овог пута Милановим наследником – Александром Обреновићем.

У Сурдулицу и Брзу Паланку

За разлику од оца, Александар је имао само једну миљеницу – Драгу Машин. С њом се касније и оженио, али је Београђани никад нису волели. И не само они. Драга је живела у одвојеној кући, а с младим краљем се тајно састајала у гарсоњери која се налазила на месту где је данас музичка школа

„Станковић“. Управник града Бадемлић наредио је полицији да будно мотри на гарсоњеру и чува Драгу. На његову несрећу, писар у кварту у којем се налазила Драгина кућа смртно се заљубио у владареву милосницу.

Једне лепе летње вечери краљ Александар је послао по дворском момку Драги писмо којим је позива на вечеру. Када је поверљиви гласоноша хтео да закорачи у Драгину кућу, из мрака је искочио писар и шчепао га. Ко је, где иде, зашто је огнут жандармеријским огртачем...

Младић је ћутао као заливен. Писару је све било јасно, али је хтео да искари бес због Драгине равнодушности према њему. Ухватио је курира за уво и тако га довукао у квартал где је те ноћи дежурао Љуба Врабац.

Љуби је момак дошао као наручен. Са писарем је почео да га риба. Он је само превртао очима молећи да га ништа не питају јер не сме да говори.

Краљ је чекао драгану до поноћи, а онда подигао из кревета управника града. Био је љут као рис. Управник је трчао од кварта до кварта распитујући се ко је све те вечери приведен. Ухватио се за главу када је затекао Љубу Врапца и писара како преслишавају већ клонулог момка.

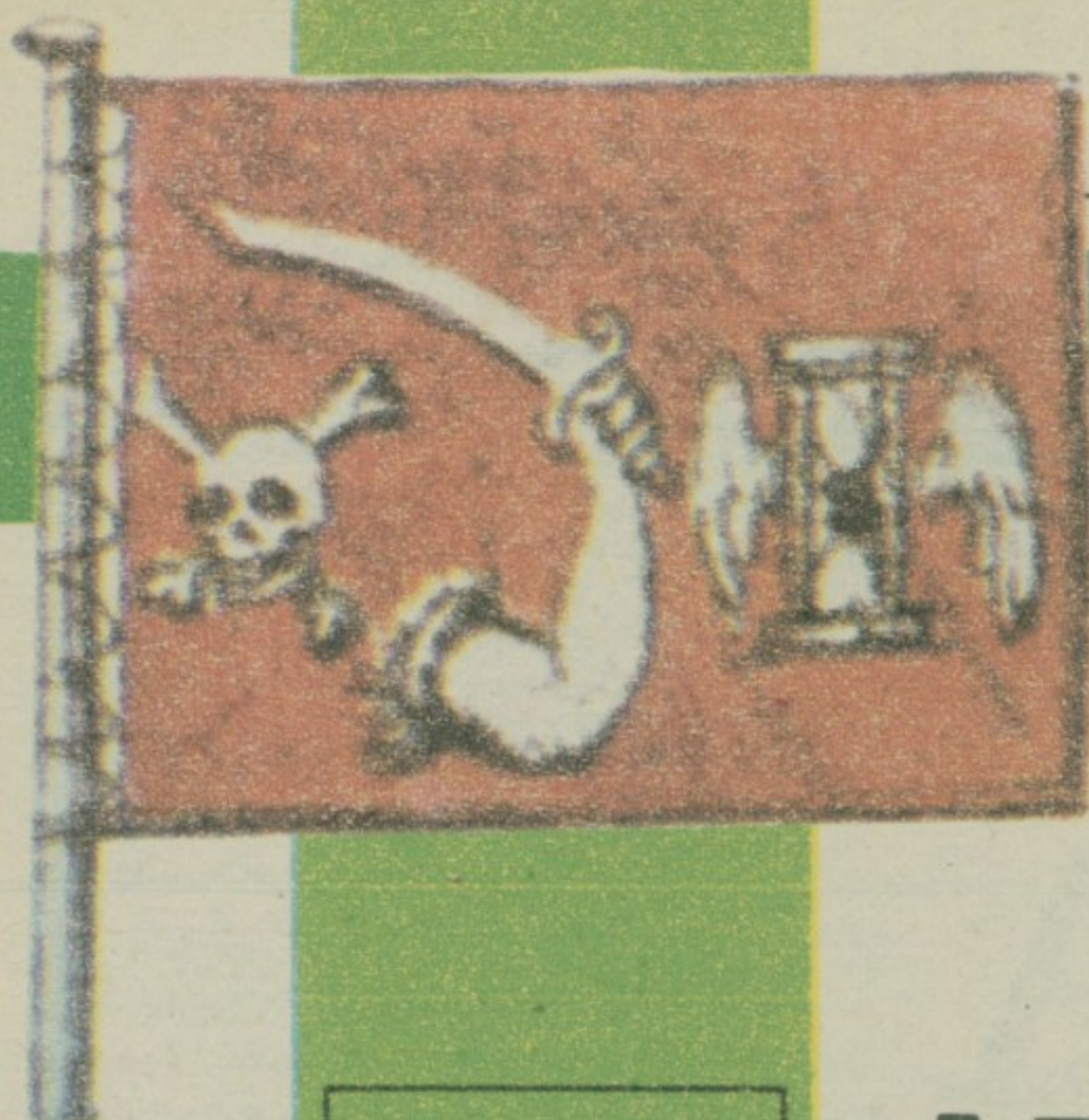
Чувши шта се догодило, владар је направио џумбус. Истог јутра старешина Врапчевог кварта је пензионисан, Љуба најурен из службе, а сви писари у кварту премештени у Сурдулицу и Брзу Паланку.

Љуба није жалио – краљу је загорчао живот бар за неколико часова! За то задовољство био је спреман да плати и више.

Запослио се као адвокатски писар. Затим се опет обрео у државној служби, али далеко од полиције. Пензионисан је 1903. Имао је педесет седам година. Кажу, проживео је још десетак. Када је умро, цео Београд се стекао на сахрани. Његов пријатељ адвокат Стеван Аћимовић цело пре подне је нудио деци по банку за сваког живог врапца кога донесу.

У подне, док су у Вазнесењској цркви попови држали Љуби опело, адвокат Аћимовић је са црквеног хора пустио врапце из кавеза. Они су летели по цркви, ударали крилима о зидове и полилеје, надлетали попове и ковчег!

Љубу Врапца, љубимца Београђана, испратили су врапци.

И
ГУСАРИ
ИМАЈУ
ИСТОРИЈУ

РАЗБОЈНИЦИ

У ИМЕ

ДРЖАВЕ

ПРОШЛОСТ СВАКОГ
ПОМОРСКОГ НАРОДА,
ПА И НАШЕГ, ПУНА ЈЕ
ПРИЧА О ГУСАРИМА

И О ЊИХОВИМ ХРАБРИМ

ПОДВИЗИМА. ПРЕ

СВЕГА, ГУСАРЕ

ТРЕБА РАЗЛИКОВАТИ

ОД ПИРАТА КОЛИМА ЈЕ

ПЉАЧКА БИЛА ЈЕДИНИ ЦИЉ

Требало је заиста имати много храбрости и дрскости па напасти шпанску галију с благом које је Фернандо Кортес запленио од Монтесуме, последњег владара Аштека. Чувени гусар Жан Флери, познатији као Флорен, имао је и дрскости и храбрости напретек.

Тог летњег дана 1522, док су незапослени спавали или се међусобно забављали, стражари су пажљиво мотрили. Ишчекивали су да се појаве једра шпанског брода. Данима су већ крстарили бескрајном пучином, а ни једног једрењака на видику. Већ је почело да их издаје стрпљење кад се бродом разлигао стражарев повик:

– Једра на видику!

Тог трена, гусари, до зуба наоружани, нашли су се на ногама и окупали око свог капетана. Чим се

овај уверио да је брод шпански, гусари су, према обичају, један од другог затражили опроштај за увреду, а затим се помолили за победу и богат плен. После тога су сви полегали на палубу, сем крмара који је морао да држи правац према шпанском броду. Његов задатак је био да непрестано мења правац кретања како би Шпанцима отежао нишањење.

Чим се растојање између два брода толико смањило да је сваког тренутка могло да дође до судара, Флоренови гусари су поскакали на ноге и на нападнути брод пребацили специјалне куке. Затежући ужад, гусари су привукли свој брод, а онда, уз дивљу дреку и са исуканим сабљама и ножевима поскакали на шпански брод. На нападнутом једрењаку настала је неопisivа гужва, вика, гушање, очајна борба на живот и смрт. Шпанци, немоћни да се одупру јачем и борбенијем непријатељу, а да би извукли живу главу, предали су се.

Чим је брод освојен, лекар са гусарског брода почео је да прегледа раненике и да превија и гусаре и Шпанце. Мртви су бачени у море, а бродови су се упутили најближој обали да заробљенике искрцају на копно.

Када су гусари прегледали товар, њиховом одушевљењу није било краја. Поред злата и сребра у плену се нашао и смарагд велик као песница.

За поделу плена постојала су строга правила против којих се нико није бунио. Прво је издвојен део за оног о чијем трошку је гусарски поход организован. У овом случају то је била Француска и њен краљ Франсоа I. Сви гусари добили су једнаке делове, са изузетком капетана, првог официра и лекара, који су добијали нешто више. Више су добили и они за које су сви тврдили да су при нападу показали већу храброст и више се изложили опасности.

Још у бронзано доба

Гусари, које многи замишљају са ножем у зубима, црним завојем преко ока и мртвачком главом на застави, у ствари су били прави поморски ратници. Историја сваког поморског народа пуна је прича о храбрим подвизима гусара, па тако и наша. Познати су подвизи неретљанских, омишких и улцињских гусара, као и ускока о чијем јунаштву говоре и наше народне песме.

Гусарство је старо колико и морепловство. По-

УСКОЦИ – ГОСПОДАРИ ЈАДРАНА

Тежак живот на голим и кршевитим пределима нашег приморја и изабљивање становништва нагнали су многе да се отискују на море и гусаре. Иако је гусарство у суштини разбојништво, оно у нашим условима представља посебан вид отпора поробљивачима наше земље.

Јадранско море је било поприште бројних гусарских окршаја од најранијих дана.

Поткрај 6. и почетком 7. века ка Јадрану су надирали Авари и словенска племена. Историјски још није сасвим утврђено, али се претпоставља да су словенски досељеници већ познавали технику израде бродова. Трговина је у то време била веома развијена, па су морем увелико пловили богати транспорти робе. Није онда ни чудо што се тада јавља и прво право организовано гусарство. Из тога доба чувени су неретљански гусари.

Када су у 11. веку највећим делом Јадранског мора загосподарили Млечани, снажан отпор пружили су им гусари из Омиша. Неприлике које су Омишани наносили Венецији и онима који су пловили Јадраном потрајале су све до 15. века.

Познати гусари били су и Улцињани. Никада није потпуно тачно установљено када је почела њихова организована активност, али је највише маха узела око 1665. када нападају млетачке и турске бродове. Крстарили су и нападали Јадранским морем све до Бечког конгреса 1815. када је Аустрија заузела целу јадранску обалу.

Најснажнији гусарски покрет на Јадрану јавља се у 16. веку; то су ускоци. Ускоци, избеглице из Босне и Херцеговине, бежећи пред Турцима, нашли су уточиште прво у Клису, а онда у Сењу. Сењски ускоци су се врло брзо тако добро организовали и створили јаку флоту да су постали страх и трепет на читавом Јадрану и за Млечане и за Турке. Господарили су морем, својим малим брзим бродовима, пуних 70 година, а онда су присиљени Мадридским миром, морали да напусте обалу 1617. године. Најпознатији сењски ускоци опевани су у народним песмама: Сењанин Иво, Сењанин Тадија, Сењанин Јуриша и др.

јавило се у исто време кад су и први бродови заплочили морима. Али, о томе је у историји забележено веома мало.

У сачуваним записима гусари се први пут помињу у првом веку пре наше ере кад је римски војсковођа и државник Помпеј ратовао против јаких и добро организованих гусарских дружина. Од времена пропасти Рима па до седмог века, гусарење постаје све жешће и постепено се проширује на Мароко, Алжир, Тунис и Триполис, у чему су се нарочито истицали Сарацини. На северу Европе у 9. 10. и 11. веку страх и трепет су Викинзи.

Највећи замах, захваљујући значајним и бројним географским открићима, гусарство је добило од 15. до 18. века. Када је Колумбо 1492. открио острво Сан Доминго и назвао га Хиспаниола (Мала Шпанија), одмах га је прогласио шпанским и на њему подигао јако утврђење. Острво је тада било настањено Индијанцима.

Шпанци су завладали не само тим острвом него и другим областима Средње и Јужне Америке где су наишли на неизмерно богатство у злату, сребру и драгом камењу, у плодовима и зачинама. Шпанцима су се придружили Португалци, а да би се између две државе избегли неминовни сукоби, папа Александар VI издао је своју познату повељу, о начину расподеле откривених земаља између Шпаније и Португалије.

Одговор на повељу

Велике поморске силе Француска, Енглеска и Холандија биле су огорчене папином одлуком и француски краљ Франсоа I, као одговор на повељу, даје овлашћење својим морепловцима да организују експедиције које ће нападати шпанске и португалске бродове на путу од Америке до Европе и на све могуће начине ометати пловидбу њихових бродова. Та овлашћења лично је издавао и потписивао француски краљ.

Али, гусарење се у том периоду све више оријентише на пљачку, па се поред гусара ратника, којих је све мање, јављају многе групе пустошова, кријумчара и трговаца робљем. Они више не воде рачуна о било чијим интересима, већ пљачкају само за свој рачун. То је и навело историчаре и језикословце да ове морепловце раздвоје у две групе: на гусаре који првенствено нападају противничке бро-

дове у рату између две земље, и на обичне пирате, морске разбојнике, којима је пљачка једини циљ.

Тек крајем 18. века, када су поморске државе међусобно развиле трговину, јављају се први покушаји да се гусарство потпуно забрани и силом

онемогући. То је најзад постигнуто 1856. Париским декларацијом коју су потписали Енглеска, Француска, Аустрија, Русија и Турска, и које су касније прихватиле и друге државе.

У хаотичним приликама првог и другог свет-

ског рата, тога закона се придржавало веома мало међусобно зараћених страна. Специјално наоружани бродови, с увежбаним посадама, крстарили су светским морима и нападали трговачке бродове противничке стране.

Гусарства више нема, али пиратство никада није престајало. Било га је у Средоземном мору и дуж афричке обале све до средине прошлог века, а и сада га има у Јужном кинеском мору и Индијском океану.

Светлана Ивановић

ИЗ ГУСАРСКОГ КОДЕКСА

Живот морнара на гусарском броду био је регулисан уговором који је сваки члан посаде морао да потпише ступањем на брод. Ево неколико тачака тог уговора:

- Сваки гусар својим гласом учествује у решавању тренутних проблема,
- Свако има једнака права у деоби свежих намирница и жестоких пића.
- Онај ко напусти своје стражарско место или брод за време напада кажњава се смрћу.
- Свако присуство жене или детета на броду најстроже је забрањено. Ако се испостави да је било који морнар завео неку жену и повео је собом на брод прерушену у мушкарца, кажњава се смрћу.
- Сваки обрачун на броду најстроже је забрањен. Све свађе и размирице морају да се окончају на копну, ножем или пиштољем, али се завађени претходно позивају на измирење.
- Коцкање је најстроже забрањено.
- Крађа се кажњава одсецањем носа или ува, или остављањем на неко пусто острво.
- Све светиљке и свеће морају да се погасе у 8 увече.

ВЕЧЕРАС (TONIGHT)

Музика и текст: Дејвид Боуви и Иги Поп
Изводи: Dejvid Bouvi

Everything will be alright tonight
Everything will be alright tonight
No one moves
No one talks
No one thinks
No one walks tonight
Tonight
Everyone will be alright tonight
Everyone will be alright tonight
No one moves
No one talks
No one thinks
No one walks tonight
Tonight

I am gonna love you till the end
I will love you till I reach the end
I will love you till I die
I will see you in the sky
Tonight

ВЕЧЕРАС БОУВИ

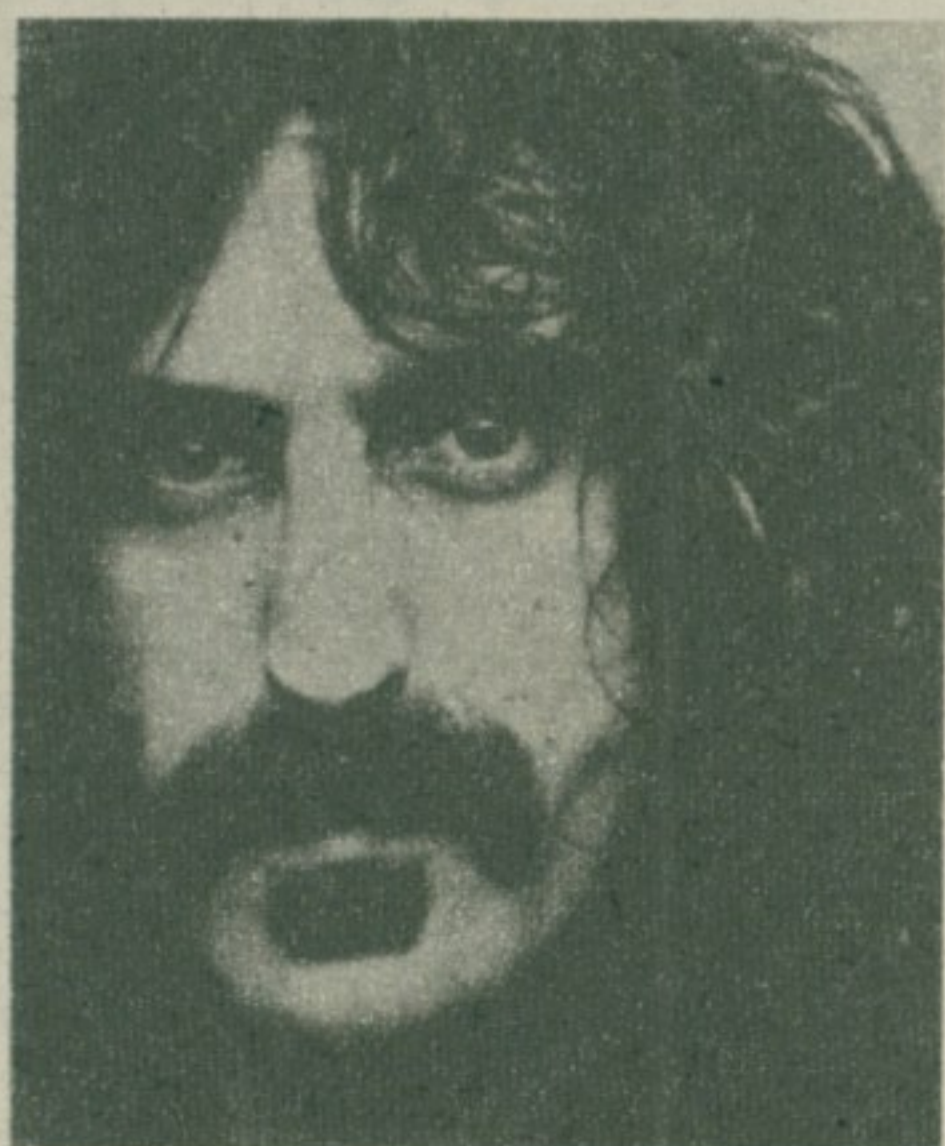
У издању диско-куће Југотон недавно се појавила плоча Дејвида Боувија „Tonight“ (Вечерас). Његов претходни албум „Let's Dance“ постигао је велики успех. Оне који од њега увек очекују нешто ново, Боуви ни овога пута није разочарао, јер, помало занемарујући ауторство (неколико песама са албума су обраде старих нумера и углавном написане у сарадњи са Игијем Попом), он је направио праву „певачку плочу“ – албум „Tonight“ отпевао је боље него иједан у својој дугој каријери. Наша песма недеље је насловна песма албума, сјајан дует Боувија и вечите Тине Тарнер.

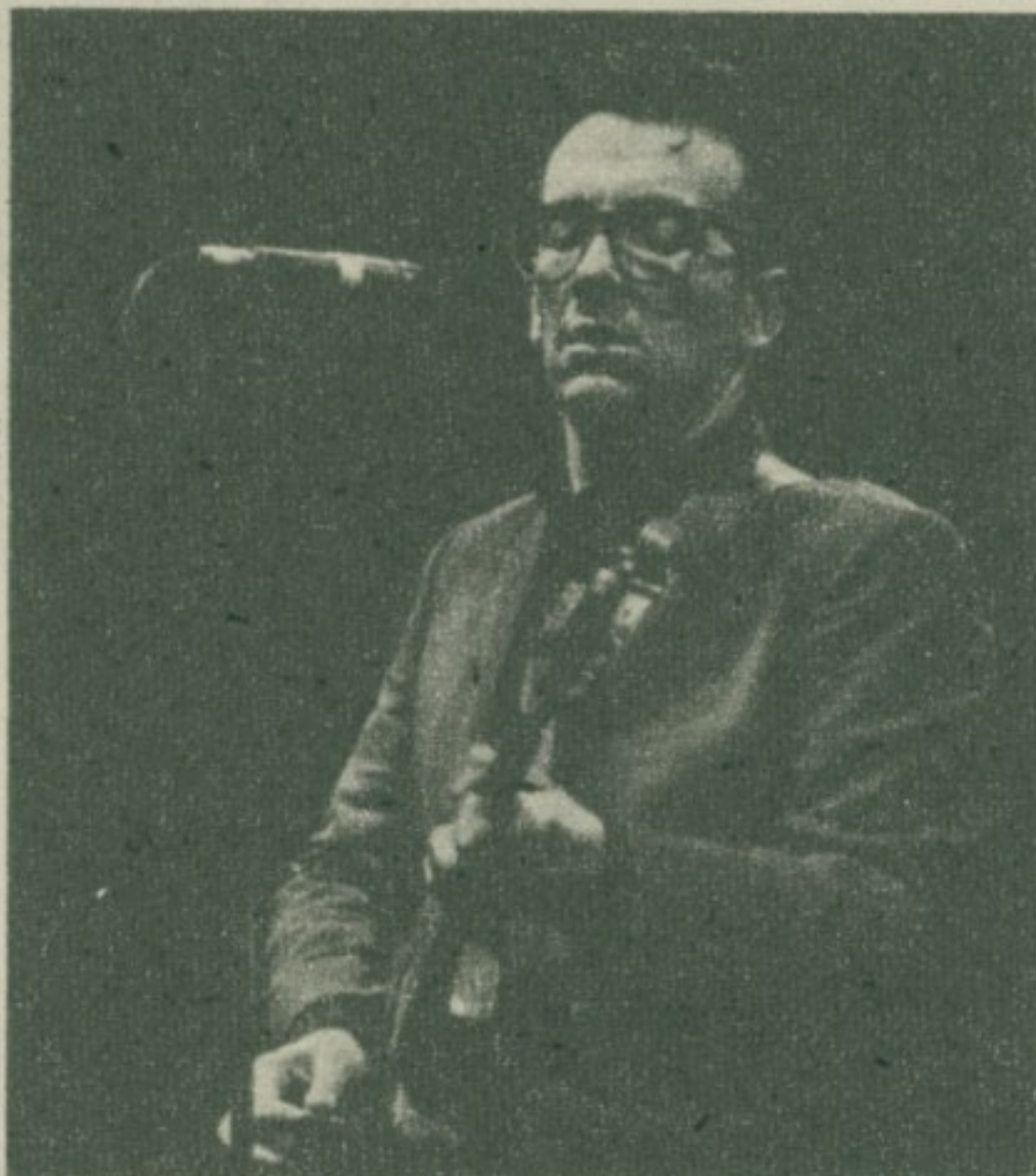
ФЕСТИВАЛ НАД ФЕСТИВАЛИМА

У јануару 1985. одржаће се, у Бразилу, највећи рок спектакл у последњих 15 година, тачније од 1969. и Вудстока. Учесници ове манифестације заиста су имена: Queen, Yes, AC/DC, Iron Maiden, Def Leopard, Scorpions, The B-52's, Џорџ Бенсон, Ози Озборн, Џејмс Тејлор, Нина Хаген... „Рок у Рију“ припрема се пажљиво већ годину дана. Одржаће се на простору који може да прими 350 хиљада посетилаца, а позорница је већа од њујоршке Метрополитен опере. Продаја карата сигурно неће моћи да покрије трошкове, али организатори се надају приходу од филма, видео-касета и плоча које ће се снимати.

СВИРАЈ ПОНОВО, ФРЕНК!

Ветеран рок сцене, легендарна (у правом смислу те речи) личност „лудих шездесетих“ година Френк Запа још се не предаје. Његова недавна турнеја по Европи била је најјава за нови, тридесет четврти (!) албум старог мајстора „Them Or Us“. Али, критика има све мање стрпљења за чика-Френкија и његову каријеру па му амерички новинари чак предлажу да приступи, као гитариста, групи коју предводи његова ћерка Мун. Како сад ствари стоје, вероватније је да ће се Мун одлучити за другог гитаристу, свог брата Двизила. Све, наравно, остаје у породици.

МУЗИЧКИ ПОЈМОВНИК

ТАКТ

основна групација метричких елемената у оквиру једног ритмичког тока. Такт може бити прост и сложен.

ТАМБУРЕ

народни трзалачки инструмент источњачког порекла који су Турци донели на Балкан током 14. и 15. века. Састоји се из три дела: трупа, врата и главе. Има широку употребу у народној музици.

ТАНГО

врста модерне окретне игре умереног темпа. Игра се у паровима. Из Јужне Америке долази у Европу почетком овога века.

ТЕНОР

највиши мушки глас. Према боји гласа тенори се деле на драмске и лирске.

ТОН

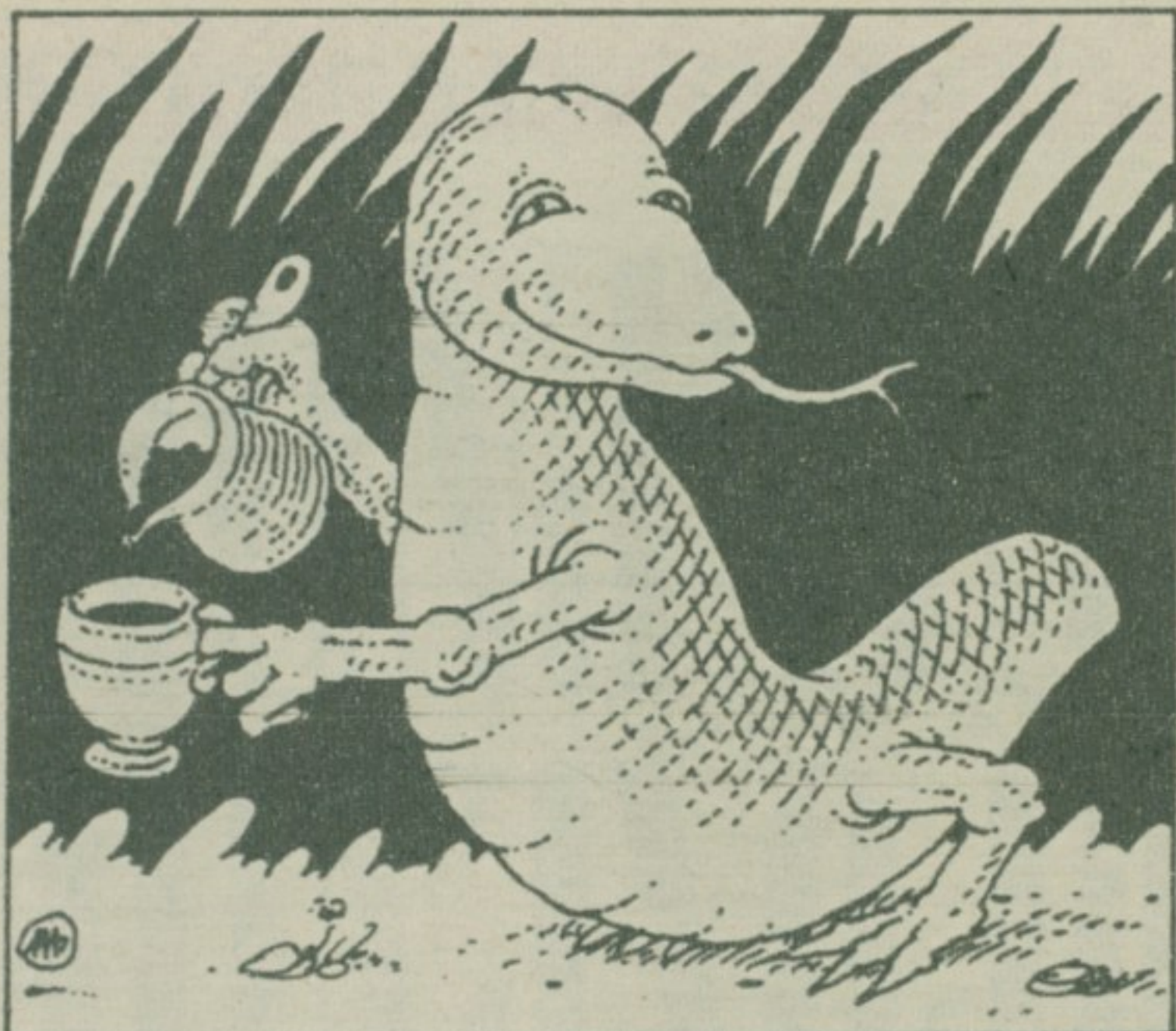
звук одређене висине која се физички изражава одређеним, константним бројем вибрација звучног извора. Тонове употребљени у музици имају и друга својства која се у музичким структурама међусобно комбинују: трајање, јачину, боју, волумен. Тонове јесу основни градивни елемент музичких дела, али она се не морају састојати искључиво од њих.

ТРУБА

лимени дувачки инструмент са кружно савијеном цилиндричном цеви која се завршава левкастим отвором. Била је позната још Египћанима. Некада се употребљавала у војсци и богослужењима а као оркестарски инструмент од 17. века. Данас је у широкој употреби као солистички и камерни инструмент.

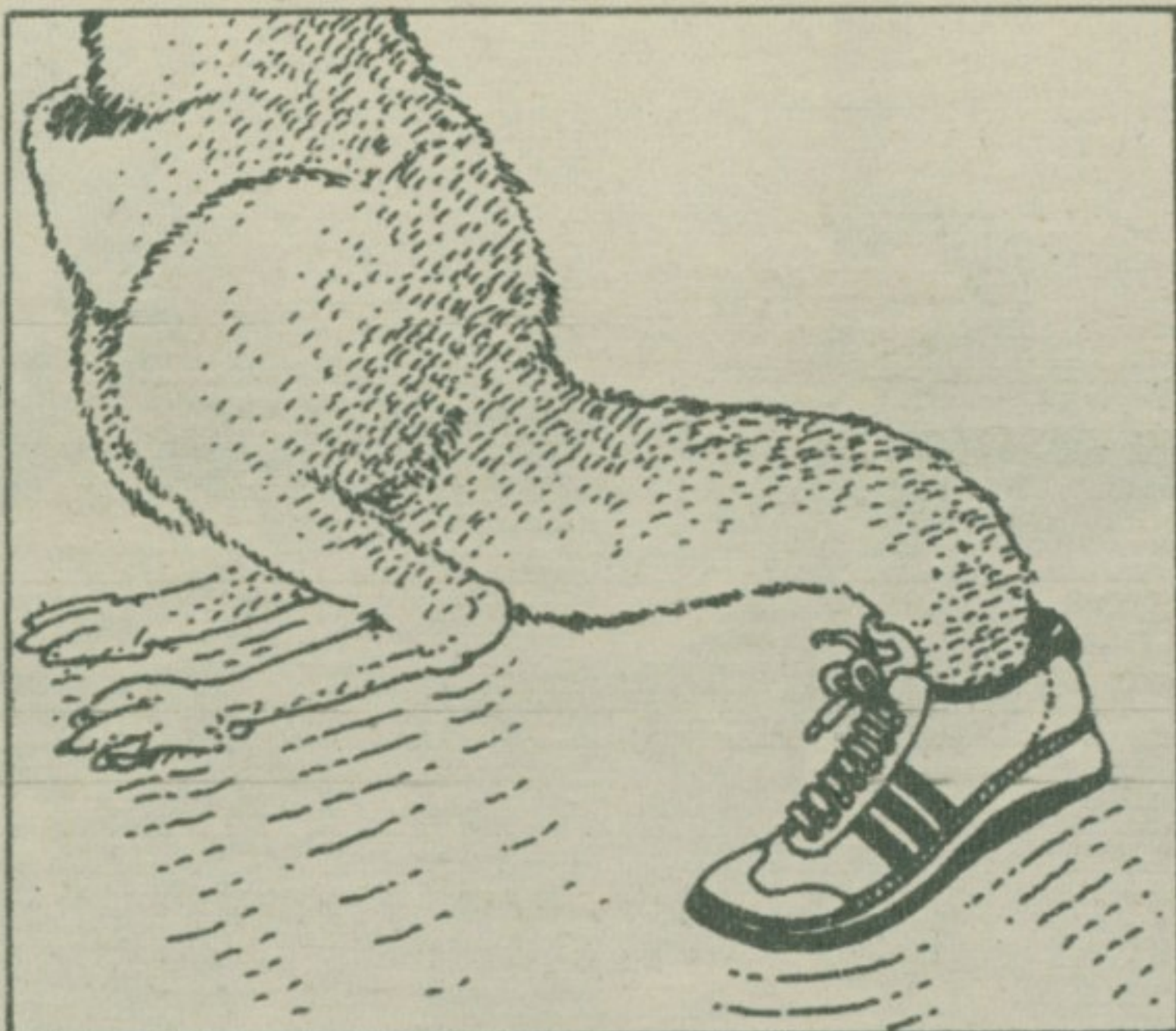
УСАМЉЕНИ КОСТЕЛО

После напорне турнеје са групом The Attractions која га прати, Елвису Костелу ипак није било до одмора. Уследила је нова турнеја по Британији, али на њој је „човек са наочарима“ био потпуно сам. Костело је током концерата певао своје песме уз пратњу клавира и гитаре понављајући тако програм којим је први пут изводио током лета на „ратком путовању“ по САД. Неки заиста не умеју да стану.

ДЕО ТЕЛА
КОЈИ ИГРА
ВЕЛИКУ УЛОГУ
у
ЖИВОТУ

РЕП

ШАВУ ЧУВА

Порашће ти реп! — плаше децу кад траже да пију црну кафу. Има малишана који су ипак сркнули црну течност из шољице, али бар засад, није познато да је неке од њих израстао реп.

Реп, ипак, игра велику улогу у животу. Већина животиња би тешко опстала без њега. Научним језиком речено, реп испуњава механичку, физиолошку и комуникативну функцију.

Кенгуру служи као ослонац при трчању, скакању. Код риба и китова он је покретач и кормило, код ракова весло или нога. Веверице такође управљају репом док скачу — лете с дрвета на дрво.

У југоисточној Азији, екваторијалној и јужној Африци живе панголини, животиње чије је тело прекривено чврстим рожнатим љуштурама па зато личе на огромну јелову шишарку. Панголини се хране мравима и термитима. Ова животиња најчешће може да се види како виси репом окачена о дебелу грану неког дрвета и дугачким повијеним ноктима предњих шапа руши кућу термита. Следи чашћење богатим уловом. Такозвани земни или приземни панголини руше мравињак предњим шапама ослоњени на задње ноге и неизбежни реп.

Краве и коњи репом се бране од насртљивих мува.

Физиолошка улога репа још је разноврснија. Многи љускарци имају необичну способност да одбацују реп, што спада у њихов природни нагон самоодржања. Омиљена дечја игра је лов на гуштере који се сунчају. Најчешће се дешава да у рукама остане реп, а гуштер је шмугнуо у траву или међу стене. Ову појаву научници објашњавају физиолошком грађом гуштера чији се реп при затезању кида на једном пршљену, такозваном „слабом месту“. Слична особина среће се и код неких сисара. Шумски ми-

шеви, на пример, могу да се ослободе само коже са врха, а не и читавог репа. Природњаци су код готово половине уловљених шумских мишева утврдили да су се они већ једном спасли смрти оставивши у канџама или зубима непријатеља врх репа.

У Африци живи посебна врста миша чији је реп саз-

СЛУЖИ КАО
ПОКРИВАЧ,
ПРОСТИРКА,
ПОДУПИРАЧ, БУНКЕР,
МАГАЦИН, ЗА
СПОРАЗУМЕВАЊЕ...

реп служи као складиште хране. На Мадагаскару живе лемури — врста полу-мајмуна који личе на мишеве. У кишном периоду они у репу скупљају залихе масти од којих живе кад наступе суше. Сушне периоде лемури преспавају склупчани у дупљама дрвећа или гнездима од траве и лишћа.

звери знају намере својих рођака.

Недавно су научници растумачили сигнале којима се у међусобном споразумевању користе калифорнијске веверице. Змије су за њих највећа опасност. Када угледају свог крвника, веверице не беже нити испуштају крике. Напротив, неколико веверица примиче се змији опкољавајући је. Заједно су увек јаче, једна сама била би сигуран плен змије. Фронтални напад траје све док змија не схвати опасност која јој прети и одустане од првобитне намере. Док се нападајући змију бране, веверице се споразумевају реповима: три замаха репом знак су за почетак оштрог напада, два продужетак напада, један — опасност је прошла.

Стадо јелена мирно па-се на пропланку. Један је обавезно на стражи. Кад осети опасност, стражар подиже главу, чули уши, а кад је сигуран да се, још невидљиви, непријатељ опасно приближио, подиже реп откривајући светлији део длаке испод њега — као огледало. То је знак за узбуну. Стадо не-стаје у шуми...

Није нам познато да су неки научници испробали дејство кафе на репове животиња, што се поновног израстања тиче. Ако би било благотворно, сигурно је да би животиње биле захвалне човеку. Кад остану без репа — попиле би шољицу кафе!

Што се човека тиче, од разних опасности и многих непријатеља (од којих је, многе, сам створио) ни реп га не би извадио.

Али, људима реп, зато, служи да један другогме стану на њега. Тај реп код човека, се, истина, не види, али се о њему често чује: стао му на реп, под-вио је реп (уплашио се), диже реп (прави се важан)...

Тешко је с репом (људи-ма); тешко је и без репа (животињама).

задрема, распростре га и лежи на њему.

Реп се често користи и као заштита од непријатеља. Већ поменути панголини на доњој страни репа имају чврсти рожнати гребен. Кад јој запрети опасност, ова животиња се склупча у реп и осећа се безбедно — тако блиндирано клупко не могу да отворе ни двојица снажних људи.

Има животиња којима

Поменуте улоге репа за-иста су необичне, али он служи животињама и за споразумевање. Пас може да лаје, али ако истовремено и маше уздигнутим репом то је поуздан знак да му не пада на памет да уједе. Напротив, тако показује радост што среће господара или добронамерног човека. Реп је барометар расположења и код вукова. По његовом положају и покретима ове

Илустровао Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

НАЈПОГИБЕЉНИЈА

ПАРДУБИЦЕ - КОЊОУБИЦЕ

Овако изгледа доског после Таксиса. Мало који коњ успе да се дочека на ноге.

Победници овогодишњег стипл-чеза. Ко је исцрпљенији?

**СВАКОГ ОКТОБРА
ЧЕШКИ ГРАД
ПАРДУБИЦЕ ЈЕ
ПОПРИШТЕ
СТИПЛ-ЧЕЗА КОМЕ ПО
ТЕЖИНИ СТАЗЕ - А И
ПОСЛЕДИЦАМА -
НЕМА ПРЕМЦА**

На ивици столетне хрстове шуме - два надгробна споменика. Туда пролази стаза пардубичког хиподрома. Како се осећају цокеји на том месту? То су гробови њихових колега - јахача који на неком претходном стипл-чезу нису успели да прескоче Таксис...

Таксис је посебна прича. То је природна препрека, на изглед не тако страшна за једног расног ата. Састоји се од „живе оgrade“, у ствари жбуња високог метар и осамдесет, али иза њега се отвара јаруга широка пет метара и дубока такође метар и осамдесет. То, успева само ретко ком коњу!

Цокеји који се усуђују да учествују на пардубичком стипл-чезу овде крше једно „свето“, неписано правило које налаже да се коњу мора показати стаза пре трке. Они знају да би већина ових паметних и племенитих животиња запамтила Таксис па затим, на трци, једноставно одбила да преко њега скаче! Зато на октобарском такмичењу сваки коњ тек кад

већ лети преко живице, угледа јаму.

Таксис није једина препрека на овој стази дугој 6,5 километара коју, према правилима, треба прећи за двадесет минута, иначе прети дисквалификација. Има укупно тридесет препрека, па иако нису као Таксис, нису нимало лаке.

Тако се и догађа да после сваког стипл-чеза, који се овде одржава од 1874. по један или више коња заврше с метком у чело (кад коњ сломи ногу мора бити убијен). Било је година кад ниједан учесник није стизао до циља и замашне награде која данас износи 100 хиљада круна.

На овогодишњем стипл-чезу у Пардубицама учествовало је деветнаест такмичара. Само четири коња прескочила су Таксис, а међу цокејима који нису успели шест је озлеђено, а двојица су задржана у болници. Једног коња однели су у нарочити ветеринарски камион. Имао је сломљен врат.

На циљ су стигла три коња, засопћена белом пеном, вратних жила као да ће да попуцају, испаравајући задихана тела. Цокеју-победнику низ лице су се сливале сузе помешане са знојем. Плакао је што од узбуђења, што од напора.

М. К.

Животиња је интимна је животиња НА САНТИ „РОС“

Децембра 1982. године пошао сам са ТВ водитељем Хагом Даунсом и осталим члановима наше видео екипе, да направим репортажу о једној америчкој истраживачкој мисији на Антарктику. До станице Мекмардо, највеће америчке базе на Јужном полу, путовали смо најпре авионом, затим хеликоптером и најзад теренским возилом.

На први задатак смо кренули већ следећег јутра. Требало је да снимимо прилог за кратко предавање о томе - како преживети у случају незгоде. Инструктори су били двојица ис-

кусних алпиниста, Дејв Ласорса и Тони Паркер. Са нама су пошли и Џек Ренири, шеф истраживачке екипе америчког Националног удружења научника, и Френк Вилијамс, шеф научне екипе истог удружења.

Санта по имену „Рос“ је од станице била удаљена 16 километара. Била је дуга око 800 и широка 650 километара. Полако је клизила према мору, притиснута глечерима који су се спуштали са Јужног пола. На месту на коме смо се ми „укрцали“ на њу, била је дебела око 300 метара. Била је прекривена пукотинама.

ТРКА НА СВЕТУ

Коњи који остану неозлеђени покушавају да се подигну, а у општој гужви џокеји настоје да пронађу свог коња и наставе трку...

Судбина овог лепотана је неминовна: рањен је и добиће метак у чело.

Срећни су они џокеји који прођу само с лакшим озледама!

Ова два ата наставила су – без јахача.

Екипа лекара и болничког особља неопходна је на сваком пардубичком стипл-чезу.

Илустровао: Драгутин Њекић

Неке од њих, прекривене слојем снега, биле су веома опасне.

Дејв и Тони пошли су у потрагу за пукотином крај које бисмо могли да снимамо. Испитујући снег испред себе дугачком шипком, Дејв је ускоро открио рупу, и снимање је могло да почне. Хаг је прочитао кратки пасус из приручника „Како преживети“:

„Ако човек није привезан, његов пад у рупу је готово увек фаталан, јер, чак и ако преживи пад, већ за неколико часова умире услед губитка телесне топлоте.“

Упоредо са текстом ишло је и снимање: на мој знак један члан екипе је нестао у пукотини, да га остали одмах затим здравог и читавог, извуку из ње. Пошто смо снимили неколико сличних сцена, приближили смо се оближњој леденој хриди, где је требало да снимимо пењање уз литицу.

На путу по хриди испречила се пукотина, чије је ивице повезивала нека врста снежног мостића. Френк, Хаг и ја нисмо били привезани, пошто нисмо намеравали да се пењемо. Хаг и ја смо се приближили мостићу када је Френк већ закорачио на њега. За тренутак се зауставио да ме упита да ли је по мом мишљењу мостић сигуран. Нисам стигао да му одго-

ворим – у том тренутку упао је у пукотину. Следећег тренутка, сва моја пажња била је усмерена на руку у вуненој рукавици која се грчевито држала за ивицу.

Видео сам да ће склизнути, и бацио сам се да је задржим. Не знам како сам успео да га ухватим за руку али једно је сигурно: ни тренутка нисам размишљао. То је било прилично несмотрено, јер да сам пао на мост, обојица бисмо били мртви.

Хаг се, видећи шта се догодило, бацио по трбушке према нама и после краћег клизања зауставио се на самој ивици. Успео је да дограби Френково раме. И поред свег нашег труда, Френк је полако клизио. Говорио сам му да није ништа страшно, да ћемо га одмах извући.

Тада су пристигли и Дејв Ласорса и Тони Паркер. Дејв је ухватио колегу за руку и почео, ослањајући се само једном ногом на ивицу, да се нагиње према Френку. После много мука успео је да му набаци омчу око паса. При том је дошао у тако незгодан положај, да су сви морали њега да извлаче.

Предавање „Како преживети“ приредили смо сами себи. Било је кратко и, очигледно, веома упечатљиво.

Ц. Х.

РОЏЕР ЗЕЛАЗНИ

НАПАД ДИВЉИХ АУТОМОБИЛА

ЦЕНИ ЈЕ БИЛА
НАЈБОЉИ
АУТОМОБИЛ
КОЈИ ЈЕ
ЗНАО...

ИСПОД
ЊЕНЕ
КАРОСЕРИЈЕ
БИЛЕ СУ
СМЕШТЕНЕ
АТОМСКЕ
РАКЕТЕ,
50-КАЛИБАРСКЕ
ЦЕВИ...

Мердок је јурио Великом Равни-
цом Западног Пута. Огромно
сунце пекло је изнад хоризонта. Ни-
где није застао, није смањивао брзи-
ну. Ценине очи су виделе све нерав-
нине терена, камење и удубљења пре
него што би им се приближили и тач-
но кориговала правац кретања. Свет-
ло сунца Равнице било је толико јако
да је жмиркао очима. Чврсто је
држао волан и чинило му се да уп-
равља неком врло брзом лађом која
плови по језеру сребрнастог пламе-
на.

– Зашто се мало не одмориш? До-
зvoli ми да сама возим. Одремај ма-
ло и остави ми волан – зачуо је.

– Не, хоћу да возим!

– У реду – одговори Цени – хтела
сам само да ти олакшам.

Радио је почео тихо да свира.

– Искључи то! Рећи ћу ти кад бу-
дем желео да слушам музику.

Цени је била најбољи аутомобил
од свих које је знао. Била је направ-
љена тако да изгледа као елегантни,
светлоцрвени спортски ауто, а испод
њене каросерије биле су смештене
атомске ракете, испод рефлектора
50-калибарске цеви, а у пртљажнику
резервоар експлозивног гаса. Јер, Це-
ни је била ауто специјално направ-
љен за њега.

Падала је ноћ. Наслонио се на се-
диште и затворио очи. Цео дан
и целу ноћ јурили су степом и
тражили Њега.

Пробудио га је лаки потрес фоте-
ље.

– Разбуди се Сам. Пре двадесетак
минута чула сам на радију обавеште-
ње. У близини је опет био напад див-
љих аутомобила. Одмах сам проме-
нила правац. Већ смо близу тог мес-
та.

– Зашто ме ниси одмах пробуди-
ла?

– Сан ти је био потребан, а до сада
ниси могао ништа да учиниш.

– Вероватно си у праву. Шта су ја-
вили?

– Непознат број дивљих аутомоби-
ла направио је заседу у коју је упало
шест кола. Наравно сва та кола су
размонтирана, делови и бензин одне-
ти а путници убијени. О, гледај то је
то место!

– Ја ћу погледати да ли је неко жив
а ти разгледај трагове, да бисмо зна-
ли где су побегли. Нашла си нешто?

– Неки трагови воде на север.

– Вози за њима!

Једно време су јурили ћутећи. Од-
једном Цени је рекла:

– Знаш, у њиховом конвоју је било
осам аутомобила, а изгледа да су и
два нападнута аутомобила прешла
на њихову страну!

– Прикључили су се нападу? Шта
је било са њиховим возачима?

– Вероватно су их укрутили пре
него што су се прикључили банди.

Мердок је припалио цигарету. Ње-
гове руке су дрхтале.

– Цени како се догађа да аутомо-

бил подивља и пристане уз банду?
Зна да после бега нигде неће добити
ни гориво ни резервне делове. Зашто
то чини?

– Не знам, Сам. Никада о томе ни-
сам размишљала.

– Знаш, пре пет година шеф банде
дивљих аутомобила, Ђаволски Кадил-
лак, убио је мог брата за време напа-
да на његову бензинску станицу. Од
тада га јурим. Тражио сам га пешице,
различитим превозним средствима и
разним аутомобилима. Возио сам са
собом оружје и ракете, али он је увек
био бржи и јачи. Тада сам од најбо-

љих и најсмелијих конструктора на-
ручио да ми направе тебе, нисам пи-
тао за цену.

– Знала сам да га мрзиш и да га ју-
риш, али никада нисам знала тачно
због чега.

– Ти си бржа и снажнија од њега,
ти си једина која може да се мери с
њим. Морам га се дочепати Цени!

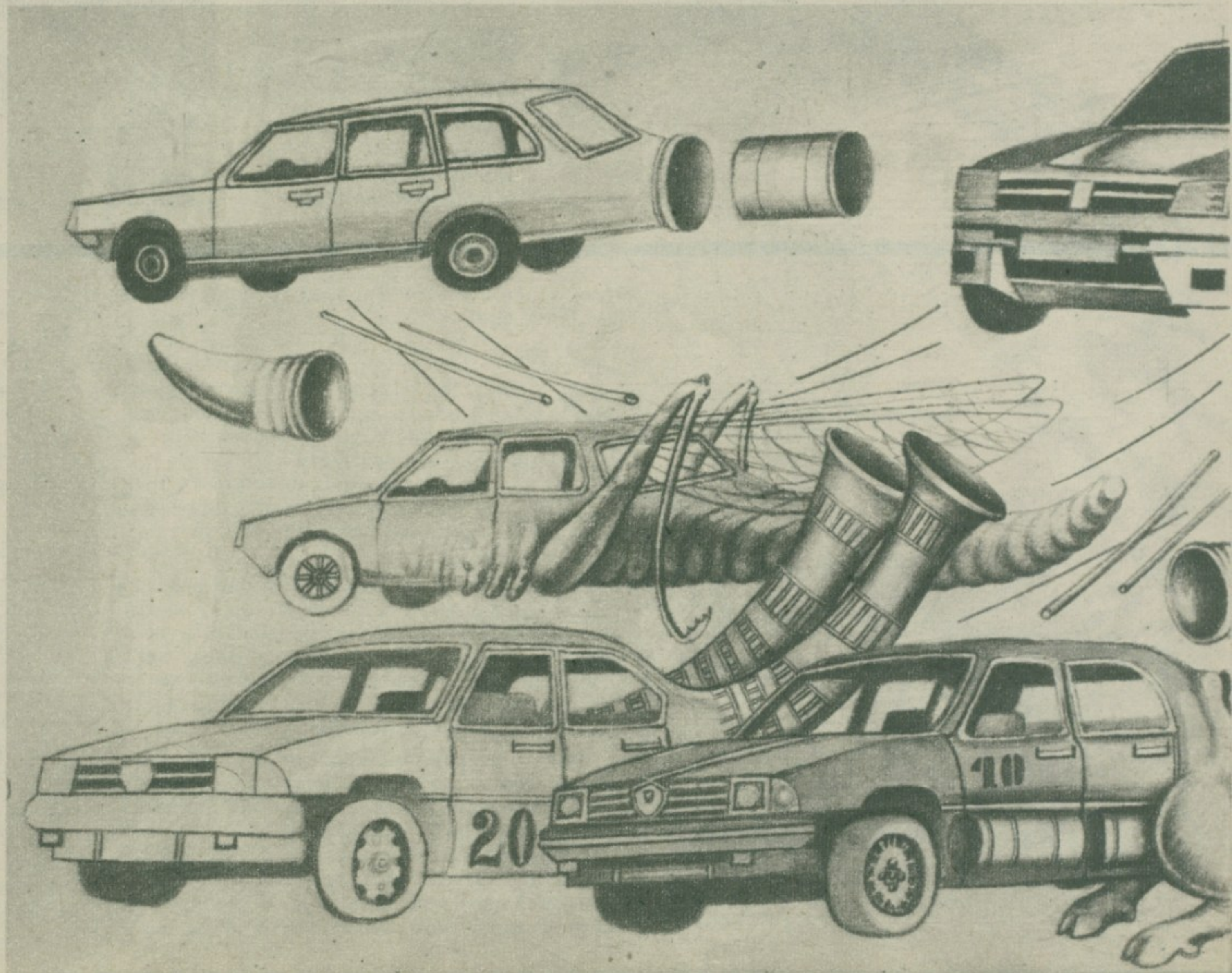
– Могао си остати код куће, а ме-
ни препустити тај лов!

– Знаш, али ја хоћу да видим ње-
гов крај. Знаш ли колико људи је ус-
мртио, колико аутомобила је униш-
тио.

– Наћи ћу га за тебе, Сам.

– Траг постаје сасвим видљив! Да
ли је оружје спремно?

– Свуда је црвено светло. Све је го-
тово за акцију.

- Знаш, неке аутомобиле возе ук-
рућени, мртви, возачи, везани каише-
вима и тако изгледају као обична ко-
ла. И Црни Кадилак тако ради. Чес-
то мења мртве возаче, и боју, у по-
следње време је био црвен... У град
улази главним путем, вози у сам цен-
тар, сипа гориво а када продавац
крене на другу страну да наплати он
полази пуним гасом и нестаје... увек
се враћа ту на Велику Равницу, нико
не зна где се крије. Тако је преварио
и мог брата с тим мртвим возачем
који је седео усправно и новим регис-
тарским таблицама.

- Сам, чини ми се да сам нешто
нашља! Овде лево, то је нека јама...
тунел!

Ценин мотор, није био гласнији
од уздаха. Тунел се завршавао
уским путељком. У светлости раног
јутра угледали су огромну гомилу
аутомобилских делова. То су били
делови опљачканих аутомобила.

- Они су тамо, с друге стране пла-
нине. Чујем њихове моторе.

- Позови Црни Кадилак да дође,
кажи да хоћеш да им се прикључиш.
Кажи да си ме ухватила. Ја се нећу
померати.

- Иза окуке су се појавила два
„линколна“, огроман „понтрак“ и
два „мерцедеса“ готова за акцију...

- Он то неће учинити. Сада сам с
њим говорила. Рекао је да шаље пе-
торицу најјачих да ме приведу. Хоће
да ме провери својим аутомеханиз-
мом.

- Да ли ти је рекао колико их је та-
мо с друге стране?

- Питала сам, али ми није одгово-
рио! Мердок је седео нагнут над во-
ланом, као да је мртав. У дну велике

пољане стајало је око педесет ауто-
мобила. Пет њих иза Цени бранило
је једини пут за повлачење. На среди-
ни стајао је ОН - велики, сјајан Црни
Кадилак. Потисао је из времена када
су конструктори инсистирали на ве-
ликим димензијама. Био је огроман.
Његови фарови личили су на дија-
мантске очи циноског лептира, ње-
гови репови одавали су утисак да је
спреман на скок у море. Иза његовог
волана смешио се скелет.

- Пуцај! - викнуо је Мердок.

Окренула се и отворила ватру у
оба правца. Испаливала је раке-
ту за ракетом у правцу Кадилака.
Прскала је бензином у стражаре исп-
ред себе и пуцала. Аутомобили су
почели да горе.

- Њега ниси погодила! Твоје раке-
те погодиле су аутомобиле поред ње-
га! Сада се повукао! Пази, појавио се
са друге стране и јури према тунелу...
сам... убиј га! Не дај да стигне до ту-
нела пре тебе!

- Не могу, Сам.

- Како не можеш? То је моје наре-
ђење! Шта ти је Цени?

Кадилак је пројурио поред њих и
ушао у тунел.

- Дозволила си му да побегне!
Брзо за њим!

Изашли су из тунела, иза њих су се
чуле експлозије, земља је подрхтава-
ла. Мердок је извадио флашу са бур-
боном и отпио неколико гутљаја.

- Зашто га ниси убила?

Није одмах одговорила.

- Има у њему нечег отменог. У на-
чину како се бори за своју слободу.
Ничега се не боји. Знаш Сам, у јед-
ном тренутку сам пожелела да му се
придружим и да заједно с њим јурим
Великом Равницом, да разбијам бен-
зинске станице које неће да ми дају
гориво... да осетим слободу... Само,
нисам могла тебе да убијем...

- Хвала ти Цени! Али, кажи ми,
шта ћеш урадити ако га поново нађе-
мо?

- Не знам, Сам.

- Размисли брзо. Видиш тај облак
прашине испред нас? Знаш исто као
и ја да је то ОН.

Одједном, иза каменог масива,
оскочио је на њих Кадилак. Црни
Ђаво је ту чекао, знао је да не може
дуго да се трка са Црвеном Дамом.
Хтео је да је уништи у директном су-
дару. Њу или себе.

Њене су кочнице нагло зашкрипа-
ле, њена хауба се отворила и бљува-
ла ватру. Окретала се и пуцала из
свог оружја.

Нагло је стала без покрета, а њене
пушке су пуцале и даље, без муници-
је, у поломљени, поцепани ауто у
пламену.

- Убила си га Цени.

Ништа није одговорила. Мотор је
прорadio, окренула се и пошла пола-
ко.

- Знаш шта ми је рекао пре него
што је изгорео?

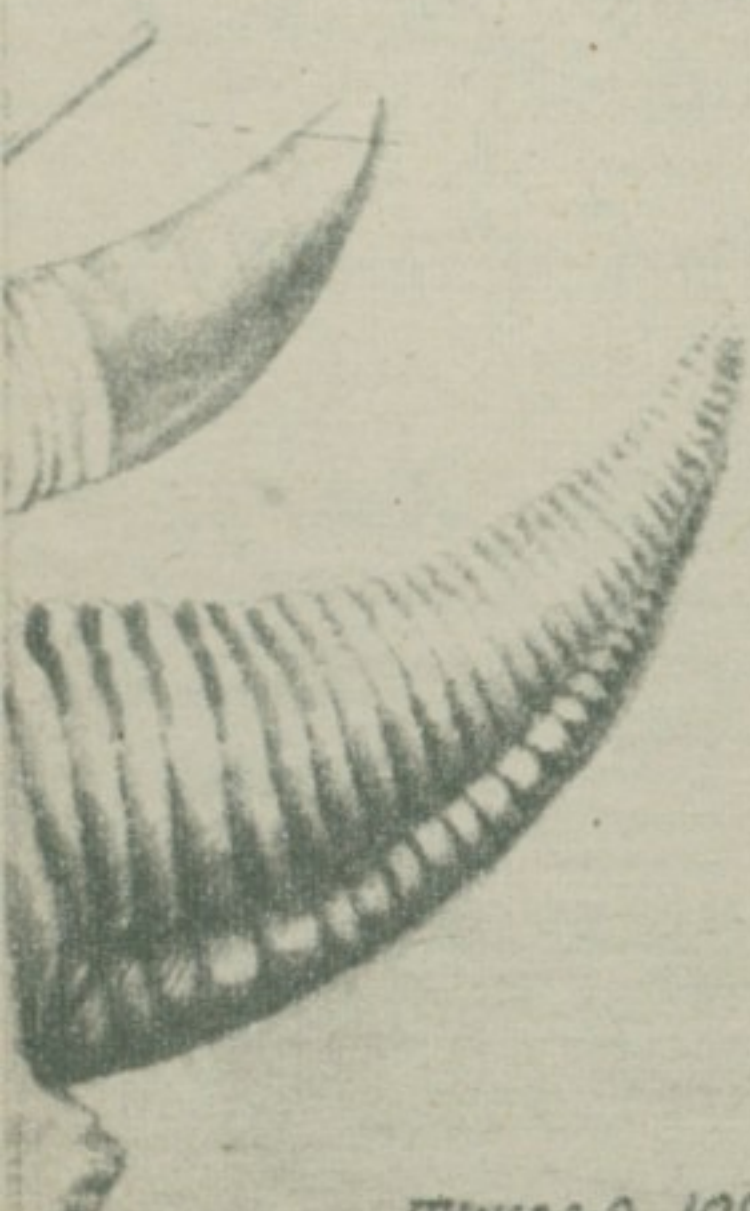
„Хоћу тебе, Црвена Дамо, никада
нисам видео ништа лепше ни памет-
није. Када бисмо били заједно нико
не би могао да нас ухвати, нико не би
могао да нас победи. Волим те!“ А ја
сам га убила!

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор BeMak	ОПСА- ЊИВА- ЊЕ	РЕКА У АЛЕБА- НИЈИ	ЗАТВО- РЕНО ПАР- КИРАЛИШ- ТЕ	У ОВОЈ МЕРИ, КОЛИЧИ- НИ	УВОЗАК КОВРЦА	ОПАНКА- ТИ, ОКЛЕ- ВЕТА- ТИ	ЕВРОП- СКА РЕКА
РЕШЕЊЕ ЗАДАТКА	и	г	п	о	в	о	р
ПРОПИС, ОДРЕДБА	к	р	а	в	н	а	о
СИРОМЕ, СИРОМАХ	с	м	р	о	м	а	н
ИМЕ ШАХИСТ- КИЊЕ ПИХАЛИБ	а	н	а	н	м	ј	а
„ДИНАР“		МЕТАЛНА НИТ					
ЗНАК ЗА БОР	г	ЖЕНА ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ	ш	м	ч	а	МАМА ИСКРА
▷	а	у	а	к	а	ш	н
ПОМАЛО БАЦАТИ	НАПУСТИ- ТИ ЗАПО- ЧЕТИ ПОСАО	р	НУЛА НА ЛАК НАМИН	о	ИСЛАНД БЕЗБОЈНА ОТРОВНА ТЕЧНОСТ	м	с
ЛИЧНА ЗАМЕНИ- ЦА	о	н	о	„АМТЕР“ ГРАНА МЕДИ- ЦИНЕ	а	ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ	к
НАШ СКУП- ТОР ЛОЗЕ	г	о	л	н	к	а	р
СТАТИ У НЕШТО	у	т	а	з	н	ш	н
МЕСТО У БОСНИ, НА ПОД- РАДУ РО- МАНИЈЕ	с	о	к	о	л	а	н
ВОЛЕНА БОЛЕСТ	ш	р	о	к	н	к	а
ВРСТА ПЕРШУНА	а	к	ИМЕ КА РЕДИНЕ КРАСТАВА ЖАБА	а	н	а	МЕСТО У СРБИЈИ КОД БОГАТИ- ЦА
МУЗИЧКА МЕРА	ш	а	к	ш	„МОНАКО“ БОЧНИ ДЕО ПУТА, НАСИП	н	о
„ИСТОК“	м	РИВОНО- ВАЛ ГРАД У ХЕРЦЕГОВИ- НИ	р	н	б	а	р
ГРАД У ИРАКУ	КВАСАЦ	ж	а	ј	а	„НУТН“ ЈЕДАН ЗАНАТ- ЛИЈА	н
ЖЕНА ИЗ БОСНЕ	б	о	с	а	н	к	а
НЕМАЧКИ ОМЛОЗОО ГЕОРГ	а	с	ш	ИДЕС, СУА- ВИНА МЕСТО КОД БЕЛОВАРА	к	о	б
ДЕО ГОЛА	с	ш	а	ш	н	в	а
КОМПЈУ- ТЕР	р	а	з	г	н	а	р
ВРСТА МЕКСИЧ- КЕ БИО- КЕ	а	р	а	к	а	в	а

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: комплет, опарати, останак, птичари, Ер, ат, руб, ата, ак-
варел, нц, Анка, Тир, Ест, Јадран, раса, ШИ, А, тркач, маргина, тер-па-
пир, Га, он, мотив, ж, снзвати, а, атар, судница, Етна, ин, мио, сат.

ТИКАЛО 1984

БАТИНЕ
КОЈЕ
СЕ
ПАМТЕ

КУДА ЋЕШ У МОЈИМ ЦИПЕЛАМА?

Имала сам 17 година и ишла у трећи разред гимназије. Било је то време кад се гледају момци који студирају док су ти другови из разреда најобичнији „клинци“. Израсла сам у високу штркљаву девојку са увек рашчупаном косом коју сам тих година покушавала како-тако да уредим.

Међу тим момцима са „факултета био је, наравно, и „он“, најзанимљивији за све нас. Тешко је поново

описати ту срећу кад је он мени заказао састанак. Побегла сам са последњег часа да стигнем кући и да се „дотерам“. Иначе, о свом великом састанку сам пуна одушевљења обавестила и тату и маму што њима наравно није било тако занимљиво.

И то вече док сам се ја убрзано спремала, долази девојка мојих година, комшиница да ме пита да ли идем на корзо. Како је она била позната по свом одуговлачењу у спремању, објасним јој да немам времена да је чекам.

– Ако не сачекаш Бранку, не идеш ни ти – дилему је прекинула моја мама.

Одмах сам почела да плачем и тако ме нашао и тата који се враћао с посла. Кад је саслушао шта се догодило, кратко је саопштио: „Спремај се и иди“.

Шмугнула сам у собу и узела мамине нове ципеле

Илустровао БРАНА ЈОВАНОВИЋ

наравно без питања, на брзину поправила сенке и кренула низ степенице. По-

ред капије наше куће упрavo је наилазио комшија који је аутом ишао у град.

Отворио је врата да ме повезе. И док сам сретна мислила како ћу ипак стићи на време, појави се мама, увек се тад сетим цртаних филмова, ухвати ме за крагну мантила са једним тријумфалним:

– Где ћеш у тим ципелама?

Вратила ме у кућу и тада сам добила неколико озбиљних шамара. Тате наравно није било у том од судном тренутку јер је хранио свиње. Док се он појавио, ја сам поново неутешно плакала. Поново добијем дозволу да изађем али у својим старим ципелама.

А на корзо је Бранка ипак стигла пре мене. Како смо кућа поред куће, успела је да саопшти и да сам добила батине.

– Мало си закаснила, чујем да си имала проблема код куће – чујем и од „нега“ неколико тренутака касније.

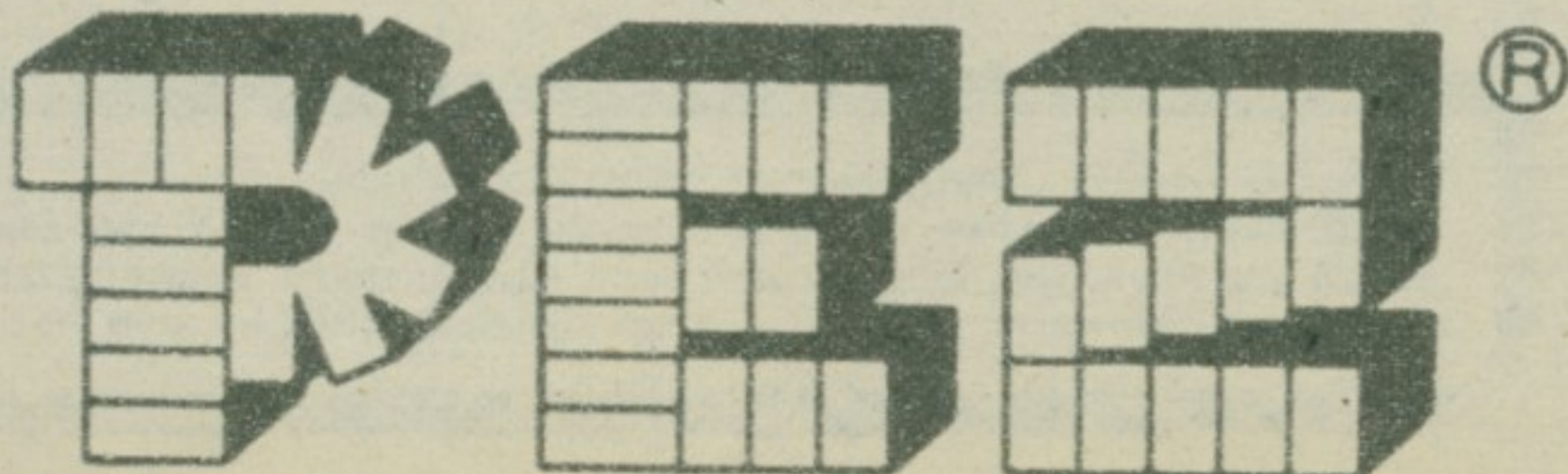
– Не, ја нисам хтела да дођем – чувала сам „понос“, побегла код најбоље другарице и по трећи пут тај дан неутешно заплакала.

ДРАГИЦА ПАВЛОВИЋ
Првомајска 64
Суботица
(Хонорар 2000,00)

HP Kolinska
Ljubljana

Kolinska

**СВАКОГ МЕСЕЦА 10 + 990 НАГРАДА
ЗА ЧЛАНОВЕ PEZ КЛУБА**

Наираге у децембру су:

10 сувернаирага —
990 фијурица PEZ

Наирађене бројеве PEZ чланских карата објавићемо у ЗАБАВНИКУ.

ПОСТАНИ И ТИ ЧЛАН!

Пошаљи 5 омота бомбона PEZ
и попуњен кукон на адресу:

PEZ КЛУБ, 61110 ЛЈУБЉАНА, п. п. 38

Купон испуни (штампаним словима) исеци и налепи на дописницу

Презиме и име

Улица и кућни број

Место становања

поштански број

Датум рођења

ПЕЛЕ ЗА СВА ВРЕМЕНА

✉ Кад је рођен славни фудбалер Пеле?

БРАНКО КОСТИЋ,
Народних хероја б.б.
14000 Ваљево

Едсон Арантес до Насименто, како је право име Пелеу, рођен је 1940. године. По многим оценама он је најбољи светски фудбалер свих времена. У репрезентацији Бразила играо је од 1957. до 1970. године, одиграо 85 утакмица и постигао 77 голова. Учествовао је на четири светска првенства, од којих је Бразил на три био првак: 1958, 1962, и 1970. године. Био је члан „Сантоса“ и у каријери је постигао преко 1100 голова.

НОВА КОШАРКАШКА ПРАВИЛА

✉ Волим кошарку и редовно гледам преносе кошаркашких утакмица на телевизији. Приметио сам да су у овогодишњем првенству уведена нова правила која не успевам да „похватам“. Зато молим „Забавник“ да нешто напише о новим кошаркашким правилима.

НЕЋКО,
Лукавац код Тузле

У Кошаркашком савезу Србије потражили смо одговор од кошаркашког судије Радета Петровића. Кошаркашка правила мењају се за сваку олимпијаду. Тако је и ове године уведено тридесетак нових правила која ће важити до 1988. године. Најзначајније и најупадљивије промене су:

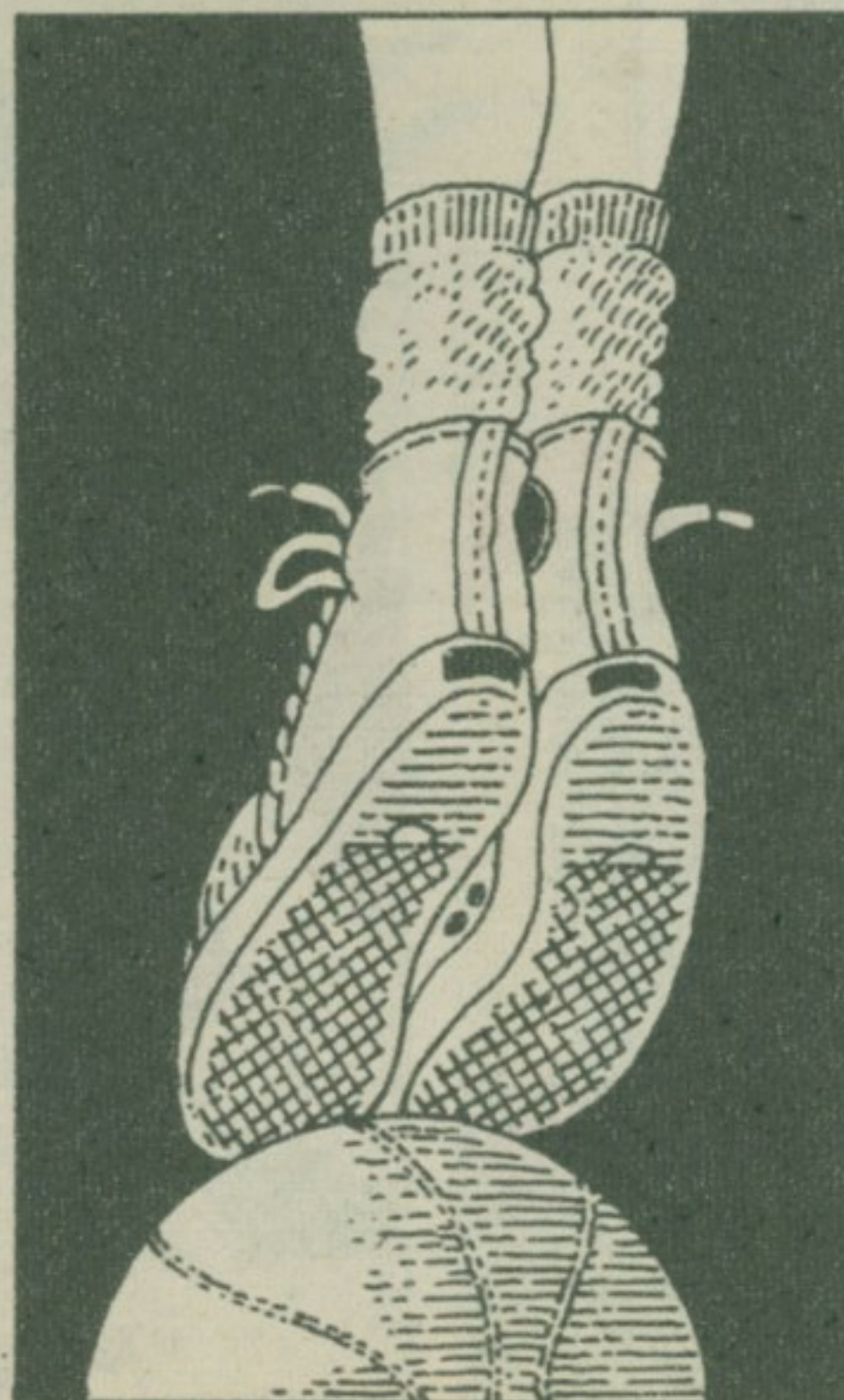
1. Погодак са удаљености веће од 6,25 метара од коша, односно изван такозване линије три поена, вреди три поена.

2. Лична грешка над играчем који шутира на кош са удаљености веће од 6,25 метара кажњава се са три слободна бацања.

3. Лична грешка над играчем који шутира на кош са даљине мање од 6,25 метара кажњава се са два слободна бацања.

4. Кад судија досуди техничку грешку тренеру, противничка екипа изводи два слободна бацања.

5. После седме личне грешке коју направи једна екипа, свака наредна лична грешка над играчем противничког тима који у том тренутку не шутира кажњава се 1+1 слободним бацањем ако играч над којим је учињен прекршај у првом бацању погоди кош, има право да изведе друго; ако промаши прво бацање, лопта припада екипи чији играчи ухвате одбијену лопту.

6. Ако, док траје напад једне екипе, противнички играч избаци лопту у аут, после извођења аута не почиње нови напад од 30 секунди већ екипа која има лопту има право да је задржи још толико времена колико је преостало пре аута.

СЕКИРОМ ПРОТИВ ГРАДА

✉ Први пут сам био на једној сеоској свадби у околини Ниша. Кад се млада појавила пред својим будућим домом дали су јој да баци секиру преко куће. Зашто? Знаш ли ти, Забавнице?

ПРЕДРАГ ЛАЗИЋ
Ниш

У веровањима код Срба секира је имала улогу фетиша (ствар којој се приписује нека чудотворна снага). Пре свега она се употребљавала као одбрамбено средство против злих демона и као утук против мађија. Њом се пресеца пут вештици и вампиру.

Кад је падао град секира се стављала под кућну стреху или се износила у двориште и постављала сечивом према облацима да би, како се веровало, град престао да пада.

За лакши порођај жене су пиле воду у којој је опрана оштрица секире. У овршено жито кад остаје преко ноћи ван амбара, стављала се секира као заштита од ноћних демона. А млада баца секиру преко свог новог дома јер се верује да у поткровљу бораве демони. Обичај је остао, разлог је заборављен.

ТА ВАЖНА РЕЧ – НЕЋУ

✉ Шта да вам причам и кад и сами знате какви су родитељи! Терају ме да обучем џемпер који не волим, а ја им лепо кажем – нећу. Терају ме да се играм с једним клињом из суседства (његови и моји родитељи се друже па морам и ја са њиховим сином), а ја опет кажем – нећу. У недељу, једини дан кад могу да останем дуже у кревету, они ме терају да устанем

рано и да идем по хлеб, млеко, новине. Шта друго да кажем него – нећу.

Они се љуте, кажу да је једина реч коју ја знам: нећу.

Али, кад треба, да се похвале својим дететом, они истичу да је оно паметно, да мисли својом главом, да је самостално и све тако. Ко с њима да изађе на крај? Кад останемо сами, они кажу: ко ће са мном изаћи на крај!

ПЕЦА
из Београда

МИЛИОНИ ЗА МАСЛИНУ

✉ Занима ме које је најстарије дрво код нас и колико је старо?

ДЕЈАН РАЈКОВИЋ
Књажевачка 163/9
18000 Ниш

У Мировици, недалеко од Бара, чија околина је позната по маслинама, расте дебело чворновато стабло овог дрвета за које стручњаци сматрају да је старо више од две хиљаде година. Ова старица – маслина, која је преживела толико епоха и цивилизација, победила небројене олује и показала се трајнија од многих чврстих грађњи људских руку, још се зелени, редовно цвета и рађа. За ову

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Зринка Драгун, I. Рукавине 29, 56000 Винковци – има 13 година, сакупља салвете, папирнате лутке и налепнице.

Јасмина Стојановић, 19210 Брестовац, Бор – има 14 година, сакупља значке и постере.

Љиљана Стојановић, Шарпланинска 19, 18000 Ниш – има 11 година, сакупља значке, марке, постере и папирнате луткице.

Данијела Маркић, Призренска 48, 25000 Сомбор – има 13 година, воли спорт и музику, сакупља значке.

Мартина Пургар, Матије Гупца 10, 42220 Нови Мароф – има 11 година, жели да се дописује са вршњацима широм земље.

Светлана Милић, Zerchenfelder Gürtel 7/8, 1160 Wien, Austria – има 19 година и жели да се дописује са онима који читају „Политикин забавник“, „Галаксију“ и „Двоје“.

Радмила Стојановић, Шарпланинска 19, Ниш – има 16 година, сакупља значке, марке и постере.

Маријана Ранковић, Старине Новака 13, 21300 Беоцин – има 14 година, сакупља хемијске оловке, салвете, папирнате луткице и постере, воли спорт и забавну музику.

Бригита Балаж, Војводе Степе 34, 23274 Бочар – има 14 година, одговара на свако писмо.

Тања Божић, Железничка 199, 11234 Рипањ – има 14 година, воли спорт и музику.

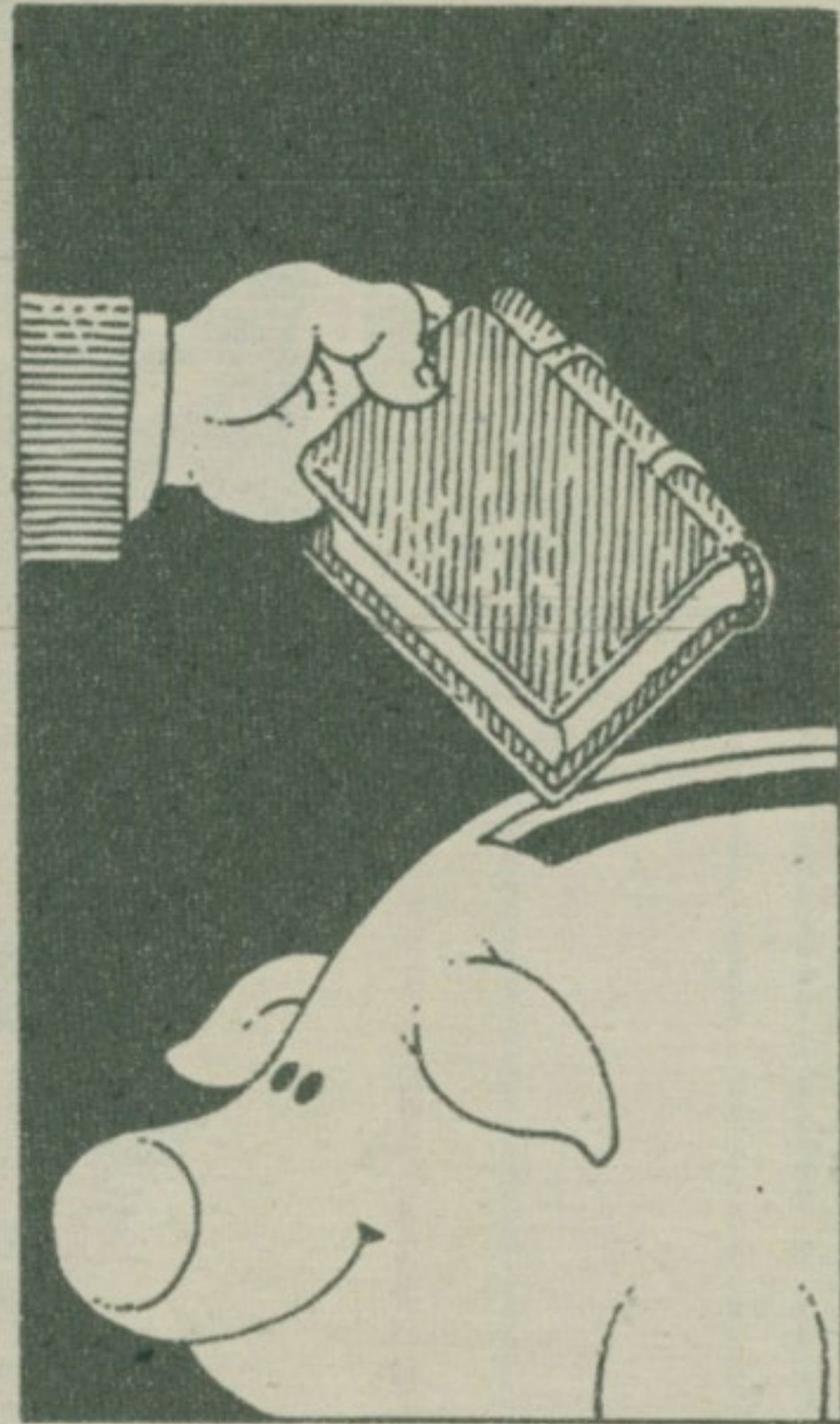
маслину, која се сматра најстаријом на свету; везана је истинита анегдота из времена другог светског рата и италијанске окупације. Римски природњачки музеј понудио је њеном власнику два и по милиона лира за откуп. Међутим, овај је без размислања одбио понуду. Тако је древна маслина – која, у рату, није „хтела“ да служи окупатору – остала знаменитост целог краја и најстарије дрво код нас.

УКОРИЧЕНЕ ПАРЕ

Имам утисак да више нећу моћи да купим ниједну књигу.

Неки дан сам ушла у књижару. Хтела сам тати за рођендан да ку-

пим „Речник симбола“ (једном приликом изјавио је да би волео баш то да има). Та књига кошта тристо и нешто хиљада (старих, наравно). Ко то може да купи?

Знам, књиге могу и на кредит да се добију али некада сам за сто хиљада могла да обогатим библиотеку са три, четири и више наслова. А сада?

Издавачи се жале да су им магацини пуни и да не знају шта да раде кад „народ“ не воли да чита. Али то више нису књиге, то су укорићене паре!

Народ воли да чита, а не воли кад нема паре да купи књигу.

МИЛИЦА ЈЕВТИЋ,
Лазаревац

ЖИВОТ У ПЛАМЕНУ

Молим те да објасниш да ли у Индији спаљују посмртне остатке свих људи или се то ради само са телима великана?

ЈЕЛЕНА ЛУЕТИЋ
П. Норвежана 5
11500 Обреновац

Спаљивање посмртних остатака је обичај који важи само за припаднике хинду вере, најраширеније у Индији, без обзира да ли је покојник био великан или обичан човек. Овој вери припадала је и Индира Ганди, па је и спаљивање њеног тела било у складу са древним хинду обичајем. Слично се „сахрањује“ сваки Хиндус, уз традиционални обичај да се пепео покојника баци у најближу реку. Сахрана Индири Ганди била је изузетак: њен пепео бачен је из авиона на врхове Хималаја са висине од 8000 метара. Овај чин обавио је њен син Равин Ганди.

ИЗАШЛО ЈЕ ТРЕЋЕ ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ КЊИГЕ

ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР

Књига са којом ћете лакше читати друге књиге.

Три издања – 8000 примерака за годину дана! Још увек најјефтинија књига из ове области.

Десетак хиљада Југословена стекло је прве појмове о кућним рачунарима уз помоћ књиге „Лични компјутер“.

У ТРЕЋЕМ ИЗДАЊУ
НАЈНОВИЈЕ
ИНФОРМАЦИЈЕ ИЗ СВЕТА
ЛИЧНИХ РАЧУНАРА

„ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР“

Књига која на сто страна целог формата обавештава чему компјутер све може да служи, како ради, како се употребљава, ко то производи и продаје, какви су изгледи у Југославији. Књига „Лични компјутер“ изашла је у новембру 1983. а може се набавити путем ове наруџбенице.

ПОШАЉИТЕ ЈЕ ОДМАХ – ПЛАЋАТЕ КАД КЊИГА СТИГНЕ НА ВАШУ АДРЕСУ

НАРУЏБЕНИЦА ЗАБ 5

50	Овим неопозиво наручујем _____ примерака књиге „ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР“ у независном издању едиције ИНФО 2000 по цени од 460 дин. за један примерак. Књигу ћу платити поужећем	16
+6		=b
60		=b
+3	Име и презиме _____	=b
70		=b
+1	Занимање _____	=b
80		=b
+8	Адреса _____	=b
90		=b
+4	Место и пошт. број _____	=b
00		=b
+2	Попуњене наруџбенице слати на адресу ИНФО „2000“ пп 12, 11050 Београд	589
10		17

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић
Руководилац ООУР Издања за младе
„Политикин забавник“
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Вић
Заменик главног и одговорног уредника
Владимир Стефановић

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ђеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Вић, Владимир Стефановић, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крступовић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	\$ 29.-
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.-
ШВЕДСКА	Шкр. 225.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.-

Уплате из иностранства слати на деовизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Насловна страна:
НЕНАД МИРКОВИЋ

1985

ЈАНУАР

Н	П	У	С	Ч	П	С
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ФЕБРУАР

Н	П	У	С	Ч	П	С
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

МАРТ

Н	П	У	С	Ч	П	С
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

АПРИЛ

Н	П	У	С	Ч	П	С
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

МАЈ

Н	П	У	С	Ч	П	С
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ЈУН

Н	П	У	С	Ч	П	С
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

ЈУЛИ

Н	П	У	С	Ч	П	С
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

АВГУСТ

Н	П	У	С	Ч	П	С
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

СЕПТЕМБАР

Н	П	У	С	Ч	П	С
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

ОКТОБАР

Н	П	У	С	Ч	П	С
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

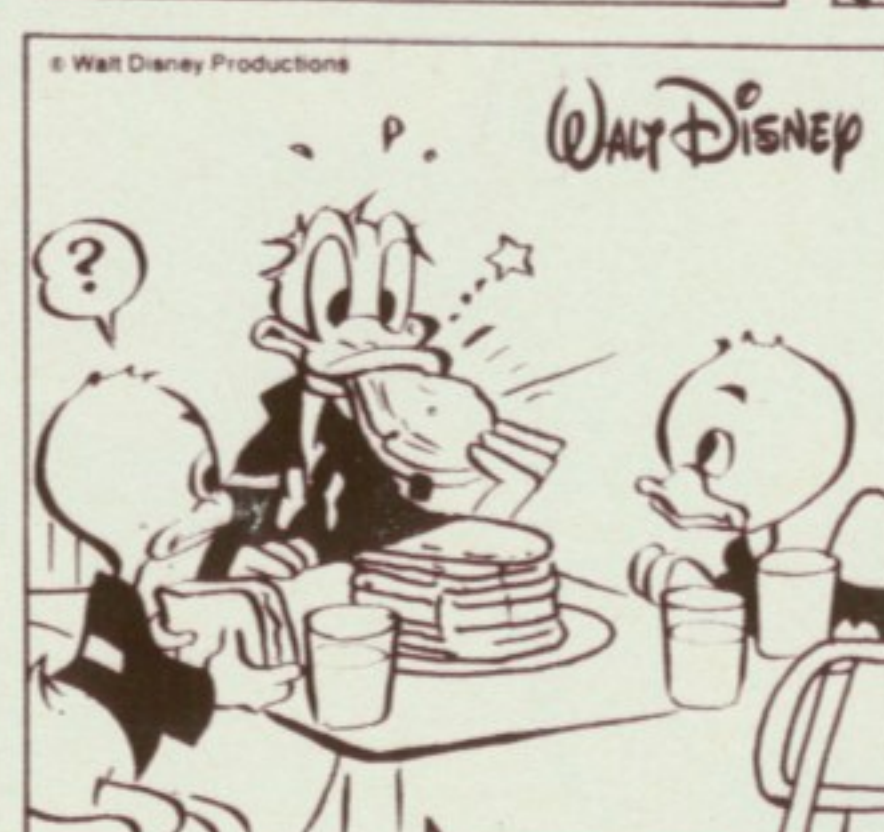
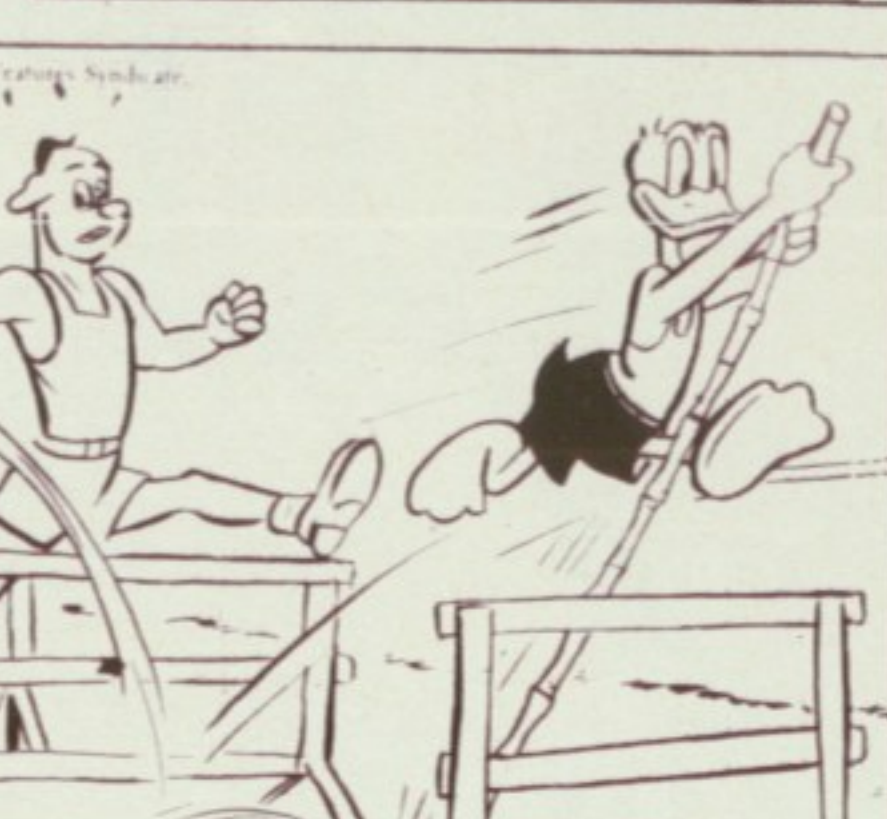
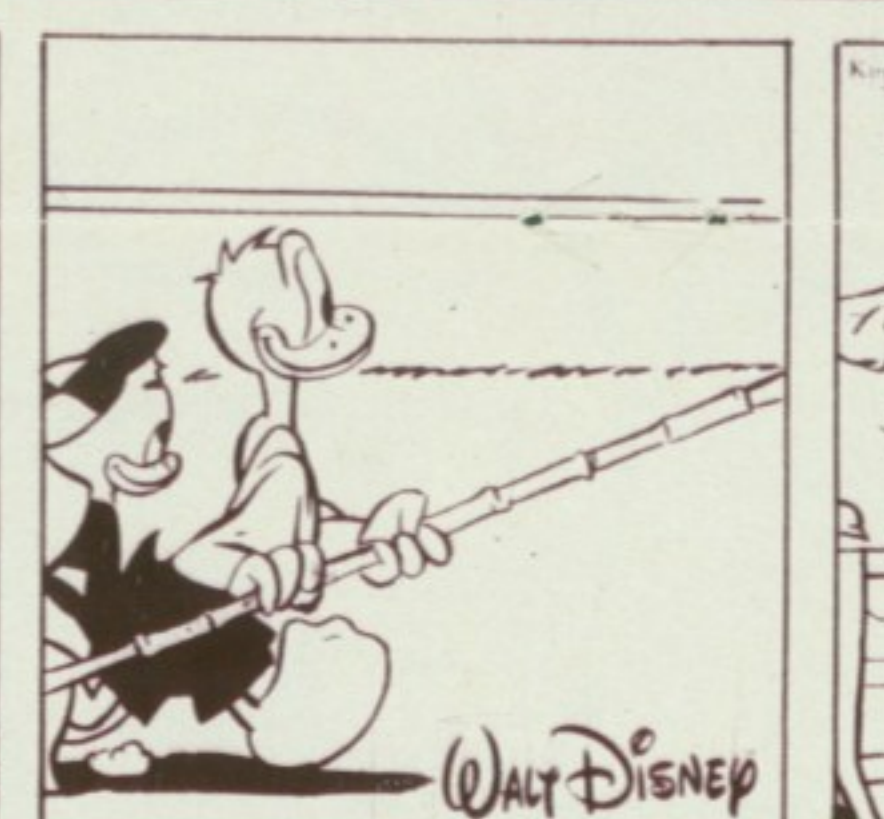
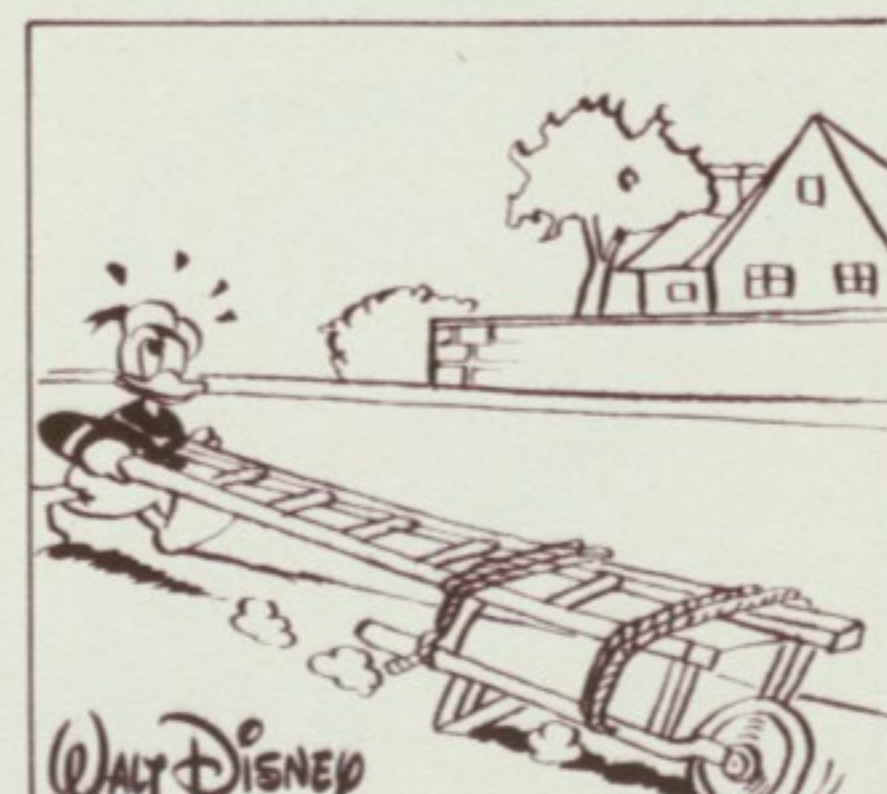
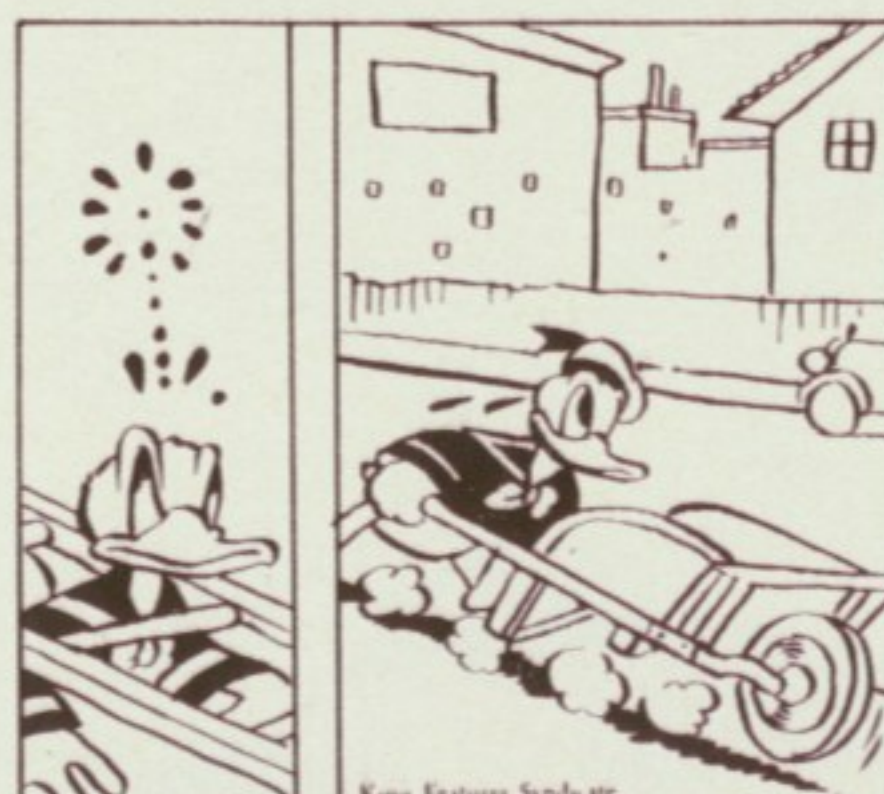
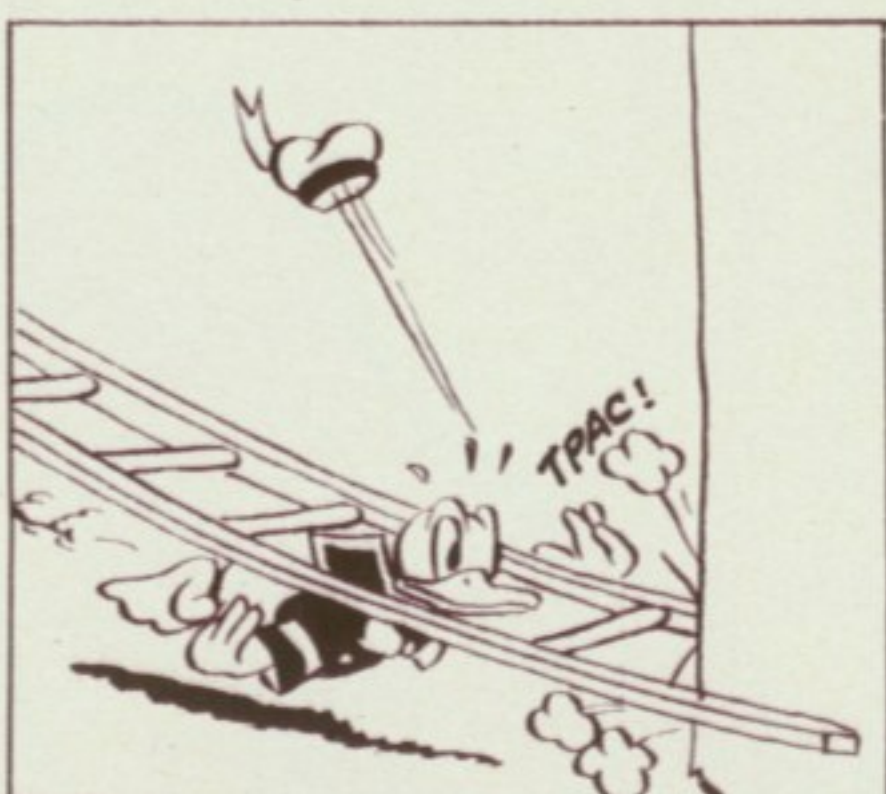
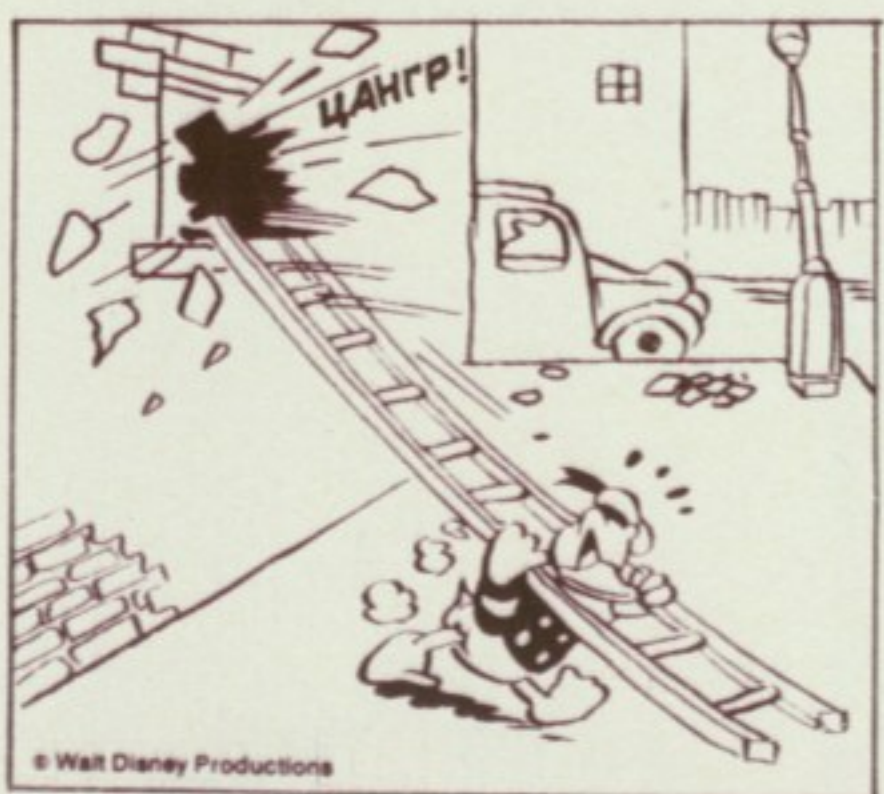
НОВЕМБАР

Н	П	У	С	Ч	П	С
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ДЕЦЕМБАР

Н	П	У	С	Ч	П	С
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ПРИЗОРИ ИЗ СЛАВЉЕНИКОВОГ ЖИВОТА

ПАЈА ПАТАК ВАМ ЗА СВОЈ ПЕДЕСЕТИ РОЂЕНДАН
ПОКЛАЊА КАЛЕНДАР
ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

